

Yttranden vid Stockholms kommunfullmäktiges sammanträde den 24 maj 2004*§ 3 Interpellation om skatteutjämningen (nr 2003:82)*

Anförande nr 1

Borgarrådet **B i l l s t r ö m** (s): Jag ber att få hänvisa till det utdelade svaret.

Anförande nr 2

Borgarrådet **A x é n O l i n** (m): Herr ordförande, fullmäktige! Det torde väl inte vara någon nyhet för någon i den här salen vilka otroligt olyckliga konsekvenser skatteutjämningsystemet har fått för Stockholmsregionen, då vi betalar 16 miljarder till andra delar av landet.

När jag skrev den här interpellationen i oktober hade kommitténs förslag precis inkommit. Jag frågade då borgarrådet Billström vad hon ämnade göra för att påverka förslaget i en bättre riktning för Stockholm. Delvis är väl interpellationen överspelad nu. Det har nämligen framkommit vad regeringen tycker om skatteutjämningen och huruvida Annika Billström har lyckats påverka förslaget i en för Stockholmsregionen bättre riktning eller inte är inte längre aktuellt. Det är med sorg i hjärtat man får konstatera att det inte lyckades med den typen av opinionsbildning som Socialdemokraterna i det här huset eller i Landstingshuset gjorde, då det förslag som regeringen nu har presenterat är till och med ännu värre för Stockholmsregionen på sikt än det vi har nu.

Med tanke på det ekonomiska moras vi för övrigt ser och den olyckliga situationen när det gäller ökad arbetslöshet, företagsflytt ifrån staden, ökat socialbidragsberoende och annat, känna det naturligtvis tragiskt att vi har en regering som bedriver en så otroligt fientlig politik mot Stockholm som jag tycker att skatteutjämningsförslaget i grund och botten är ett uttryck för.

Jag skulle, även om interpellationen som sagt delvis är passé, gärna vilja höra vad finansborgarrådet gör för att försöka påverka skatteutjämningsystemet och vad man för Stockholms framtids skull kan göra för att inte i fortsättningen dränera regionen på 16 miljarder årligen; 17 miljarder kommer det att bli snart.

Anförande nr 3

Borgarrådet **B i l l s t r ö m** (s): Ordförande, fullmäktige! Det som är viktigt att säga i det här sammanhanget tycker jag är att vi måste hålla oss till sak. Vi betalar ut 16 miljarder årligen – men regionen, det vill säga staden, kommunerna i länet och landstinget, får in 11 miljarder. Nettokostnaden är inte 16 miljarder utan 5 miljarder. Det är viktigt att hålla isär, för det är ändå en skillnad på 11 miljarder och det är mycket pengar.

Det är ändå så att den här majoriteten tillsammans med Moderaterna, Folkpartiet och Kristdemokraterna hade ett enigt remissvar om en väldigt viktig grundprincip i den här frågan, nämligen att vi från Stadshuset också vill se en långtgående utjämning. Står man bakom det, så måste man också argumentera för det. Det kan inte vara så att man säger en sak i ett sammanhang och någonting annat i ett remissvar.

Jag tycker också det är viktigt att fundera över hur det förslag ser ut som Socialdemokraterna, Miljöpartiet och Vänsterpartiet har enat sig om i Sveriges riksdag, i jämförelse med kommitténs förslag. Det är en tydlig skillnad, och man kan väl ändå säga att vi har vunnit en delseger. Jag är inte helt nöjd; om vi skulle vara helt nöjda så skulle vi framför allt ha fått med en ny faktor i kostnadsutjämnings-systemet, nämligen lönekostnadsfaktorn. Den är strukturell och den är opåverkbar. SCB, Inregia och andra institut har gjort analyser och utredningar som tydligt visar att våra lönekostnader är en faktor som inte går att påverka. Där har mitt parti på nationell nivå sagt att man vill utreda den frågan djupare. Man har hunnit titta på den men är inte övertygad om att det är så att den är opåverkbar och kommer därför att tillsätta en utredning. Själv var jag också reservant när det gällde mitt partis ställningstagande till när utredningen ska vara klar. Vi vill att den är klar senast hösten 2005 för att få in möjligheter att inarbeta en sådan faktor redan 2006 i så fall.

Det som är viktigt att se är detta med skattepolitiken. På nationell nivå har Moderaterna med sin nya partiledning använt riksdagens utredningstjänst för att på det sättet få klart det som alla vi andra redan hade klart för oss, att den skattepolitik som Kristina Axén Olins parti tidigare stod för inte är hållbar. Det har riksdagens utredningstjänst hjälpt till att skapa klarhet i också för Moderaterna på nationell nivå.

Anförande nr 4

Borgarrådet A x é n O l i n (m): Herr ordförande! Jag diskuterar gärna med Annika Billström och andra vad vi i den nya partiledningen gör när det gäller våra skatteförslag, för det tycker jag är väldigt positivt, naturligtvis, eftersom jag är delaktig i det.

Men det som jag tycker är allvarligt är att vi inte får svar på frågorna som handlar om skatteutjämningsförslaget.

Jag vet att ni socialdemokrater är bra på regi, det är en av era bästa grenar. Det var nämligen helt fantastiskt att se hur regeringen försökte göra detsamma som Annika Billström när man presenterade sitt förslag till skatteutjämning häromsistens. Man försökte göra jämförelser mellan regeringens förslag och kommitténs förslag, och då såg det ut som om Stockholm skulle gynnas – jag tror till och med att rubriken för pressmeddelandet var att regeringen skulle tillföra 1 miljard, eller om det var en halv miljard, till Stockholmsregionen. Det är ren lögn, herr ordförande – det är ju pengar som inte finns!

Förvisso hade kommitténs förslag varit ännu värre för Stockholm om det hade gått igenom – men det är ju fortfarande så att Stockholm dräneras på 16 miljarder årligen.

Regeringen har inte tillskjutit några pengar. Det är ingen förbättring alls för Stockholm jämfört med nuvarande system.

Att vi får tillbaka delar av detta stämmer. Låt oss då prata om de 5 miljarderna i stället, Annika Billström.

Vi moderater vill ju inte ha skatteutjämningsförslaget över huvud taget. Naturligtvis är vi beredda att diskutera olika former av regionalt stöd. Vi är helt överens om att det kan finnas regioner som av en eller annan anledning behöver hjälp för att kunna klara konjunkturer eller andra svackor. Alla kommuner kan från tid till annan behöva stöd från andra – men inte på det här sättet!

Du vet precis som jag, Annika Billström, att vi stockholmare redan är med och skatteutjämnar eftersom det är vi som står för 43 procent av statens kapital- och inkomstskatter. Helt bortsett från skatteutjämnningen är det vi stockholmare som står för 43 procent av statens skatteintäkter. Då är vi redan med och utjämnar, vi betalar redan för andra regioner.

Det som händer med den här dräneringen med 16 miljarder årligen från regionen eller 5 miljarder från staden är att vi blöder. Tillväxten åker härifrån, till andra delar. Vad kommer då att hända med statens kapital- och inkomstskatter? Jo, de kommer att bli lägre, vilket även Piteå, Lund, Sundsvall och Göteborg förlorar på.

Nej, Annika Billström, jag tycker fortfarande att du inte har svarat på frågan, nämligen vad man ska göra åt detta djupt olyckliga skatteutjämnningssystem, som faktiskt gör så att Stockholm förblöder om man inte lyckas påverka regeringen att förstå att den politik den bedriver är rent Stockholmsfientlig. Sedan må man i ditt parti vara bra på regi och sådant, men det är lögn att påstå någonting annat!

Anförande nr 5

Borgarrådet B i l l s t r ö m (s): Det blir så tomt och innehållslöst, tycker jag, när Kristina Axén Olin som Moderaternas främsta företrädare i Stockholm står och säger att hon inte vill ha något skatteutjämnningssystem.

Vad är då det realistiska alternativet? Tittar man i Sveriges riksdag, där man fattar beslut om det här utjämnningssystemet, så undrar jag vilken majoritet Moderaterna har för sin ståndpunkt. Och jag vet ju inte om ni står bakom det eller inte – men hur förklarar man i så fall sitt eget alternativ? I det här huset har ni sagt att ni vill ha en långtgående utjämning. En långtgående utjämning innebär just detta: att man fördelar till regioner som inte har samma förutsättningar som Stockholm. Sedan kan man vara kritisk till delar i systemet, men om man inte alls vill ha systemet så måste man faktiskt anstränga sig och fundera över hur alternativet ser ut.

Under förra mandatperioden, när ni hade ansvaret i den här staden, pratade ni om ”Perssonplundring”, ni pratade om en Stockholmsfientlig politik och ni hade till och med i budgeten mejslat ut ”Perssonplundringen” per nämnd. Till vilken nytta? Den

retoriken och den opinionsbildningen var ju definitivt inte framgångsrik! Det var ett gapande och skrikande, det var ett jidder med siffror hit och dit.

Så är det alltid, i stället för att vi engagerar oss och säger: Okej, vi betalar ut 16 miljarder och får in 11 miljarder, det ger ett netto som Stockholm bidrar med till landet i övrigt på 5 miljarder kronor. Gillar man inte det så måste man ju mejsla ut ett tydligt alternativ, och jag har ännu inte sett det.

Samtidigt ändrar ni skattepolitiken nationellt och står inte längre för långtgående skattesänkningar på 130 miljarder eller 120 miljarder eller 100 miljarder. En sådan skattepolitik på nationell nivå skulle drabba landstingen och kommunerna något enormt. Jag frågar mig återigen: Vad är det, om inte dränering? Vad är det, om inte ett slag vid fotknölarna som skulle ge den kommunala och landstingskommunala sektorn i Sverige gigantiska problem? Det finns allvarliga problem i dag i hela Kommunsverige och i den landstingskommunala sektorn. Antingen jobbar man med realistiska alternativ eller så gör man inte det.

Vi har nått en delseger, vi har inte nått ända fram. Vi fullföljer vårt arbete för att se till att lönekostnadsfaktorn inarbetas i ett nytt system. Det är oerhört viktigt för att kunna skapa en legitimitet för det här systemet.

Anförande nr 6

Borgarrådet A x é n O l i n (m): Herr ordförande! Det är intressant att Annika Billström väljer att fortfarande inte svara på interpellationen – det kanske i sig är ett svar.

Du pratar om ”realistiska alternativ”. Vad man kan konstatera är att ni uppenbarligen inte har presenterat något realistiskt alternativ. Ni har inte presenterat något alternativ alls, Annika Billström.

Och du pratar om en ”delseger” – vad är det för delseger? Det är fortfarande 16 miljarder från den här regionen, precis lika illa! Det kan väl inte vara en delseger?

Det stämmer förvisso, vi moderater har inget färdigt alternativ i dag, men partistyrelsen har tillsatt en arbetsgrupp som nu håller på att ta fram ett alternativ för att lösa finansieringen av skatteutjämningsystemet. Det kommer dessvärre att dröja några månader till innan vi är helt klara, men jag kan försäkra dig att vi kommer att ha en alternativ lösning som innebär att vi hittar en finansiering som vi kommer att presentera i god tid före valet 2006.

Måhända finns det ännu inte någon politisk majoritet för att presentera ett annat förslag än det skatteutjämningsystem vi har i dag. Men då får väl vi moderater se till så att vi får 51 eller 52 procent i nästa val, så kanske det finns ett alternativ för stockholmarna att rösta på. Den opinionsbildning som ni har ägnat er åt med tanke på det förslag som regeringen nu har presenterat visade sig ju vara fullständigt meningslös. Ni har inte fått gehör på någon enda punkt, utan den politik som styr det här landet, med en regering som faktiskt består av socialdemokrater och delvis med

inverkan från Vänstern och Miljöpartiet, har nu presterat ett nytt förslag som är precis lika illa som det förra. Det är ju ändå de partierna som ni representerar, men det hör som vi hade hoppats att ni eventuellt kunde ha visat sig vara tomt.

Anförande nr 7

M e h d i O g u z s o y (v): Ordförande, fullmäktige! Vi tycker det är bra med skatteutjämningsystem, för om det inte fanns något utjämningsystem i Sverige skulle vissa kommuner ha kanske 40 procent i skattesats för att finansiera den fundamentala kommunala servicen. Med moderatpolitik skulle vi kanske ha 20 procent i skattesats här i Stockholm medan man i Norrlands glesbygd hade 40. Eftersom olika kommuner och landsting har varierande förutsättningar, till exempel när det gäller skattekraft, är det helt nödvändigt att ha ett utjämningsystem.

Men vi tycker också att man måste beakta att till exempel lönekostnader i Stockholm är betydligt högre, och även kostnader för lokaler. Sådant bör det nya systemet ta hänsyn till.

Annars tycker vi det är bra att ha ett skatteutjämningsystem som garanterar vård, skola och omsorg på lika villkor i hela landet.

Anförande nr 8

Borgarrådet B i l l s t r ö m (s): Ordförande, fullmäktige! Det här är mitt tredje och sista inlägg, och det kommer två moderater efter mig, men tyvärr kan jag inte svara vare sig Cecilia Brinck eller Christer Wennerholm. Till saken – det är ju med Kristina Axén Olin, som är interpellant, som jag vill ha debatten.

Det man nu kan konstatera är att Moderaterna inte är trovärdiga när det gäller skatteutjämningsen. Det finns inget alternativ – det kommer kanske att finnas, och det ser vi med nyfikenhet fram emot att få ta del av. Det ska bli mycket, mycket intressant!

Det Moderaterna har sagt i Stockholms stad stämmer inte med verkligheten, därför att Moderaterna vill inte ha långtgående utjämningsen. Då är det väl bara att krasst konstatera att det som är det viktiga för Moderaterna är att se till att skapa ett system som fördjupar klyftorna i Sverige. Den långtgående utjämningsen är det som är garanten för att vi ska skapa så likvärdiga levnadsvillkor som möjligt i hela Sverige.

Det som har skett under beredningsen från det att Utjämningskommitténs förslag lades är att garantinivån är justerad, att lokal- och byggnadsfaktorn är uppräknad och att man kommer att utreda huruvida det finns en strukturell, opåverkbar lönekostnadsfaktor. Vi kommer självklart att följa det arbetet mycket noga, därför att skatteutjämningsen är en viktig kommunal fråga. Och självklart är det också för oss att kunna argumentera och jobba med sakliga argument och alternativ.

Under förra mandatperioden, när Moderaterna styrde tillsammans med Folkpartiet och Kristdemokraterna, var det väldigt högljutt och aggressivt. Det fanns inga

alternativ, utan skulden projicerades och lades i Göran Perssons och den socialdemokratiska regeringens knä.

Vi är vana att jobba på ett helt annat sätt från den nuvarande majoritetens sida. Har vi kritik mot ett system så anstränger vi oss för att jobba fram ett alternativ, allt för att göra politiken så tydlig som möjligt. Det är det viktigaste av allt. Vi kommer att fullfölja det förhållningssättet och det arbetssättet.

Anförande nr 9

C h r i s t e r G W e n n e r h o l m (m): Ordförande, fullmäktigeledamöter! Det kanske passar rätt bra att ytterligare några moderater kommer upp i den här debatten – inte för att polemisera med borgarrådet som inte längre har någon möjlighet att delta i debatten utan för att klara ut var vi står.

Till er från Socialdemokraternas och Vänsterpartiets sida som säger att vi moderater inte är för utjämning vill jag säga: det är fel. Det vi är emot är en utjämning som skattebetalarna här i Stockholms stad eller Stockholms läns landsting ska stå för med extra pengar, utöver det som Kristina Axén Olin redovisade, nämligen 43 procent av statlig skatt. Det är ju vad det handlar om: Hur mycket *mer* ska vi solidariskt stå för?

Vi moderater säger inte nej till en utjämning, men vi säger nej till dubbel utjämning, både som statsskattebetalare och som kommunal- och landstingsskattebetalare.

Då kan det vara på sin plats att säga att när det gäller landstingsutjämningen är det inte så att pengarna går både ut och in för alla landsting. För Stockholms läns landsting går pengarna ut till alla andra landsting, och så får vi in statsbidrag. Men de andra landstingen får in statsbidrag och får in 5,7 miljarder från den här regionen. Det är sanningen. Håll er till den – den räcker ganska långt!

Skatteutjämning är enligt vår idé en statlig angelägenhet. Påstå inte att vi står för något annat!

Sedan är det ju så att utöver de 43 procent som vi betalar i statlig skatt har alla invånare i den här regionen betalat nästan 2:50 mer i ökade kommunal- och landstingsskatter – 1:95 i landstingsskatt. Det är resultatet av det här utjämningssystemet. Men det har inte gett någon ny service, inga nya operationer, ingen ny kollektivtrafik, ingen ny barnomsorg. Det ska ni ha med i bilden.

Anförande nr 10

C e c i l i a B r i n c k (m): Ordförande, fullmäktige! Visserligen har Annika Billström förbrukat sina inlägg, men det finns ju fler socialdemokrater. Man skulle kunna tänka sig att det gick att skicka upp någon annan i den här debatten – men det är möjligen att önska för mycket.

Jag hör från de två majoritetsföreträdare som hittills har varit uppe uttryck för en uppfattning att skatteutjämningssystemet i grunden är rätt bra – man behöver dutta

lite med detaljerna, men det klarar man av på sina regelbundna tebjudningar med regeringen, så det är ingenting som vi behöver ta upp fullmäktiges tid med, och vad det handlar om här är att vi ska dela med oss av vårt överflöd för att hela Sverige ska leva.

Men så är det ju inte! Pengarna går inte till glesbygdslänen. Pengarna går ju till Skåne och Västra Götaland! Det är deras verksamhet, deras usla ekonomi, deras usla förmåga att hantera sina finanser som vi subventionerar genom skatteutjämnings-systemet. Så ser det ut. Nästan inga pengar går till att hjälpa människor att bo kvar i glesbygdslänen, bara högst marginellt. Det mesta går till de två enda tillväxt-regionerna i landet. Tycker ni att det är bra?

Anförande nr 11

M e h d i O g u z s o y (v): Om ni moderater skulle lägga ansvaret på regeringen att se till att det finns en trygg kommunal- och landstingsservice ute i landsbygden med de befintliga skatteintäkterna kan man inte ersätta skatteutjämningsystemet på riksnivå med att lägga ansvaret på regeringen, utan då måste ni vara beredda att stödja förslaget att höja den statliga skatten för att finansiera så att de andra landstingen och kommunerna kan erbjuda sina invånare bra trygg vård och skola som vi i Stockholm.

Anförande nr 12

C h r i s t e r G W e n n e r h o l m (m): Ordförande, fullmäktigeledamöter! Men nu är det ju så att stockholmarna redan betalar detta. Det är ju så att vi har haft de högsta skattehöjningarna av kommunal- och framför allt landstingsskatten som någon region har haft, just bara för att finansiera detta utjämningsystem. Det är redan skattebetalarna här som betalar vad det kostar.

Om man gör detta till en statlig angelägenhet, får väl staten se till att prioritera i sina uppgifter. Men som Kristina Axén Olin redan har påpekat betalar vi lejonparten av statsskatten redan i dag. Dessutom betalar vi lejonparten av utjämningsystemets kostnader. Så kom inte och säg att det är ytterligare skattehöjningar som behövs för att klara systemet, utan det är ju fråga om vem som ska göra prioriteringarna.

Och vad är det för rättfärdigt i att stockholmarna ska skicka iväg 5 miljarder av landstingsskattepengarna till andra delar av landet? Om det ändå hade varit för att ordna sjukvård i glesbygden i Norrland – vi kan tänka oss att vara med på ett system där staten sköter om detta – men när det är för att finansiera Västra Götalands och Skånes tillkortakommanden tycker jag inte det är moraliskt riktigt.

Anförande nr 13

Borgarrådet B ö r j e s o n (s): Ordförande, fullmäktige! Under sommaren gästar jag en liten kommun i södra Sverige som har 4 004 invånare. Det är ganska lätt att räkna ut att det skatteunderlaget räcker ungefär till sophämtningen. Jag är väldigt glad att jag, som inte betalar en krona i denna kommun, också har en fungerande

sophämtning vid min lilla sommarstuga i Östergötland. Jag bidrar med glädje med pengar från vår kommun för att jag ska kunna ha den servicen när jag kommer dit ned.

Om vi inte hade ett skatteutjämningsystem skulle Danderyds kommun kunna minska skatten med 6 kronor. Dessutom är det så, att om man jämför vår skattekrona med skatteuttaget i andra kommuner så ligger vi inte högre.

Jag skulle nog snarare vilja säga att det här systemet för mig inte är något konstigt system. Det är helt i överensstämmelse med vad vi socialdemokrater tycker är rättvisa.

Anförande nr 14

M e h d i O g u z s o y (v): Jag vill som föregående talare understryka att Moderaterna har en tendens att köra med myter och desinformation om att stockholmarna skulle vara de som betalar högst skatt i Sverige. Så är det faktiskt inte. Stockholm hör till de kommuner som har lägst kommunalskatt, vill jag påpeka.

Ni pratar varmt om tillväxten. Tillväxten är liksom avhängig av att folk flyttar, oftast från glesbygden. Finns det inte någon rättvisa i att de kommuner som bidrar till Stockholms tillväxt genom att de skickar färdigutbildad arbetskraft får kompensation? Vad händer den dag då man har utarmat alla deras arbetskrafts-resurser – hur ska vi då hålla i gång er tillväxt?

Anförande nr 15

C h r i s t e r G W e n n e r h o l m (m): Ordförande, fullmäktigeledamöter! Stockholms stads skattebetalare betalar landets högsta landstingsskatt – och den är rejält mycket högre än den är på andra håll.

Ingen har sagt vare sig landsting som har svårt att klara av att finansiera att ha en bra sjukvård inte ska få hjälp genom ett utjämningsystem. Ni båda har tagit exempel från glesbygd och jämfört med kommuner som är små. Men vi har inte sagt nej till ett sådant system även när det gäller kommunerna. Vad vi har sagt är, som Cecilia var inne på tidigare, att det är orimligt att huvuddelen av pengarna inte går till sådana små kommuner eller till sådana utsatta landsting, utan de går ju till de stora: Västra Götaland, Jönköping, Skåne. Det är dit pengarna går. Det är inte speciellt utsatta små kommuner eller regioner. Huvuddelen av pengarna går inte till Norrlands inland eller till delar av Norrbotten, så är inte systemet konstruerat.

Det tycker jag ni ska ha med i bilden, innan ni gör schabloner och påstår hur det är. Skriv inte mig eller någon annan moderat på näsan att vi inte vill se till att kommuner och landsting som inte har samma förmåga som vi har i Stockholms stad och Stockholms län inte släpps vind för våg! Erkänn i stället att vi har olika synsätt på hur vi ska finansiera detta, om det är genom en extra tvångsbeskattning av invånarna här till utjämningsystemet eller om det är via den statliga skatten.

Anförande nr 16

C e c i l i a B r i n c k (m): Ordförande, fullmäktige! Det var mycket på en gång! Det är klart att ett statligt system är bättre än ett system där kommunerna hela tiden tvingas stå mot varandra. Vad det här systemet åstadkommer, förutom att det urlakar vår region, är ju att det ytterligare spär på motsättningen mellan Stockholm å ena sidan och resten av landet å andra sidan. De tycker att vi sitter här och gnäller, medan vi tycker att de lever på våra pengar. Det är klart att ett system där staten tar ansvar för detta, ett normalt statsbidragssystem precis som de system som finansierar en rätt stor del av den offentliga verksamheten i det här landet, är mycket bättre.

Jag är inte så himla förvånad över att Mehdis lösning är att höja skatten. Det är väl det som ni vet att man kan göra med skatter. Att sänka dem vet jag mig inte ha hört någon vänsterpartist föreslå.

Jag måste erkänna att jag inte riktigt förstod Pys jämförelse. Jag har också ett hus, i södra delen av Småland, och där hämtar de mina sopor – men det betalar jag för; ganska dyrt dessutom. Så inbillar jag mig att det förhåller sig i de allra flesta kommuner, att oavsett var man är mantalsskriven betalar man för den kommunala service, i form av till exempel sophämtning, som man utnyttjar. Jag misstänker att det är likadant för Py.

Problemet kan också vara att det möjligen är så att vi egentligen inte kan ha kommuner med 4 000 invånare eller, som landets minsta kommun, Bjurholm i Västerbotten, ungefär 3 000, och en kommunal service på en nivå som de flesta medelstora kommuner i landet skulle bli gröna av avund om de såg och där hälften av kommunens budget är skatteutjämningspengar. Det tycker vi är fel.

Anförande nr 17

Borgarrådet V a l e s k o g (s): Christer Wennerholm säger att Stockholm betalar landets högsta landstingsskatt. Vi vet ju orsaken till det: ekonomin var fullständigt misskött, nästan på ett anarkistiskt sätt, i någon sorts protest mot riksdagens beslut om det här systemet. Egentligen är det otroligt vågat av Christer Wennerholm att gå upp i den här debatten, han borde huka i bänken och skämmas eller åtminstone vara betydligt rödare än vad han är just nu, tycker jag verkligen.

När det gäller Moderaternas syn på ett skatteutjämningsystem har vi hört att man "arbetar med frågan" och kommer med något nytt förslag, som då uppenbarligen skulle ge mer pengar till Stockholm. Det ska bli oerhört intressant att se. Jag tror dock inte mycket på detta.

Det finns en oerhörd dubbelmoral från Moderaternas sida. Vi kan ta exemplet med vår egen kommun, Stockholm, där vi i praktiken har ett skatteutjämningsystem som är mer långtgående än det vi har i landet. Varje norrmalmsbo, östermalmsbo eller brommabo betalar ungefär 13 000 kronor per person till andra stadsdelar. De betalar ungefär 2 000 kronor per person till skatteutjämningsystemet. Vi måste ha ett skatteutjämningsystem inom Stockholms stad för att det ska fungera. Skulle de här stora stadsdelarna vara egna kommuner, vilket faktiskt har varit under förslag, så

hade vi också varit tvungna att ha långtgående skatteutjämningsystem – men det talas det tyst om. Det här ställer ni upp på, så när ni i praktiken ställs inför verkligheten säger ni en helt annan sak. Ni uppvisar en oerhörd dubbelmoral, och det ska som sagt bli oerhört intressant att se ert förslag när ni väl får fram det. Jag tror ingen ute i landet kommer att tycka att det är något som är genomförbart i praktiken.

Anförande nr 18

T o r s t e n S a n d g r e n (v): Ordförande, fullmäktige! Vad jag har kunnat höra är att Moderaterna tycker att det nuvarande skatteutjämningsystemet är något alldeles vansinnigt fel. Däremot har jag inte hört ett ljud om hur det skulle kunna vara i stället för att fylla en vettig funktion som det trots allt måste ha.

När den här mandatperioden är slut kommer jag att flytta till en av dessa småkommuner i skogslän för att varaktigt bosätta mig där. Det innebär att jag höjer min skatt från dagens 30 procent till ungefär 33 procent i kommunalskatt. Men det innebär också att jag bidrar till Stockholm genom att i kommunen utbildas ungdomar, som har fått sin vård, omsorg och service såsom i andra kommuner. Och när de är färdigutbildade finns det tyvärr inte så många jobb att de kan försörja sig i sin hembygd, utan då åker de hit till Stockholm. De kommer hit färdigutbildade, vilket innebär några hundratusen i kostnader som ren vinst för Stockholm. Varenda en har fått sin utbildning i någon av landets småorter, som enligt vad jag hörde kanske föraktfullt skulle slopas helt och hållet, av dem som i dag bebor Stockholm. De har med sig sin kunskap och sin lust att göra rätt för sig.

Jag hörde också om att Västergötland får så oerhört stora bidrag. Om vi ser i ett lite större perspektiv, vad var det som ryckte upp Irland från att ha varit ett låglöneland, nästan ett u-land? Jo, det var EU-bidragen, en omfördelning av bland annat Sveriges 18 bortkastade miljarder till EU. Tydligen är det så man måste göra för att få fart på landet.

Jag hoppas att även moderater inser att vi mår bättre i hela Sverige om alla tillåts leva ett något sånär okej liv.

Anförande nr 19

C e c i l i a B r i n c k (m): Ordförande! Sporten att ha synpunkter på motståndarens moraliska halt i fullmäktigesalen tycker åtminstone jag är ganska tråkig. Därför tänker jag inte ge tillbaka med samma mynt.

Nu var det faktiskt så, Jan Valeskog, under den borgerliga tiden, att om man räknar bort de pengar som landstinget tvingades betala i skatteutjämnings så gick budgeten ihop. Ni har rekordhöjt skatten men går ändå med underskott. Jag tycker inte riktigt att det finns utrymme för de moraliska övertoner som du nyss tog till.

Skillnaden mellan er och oss är, om man vill förenkla något, att ni har egentligen inte några större problem med att skatteutjämningsystemet lägger beslag på 16, 17 eller

18 miljarder av våra pengar varje år. Vad ni försöker jobba för är att vi ska få tillbaka lite mer, det är det centrala. Vi vill behålla mer av våra pengar från början.

Anförande nr 20

H a r d y H e d m a n (kd): Ordförande, fullmäktige! Jag skulle bara vilja peka på två pedagogiska problem med systemet.

Det är ett sådant system som politiker älskar. Den ena kan säga: Det är rättvist. Den andra kan säga: Det är orättvist. Ingen medborgare kan kontrollera vem som har rätt. Systemet är så invecklat att en vanlig medborgare inte kan förstå det. Just det är ett av nyckelproblemen i ett demokratiskt samhälle.

Vi kristdemokrater tycker också att man ska ha ett statligt system. Vi är inte så dumma att vi tror att pengarna kommer från ovan, utan det måste givetvis innebära att det blir lägre statsbidrag till kommunerna. Det generella statsbidraget måste bli lägre, annars går det inte att finansiera ett sådant system – det är vad flera har framhållit från Vänsterpartiet.

Det pedagogiska problemet för medborgarna är att de vet att de betalar statlig skatt för att staten ska göra så att hela landet blir likvärdigt behandlat, medan de betalar kommunalskatt i Stockholm. Valeskog talar om detta och jämför med Stockholms-systemet, men stockholmarna kan veta att vi använder vår egen kommunalskatt och fördelar den inom Stockholm. Det är väl en annan sak än att vi överlåter en del av vår kommunalskatt och låter någon annan fördela den efter ett system som medborgarna inte har någon chans att kontrollera? De vanliga medborgarna förstår inte hur systemet fungerar. Hur många i fullmäktige kan räcka upp handen och säga: Jag vet till fullo, till sista kronan, hur detta system kommer att fungera?

Riksskatteverket hade för några år sedan en väldigt bra pedagog som hette Brunkner. Hon kunde allt om skatter. Då var det två riksdagsledamöter som föreslog någon förändring som skulle öka rättvisan i Sverige. Hon kallade upp dem till skatteverket och lät dem manuellt räkna ut hur man skulle kunna kontrollera detta – då drog de tillbaka sin motion!

Jag tror vi behöver fundera på de pedagogiska problemen med sådana här system som är så knepiga att en vanlig medborgare inte kan begripa dem.

Anförande nr 21

M o i s s i s N i k o l a i d i s (s): Ordförande! Det är inte första gången som jag träffar vargar klädda i fårskin. I mitt liv har jag alltid försökt att lyssna på inte vad folk säger utan vad de menar, och som jag uppfattar Moderaterna i det här fallet vill de angripa grundtanken, som handlar om rättvisa och solidaritet.

Jag ska berätta en kort historia. Under våren insjuknade min 77-åriga pappa. Han bor i Kalmar. Han kom till Sverige 1965 och har jobbat hela sitt liv i Kalmar läns slakteri, men nu är han förstås pensionär. Han var i behov av vård under våren och skulle opereras i urinblåsan. Jag åkte förstås dit, två gånger. Så opererades han och jag fick på nära håll känna vilken förstklassig vård han fick vid Kalmar sjukhus. Jag blev så stolt som medborgare i ett land där man oavsett var man bor har tillgång till förstklassig vård.

Jag måste säga att det finns inget system som kan vara perfekt. Varje system kan slå lite fel hit eller dit, men att slå undan själva grundtanken, som handlar om rättvisa och solidaritet, är att gå för långt.

Anförande nr 22

Borgarrådet V a l e s k o g (s): Hardy Hedman säger att medborgarna inte förstår hur systemet fungerar. Det är säkert så med bägge systemen, oavsett om vi talar om utjämningssystemet som vi har i Stockholm eller i landet.

Men det intressanta är den moraliska principiella frågan, varför det i ena fallet är fullt förståeligt och acceptabelt från Moderaternas sida att ha ett system som är flerfald mer omfattande i Stockholm men inte att ha det för landet. Det är liksom obegripligt.

Som jag sade: visserligen är Stockholm en kommun, men rent praktiskt skulle olika kommuner med stora befolkningar på 60 000–70 000 mycket väl kunna vara egna kommuner, och då skulle det ändå krävas en utjämning av den storleksordning som vi har i dag. Jag nämnde 14 000 kronor per medborgare som bor i Östermalm, Norrmalm eller Bromma mot ett par tusen kronor per person när det gäller landets utjämningssystem. Det tycker jag belyser att trovärdigheten inte är så stor.

Landstingets ekonomi ska vi ju inte prata om här, men jag tycker att det verkligen finns skäl att moralisera, när man som obstruktion och i protest vägrade att anpassa ekonomin till rådande omständigheter utan till och med sänkte skatten och körde ekonomin i botten.

Anförande nr 23

P e t e r L u n d é n - W e l d e n (m): Ordförande, fullmäktige! Det är fascinerande att höra debatten om skatteutjämning. Någon talare sade att grundtanken handlar om rättvisa och solidaritet. Det är just det som vi moderater är inne på, nämligen att man ska bygga ett system så att det känns som rättvist och solidariskt.

Ni höjer patientavgifter och ni höjer andra avgifter i staden. Men samtidigt avrustar ni ju skola, vård och omsorg. Det är det enda sättet – trots skattehöjningarna – att få ihop till att betala det som någon kallade för ”rättvisa och solidaritet”, nämligen att betala till andra kommuner i landet.

Det är kanske det som är skillnaden mellan det herr Valeskog talar om, nämligen ett skatteutjämningssystem som vi har i staden, som vi också kan ha synpunkter på men som det faktiskt fattas beslut om i denna sal och där vi själva tar ett ansvar mot våra väljare för hur vi har behandlat deras pengar i den här kommunen och detta, som är ett statligt beslut som faktiskt drabbar invånarna i Stockholm.

Ja, vi sänkte skatten i landstinget med 40 öre första året på mandatperioden, 1998. Men det var ju innan regeringen Persson skruvade till skatteutjämningssystemet, det som vi har nu innan vi ska få det nya, och innan vi visste vad som skulle komma.

Jag måste säga att jag lider med majoriteten. Här höjer ni skatten, och det märks direkt i vars och ens plånbok – det lär kanske bli en skattehöjning i Stockholms stad, och landstinget ser ut att få ytterligare en skattehöjning. Jag tror att ni till en viss del kan ha rätt i att stockholmarna kan acceptera skattehöjningar – om man fick någon vård, om man fick någon kollektivtrafik eller om man såg att utbildningen i skolan blev bättre och läroböckerna modernare. Men saken är ju den, att hur mycket ni än höjer skatten går det inte tillbaks till Stockholm.

I valet 2006 tror jag ni kommer att märka att det blir en revolt mot det här systemet. Revolten kommer när folk inser att vi får bara mindre och mindre pengar, trots att vi betalar mer och mer till politikerna. Det här ser jag som en demokratisk fara.

Det handlar just om rättvisa och solidaritet inom landet – alla ska bidra, och det är därför vi ska ha ett statligt skatteutjämningssystem.

Anförande nr 24

B e r t h o l d G u s t a v s s o n (m): Ordförande, fullmäktige! Här fick vi höra att det finns vargar som är klädda i fårskinn. Då är det kanske också så att vissa har svart skinn – ska vi kalla de vänsterpartistiska och socialdemokratiska kommunalråden ute i landet för svarta får? De kräver också att man ska förändra utjämningssystemet. Det tycker att det är fel att de när de lyckas skapa tillväxt i sin lilla kommun blir av med mer pengar än vad de får in, i princip.

Någoting måste vara tokigt, när det inte hjälper att skapa tillväxt, när det inte finns någon gräns för hur mycket en kommun eller ett landsting ska betala ut till resten av landet utöver vad man redan betalar in genom normala skatter, avgifter, arbetsgivaravgifter, moms och så vidare.

Tänk också på att ett jobb i Stockholm skapar tre jobb ute i landet, men jag har aldrig hört att ett jobb i Laxå skapar tre jobb i Stockholm.

Det är viktigt att det finns en motor, en tillväxtregion som verkligen driver landet framåt. Alternativen är inte Stockholm eller en mindre ort ute i landet, utan det är Stockholm eller Bryssel, Stockholm eller London, Stockholm eller Berlin – eller numera kanske någon av baltstaternas huvudstäder. Därför är det så viktigt att inte ta så mycket ifrån Stockholmsregionen att det hämmar tillväxt och utveckling och försvårar att vi kan vara denna tillväxtmotor.

Moderaterna har aldrig varit emot att hjälpa kommuner ute i landet, men vi menar att det ska ske med statliga medel och inte via höjd kommunalskatt och höjd landstingsskatt – samtidigt som de ändå får skicka hit sina patienter för vård i Stockholm. Då är det någonting som är fel i det hela, och det är det som vi reagerar emot. Det är dags att förändra detta!

Anförande nr 25

Borgarrådet V a l e s k o g (s): Det har framgått av diskussionen att även vi från socialdemokratiskt håll vill förändra systemet. Däremot ska man inte tro att man kan förändra det så radikalt att Stockholm skulle tjäna väldiga pengar och få ett system som blir legitimt och kan fungera i praktiken – det är betydligt svårare. Att vi måste förändra det på ett par punkter, som är väl kända, kan vi absolut vara överens om.

Problemet är också, vilket vi inte har varit inne på så mycket men som också är en viktig fråga, sättet att argumentera från framför allt Moderaterna men även Folkpartiet i Stockholms stad, med tydligt populistiska grepp och med en retorik som ute i landet upplevs som oerhört provocerande. Det gagnar inte Stockholm alls, utan snarare ökar det Stockholmsfientligheten – som absolut finns på många håll – i stället för att ta en debatt som är mer realistisk och trovärdig. Det visar det faktum att ni ännu inte har kommit fram med något förslag som skulle kunna hålla för en sådan debatt.

Jag tycker vi alla har ett ansvar att se till att vi kommunicerar på ett någorlunda trovärdigt sätt. Som sagt – för att slutligen nämna landstinget för sista gången – handlar det också om hur man agerar i politiska församlingar. Att ta beslut mot bättre vetande, sänka skatten och se till att det blir stora underskott i ekonomin ökar inte trovärdigheten, utan de enda som kan imponeras är möjligtvis de mer anarkistiskt lagda. Det tycker jag är sorgligt.

Anförande nr 26

A n n - M a r i e S t r ö m b e r g (v): Jag kunde inte låta bli att begära ordet när jag hörde Peter Lundén-Welden säga att man betalar mer och mer till politikerna. Var det något slags freudiansk felsägning, eller menar du allvar? Det är ju inte till politikerna som Stockholms stads skattebetalare betalar, utan det handlar om att vi ska kunna upprätthålla vår sociala välfärd och att denna välfärd ska upprätthållas i hela Sverige. Sedan kan vi från Vänsterpartiet ha synpunkter på hur fördelningssystemet är uppbyggt. Vi tycker att systemet inte tar tillräcklig hänsyn till kostnaderna i Stockholms stad, men i princip är vi för.

Det är alltid lätt att vara i opposition och hacka på oss i majoriteten. Man kan tycka att en hederlig opposition bör kunna presentera och finansiera sina egna förslag, men det har vi inte hört någonting av från er i oppositionen. ”Pengar från staten” – jaha, och var kommer de ifrån då? Om man nu ska ha ett annat fördelningssystem, vare sig det är skattefördelning eller statsbidrag eller hur man än bygger upp det, måste ju pengarna tas någonstans ifrån. För det är väl inte så, antar jag, att ni tänker höja de statliga skatterna med astronomiska summor? Hur ska ni ha det? Ni har inte

presenterat någonting här om hur ni har tänkt finansiera ert alternativa system. Jag tror rent av att ni inte menar allvar. Eller är det kanske så att ni vill att Sverige ska fungera enligt principen ”åt den som har skall mera varda givet”? Det skulle inte förvåna mig i så fall!

Anförande nr 27

P e t e r L u n d é n - W e l d e n (m): Ordförande, om jag har räknat rätt kan borgarrådet Valeskog tyvärr inte svara på detta mitt inlägg.

Själva grunden till interpellationen handlar om att vi tror oss ha någon form av samsyn med Socialdemokraterna. Det framgick i alla fall lite grann av borgarrådet Billströms inledning att man inte var riktigt nöjd med systemet.

Men sedan är ni ju världsmästare i att bedriva oppositionspolitik mot er själva. Grundfrågan blir, till någon socialdemokrat – det finns dock några kvar i bänkarna som inte har uttalat sig ännu: Om ni inte är helt nöjda med systemet, som borgarrådet Billström sade, hur ser ert alternativ ut? Vad är det för förändringar ni vill göra?

Ni klankar på oss för att vi talar om ett statligt skatteutjämningsystem. Det bygger naturligtvis på någon form av skatteväxling, alternativt att vi får en borgerlig regering som kan göra bättre prioriteringar än en socialdemokratisk regering om vad man ska använda den statliga skatten till.

Borgarrådet Valeskog, det är naturligtvis roligt att klanka på landstinget – det hyser jag all respekt för. När skatten sänktes med 40 öre – jag ber att få påminna om detta en gång till – betalade Stockholms läns landsting 1 ½ miljard till det statliga skatteutjämningsystemet. Men med de omskrivningar som gjordes, lite grann för att hämnas på Stockholmsregionen därför att man inte var riktigt nöjd med hur den styrdes, gick det upp till 5 ½ miljard. Naturligtvis var detta, som vi ser det, en politisk markering mot den framåtanda som fanns i Stockholmsregionen.

Ni har nu hamnat i den situationen, att ni blir oppositionspolitiker mot er själva. Ni talar ganska varmt för skatteutjämningsystemet. Det går ju inte att öppna tidningen en enda dag utan att läsa om krisen i Stockholms stad, krisen i Solna, krisen i Lidingö, krisen i Stockholms läns landsting. Man har inte ens hunnit få i gång alla de omstruktureringsåtgärder som behövdes för att få 2003 års budget i balans innan man nu ska spara ytterligare en miljard för att få nästa års budget i balans!

Nej, Ann-Marie Strömberg, det var nu inte en freudiansk felsägning. Det handlar om att betala mer skatt till politikerna för att politiska församlingar ska kunna beslut som jag menar det är viktigare att låta enskilda människor ta. Jag skulle vilja minska skattetrycket för att kunna lämna mer pengar till individerna att själva fatta beslut om. Men jag förstår att du inte förstod detta utan tolkade det som en felsägelse.

Anförande nr 28

Borgarrådet N i l s s o n (s): Peter Lundén-Welden tyckte att vi skickade upp för få socialdemokrater i talarstolen, så vi bestämde att jag skulle gå upp också. Du lyckades i varje fall få ur dig en någorlunda konkret fråga, nämligen hur vi skulle vilja förändra skatteutjämningsystemet. Därför tänkte jag nu ta upp den frågeställningen.

För det första är vi nöjda med några av de förändringar som har skett i kostnadsutjämningsdelen av systemet. Vi tycker det är bra att man nu får 100 procent kompensation för kostnader för kollektivtrafik, som tidigare var bara 75 procent. Det är oerhört viktigt för alla storstäderna, men i synnerhet Stockholm. Det är också väldigt viktigt att man har fått förändringar i infrastrukturen, där man tar hänsyn till de högre byggkostnaderna i Stockholm.

Vår stora kritik mot utjämningsystemet handlar om kostnadsutjämnningen, därför att man inte tillräckligt tar hänsyn till de kostnader som är större i Stockholmsregionen än på andra ställen. Det handlar primärt om lönekostnaderna. Vi vet att vi har ett lönekostnadsindex som ligger på 108–109 procent, som vi faktiskt inte kan påverka. Det är den situation som råder på arbetsmarknaden som gör att lönerna är relativt sett högre i storstaden. Det gör att våra skattepengar ”devalveras” av systemet. Det utjämnar inte förutsättningarna, därför att vi har högre strukturella kostnader.

Problemet med er kritik var att ni på ett väldigt obegåvat och allmänt slafsigt sätt under förra mandatperioden kritiserade inkomstutjämnningen, så där bara i största allmänhet. Ni sade: det är inkomstutjämnningen det är fel på, vi ska inte hålla på och skicka pengar till fattigare kommuner.

Inkomstutjämnningen är väldigt problematisk att argumentera emot. Om du inte har en inkomstutjämnning i systemet så blir det så att invånarna i de kommuner där man har låga inkomster får betala väsentligt högre kommunalskatt för samma service som invånarna i kommuner där man har högre medelinkomst.

Min fråga till dig, Peter Lundén-Welden, är: Försvrar du ett sådant system? Ni har väl fler moderater? Tycker ni att det ska vara så, att en invånare som bor i en kommun där man har låg medelinkomst ska betala dubbelt så hög kommunalskatt för samma service? Jag tycker inte det.

Det är framför allt i kostnadsutjämningsdelen, särskilt lönekostnaden, men också förändringar som har skett i individ- och familjeomsorgen, som vi är kritiska. Men jag har för kort tid kvar för att kunna reda ut varför vi är kritiska i de delarna. Där har vi också i stadens remissvar lagt förslag på ändringar.

*§ 6 Muntlig frågestund**Fråga nr 1. Stadens ekonomi*

Anförande nr 29

Borgarrådet Axén Olin (m): Herr ordförande! Jag är väldigt orolig inför den ekonomiska utveckling som vi nu ser i Stockholms stad. Vi ser utflyttning, vi ser höjd arbetslöshet, vi ser ökat socialbidragsberoende, vi ser fler företag som flyttar, vi ser ökande konkurser, vi har fått beslut om biltullar – men till detta kommer att vi i förra veckan fick rapporter om att stadsdelsnämndernas underskott ökar. Stadsdelarnas ökade kostnader för social omsorg ger 900 miljoner i underskott, kunde man läsa i Dagens Nyheter onsdagen den 19 maj. Vi kan också läsa att man nu prognostiserar ett underskott – bara för i år – på ungefär 360 miljoner, om jag inte minns helt fel, i stadsdelsnämndernas budget.

Med anledning av det vill jag naturligtvis fråga den som är ansvarig för detta, nämligen finansborgarrådet, hur hon tänker göra för att få ordning på stadens ekonomi och återigen skapa tillväxt.

Anförande nr 30

Borgarrådet Billström (s): Ordförande, fullmäktige! Kommunsverige har allvarliga ekonomiska problem. Det är naturligtvis så att den här lågkonjunkturen inleddes i slutet av förra mandatperioden, omkring 2000–2001.

Det vi ser är att konkurserna har stannat av. Vi ser att nyföretagandet ökar i Stockholm. Men när det gäller den kommunala sfären har Kommunsverige problem.

Då inställer sig frågan: Vad har vi för motmedel för att göra så att hjulen snurrar snabbare igen i Stockholm? Jag tror att man måste göra både–och, man måste göra kraftfulla insatser när det gäller tillväxtbefrämjande åtgärder, men man måste också våga se att rationaliseringar och effektiviseringar är nödvändiga i den kommunala sektorn.

Till skillnad från Kristina Axén Olin tror jag inte på en 65-öres skattesänkning, det vill säga att dra undan en miljard ytterligare från den kommunala sektorn, när vi är i den här svåra situationen. För svår och besvärlig är den – men, som sagt, jag tror att man måste jobba med både–och. Det kommer vi tydligt att visa, både i det strategiska ärendet men också i det budgetarbete som kommer att ske under hösten.

Det som är tydligt i dag är ju att till exempel i Kista har vi egentligen lika många årsanställda som vi hade under de goda åren. Det är ett gott tecken, men vi behöver fler starka tecken – och de är på väg.

Anförande nr 31

Borgarrådet A x é n O l i n (m): Herr ordförande! Det är väl allmänt känt att statistik är sådant som man kan tolka lite som man vill och använda siffrorna som det passar en själv. Annika Billström, det är inte riktigt sant när du säger att nyföretagandet ökar och konkurserna har stannat av. Fortfarande sker det alldeles för många konkurser i den här staden. Förvisso hade vi ett nyföretagande, som jag såg att du uttalade dig om i Dagens Industri, men det var betydligt sämre än samma tid förra året eller förrförra året. På det sättet minskar nyföretagandet.

Nu hänvisar du till det strategiska inriktningsärendet. Det är just det jag undrar, Annika Billström. Det som visades i förra veckan, nämligen att stadsdelsnämnderna nu ser ut att få ett underskott bara i år på 300–350 miljoner och ett ackumulerat underskott på ännu mer nästa år och året efter, syns det absolut ingenting av i det strategiska inriktningsärendet som du lagt fram. Där finns ingenting om några åtgärder för att komma till rätta med underskottet. Tvärtom är det så att du accepterar – vilket jag faktiskt tror är olagligt – en underbalanserad budget.

Du är ändå ansvarigt finansborgarråd, och jag vill veta: Vad tänker du göra för att komma till rätta med de skenande underskotten i stadsdelsnämnderna och för att få ordning på ekonomin i den här staden?

Anförande nr 32

Borgarrådet B i l l s t r ö m (s): Ordförande, fullmäktige! Vi tänker *inte* sänka skatten med 65 öre, som Axén Olin vill. Det är 950–960 miljoner kronor som Kristina Axén Olin med berått mod är beredd att dra undan, i en konjunkturrell svår situation.

Det som sker i Stockholms län, i de borgerliga grannkommunerna, är att moderata politiker höjer skatten därför att man ser att hela Kommunsverige har allvarliga problem.

Vad gör vi? Vi satsar 20 miljarder på infrastruktur och bostadsbyggande. Vi får loss 18 miljarder för infrastruktur, vilket inte har hänt på decennier i den här kommunen. Vi bygger våra 20 000 lägenheter. Vi satsar 2 miljarder i kompetensförsörjning på personalen. Vi tar ansvar för den hållbara tillväxten, på det sättet att vi betalar tillbaka på den miljöskuld vi har genom att rena vatten och sjöar. Det är några exempel.

Jobbar man inte aktivt på tillväxtsidan så har man inget att fördela.

Men skattesänkning är inte lösningen!

Anförande nr 33

Borgarrådet A x é n O l i n (m): Herr ordförande, fullmäktige! Det är inte seriöst, Annika Billström! 20 000 bostäder – vi vet att det har blivit 1 700 nu när halva mandatperioden har gått. Det lär inte bli några 20 000 bostäder, och det vet du också.

Jag har inte begärt att du skulle stå här och säga att du vill sänka skatten, för det vet jag att du och Socialdemokraterna inte tror på – även om jag skulle kunna tala i timtals om vad som händer när man sänker skatten, för jag tror faktiskt att det ger ökad konsumtion och ökad tillväxt och underlättar för företagen och mycket annat, som vi kan diskutera vid något annat tillfälle.

Däremot hade jag faktiskt förväntat mig att du som ansvarigt borgarråd skulle vara djupt oroad över kostnadsutvecklingen i den här staden, när man nu ser att stadsdelsnämndernas budget skenar och man kommer att ha ett underskott på kanske upp emot en halv miljard i år.

Jag väntar mig inte att du lägger fram förslag om skattesänkningar – nej, men att du åtminstone vidtar åtgärder för att strama åt budgeten. Men det kommer ju ingenting! Vad händer då i år? Du tar fram det strategiska inriktningsärendet med en underbalanserad budget för 2006 och 2007. Jag förväntar mig annat av ett finansborgarråd, oavsett politisk färg!

Anförande nr 34

Borgarrådet B i l l s t r ö m (s): Jag vet inte hur du läser ärenden, men det skulle aldrig falla oss in att underbalansera en budget – aldrig!

Jag står här och säger i mitt tredje inlägg: Den ekonomiska situationen för Kommun-sverige är allvarlig. Vi vidtar åtgärder. Vi är handlingskraftiga. Vi är regeringsdugliga. Senare i kväll behandlas en årsredovisning, där vi äntligen jobbade hem ditt underskott i stadsdelarna på 313 miljoner kronor – i högkonjunktur!

Vilken politik! Totalt misslyckad egentligen! Hade man varit strategisk under förra mandatperioden, hade man naturligtvis sparat i ladorna i högkonjunktur för att kunna använda i lågkonjunktur. Så gör alla kloka personer.

Vi vidtar mått och steg när det gäller välfärdsinsatser och när det gäller tillväxtinsatser. Jag ska mer än gärna debattera varje del i detta, nu och vid senare tillfällen. Vi tar detta på största allvar.

Fråga nr 2. Folkomröstning om biltullar

Anförande nr 35

Borgarrådet B j ö r k l u n d (fp): Herr ordförande! Annika Billström har sagt att det ska ske en folkomröstning om biltullar på valdagen 2006. Antag att förortskommunerna ordnar folkomröstning samtidigt som Annika Billström gör det här i staden, med samma frågeställning och på samma sätt. Är Annika Billström då beredd att räkna in de rösterna i sammanräkningen?

Anförande nr 36

Borgarrådet B i l l s t r ö m (s): Ordförande, fullmäktige! Jag har förstått att Folkpartiet och Jan Björklund börjar bli nervösa när det gäller folkomröstningen, att det ska finnas olika alternativ och så. Vilken energi och frenesi borgarrådet Björklund gick ut med för några veckor sedan! I går tror jag att det var ett litet inlägg på DN Debatt om detta med kranskommuner som ska folkomrösta eller inte folkomrösta.

Jag kan inte svara på den där frågan i dag. Ärendet ska ju fram till fullmäktige. Hittills har Stockholms fullmäktige bara fattat beslut om *att* det ska genomföras. Sedan ska fullmäktige också besluta om *hur*, och där är vi inte klara ännu.

Jag kan inte ge dig något besked i dag.

Anförande nr 37

Borgarrådet B j ö r k l u n d (fp): Ordförande! Hade det funnits svar att finna i ett ärende så hade jag inte behövt ställa frågan. Att jag ställer frågan beror naturligtvis på att jag undrar om finansborgarrådets inställning. Jag föreställer mig att finansborgarrådets inställning inte är helt oväsentlig för hur ärendet kommer att utformas i sista vändan. Därför är det intressant att veta vad Annika Billström tycker.

Nu var det inte det jag frågade om, men jag såg att du ville ha tre linjer – en ja-linje, en nej-linje och en nja-linje – i själva folkomröstningen, vilket har utlöst berättigad kritik inte bara från mig utan också från Sveriges ledande statsvetare. Men det är som sagt en annan diskussion.

Nu är frågan: Ifall kranskommunerna ordnar folkomröstning samtidigt, anser Annika Billström att detta är en fråga enbart för medborgarna i Stockholms kommun att avgöra, eller är det en fråga där alla medborgare i vår region, i Sundbyberg, Södertälje, Solna och andra kommuner också ska ha möjlighet att påverka enligt principen en man – en röst?

Anförande nr 38

Borgarrådet B i l l s t r ö m (s): Herr ordförande! Jag skulle vilja säga så här. Mitt parti har inte alls bestämt sig för om det ska vara en, två, tre, fyra, fem, sex eller åtta linjer. Ingen har bestämt det ännu. Det pågår diskussioner i vårt parti kring hur vi ser på folkomröstningens genomförande. Framför allt måste man ta med tolkningen av resultatet.

Den tredje frågan är precis den som du tar upp, Jan Björklund: Hur ska man ställa sig till de övriga kommunernas eventuella folkomröstningar? Som jag tidigare har sagt har vi inget ställningstagande. Jag personligen har inte bestämt mig, jag har ingen bestämd uppfattning i den frågan i dag. Jag tycker att den här folkomröstningen är så viktig att jag behöver fundera ytterligare en tid.

Anförande nr 39

Borgarrådet B j ö r k l u n d (fp): Ordförande! Jag förutsätter att finansborgarrådet gjorde en lapsus när hon höll öppet för att det skulle kunna vara en, två, tre eller flera linjer. Har man en linje behöver man väl inte ha någon folkomröstning, antar jag.

De flesta har nog ändå utgått från att ja eller nej räcker gott.

Det intressanta är, vilket jag välkomnar, att finansborgarrådet nu håller öppet för att räkna in också länskommunerna. Arbetarekommunens sekreterare kommenterade mitt förslag i tidningen häromdagen med att det var otänkbart, men jag uppskattar verkligen att Annika Billström håller öppet för detta – och också att hon nu öppnar för att överge den konstiga inställningen att man ska ha flera linjer.

Jag välkomnar att Annika Billström trots allt nu har en öppen linje, till skillnad från Tomas Rudins uttalande.

Då kan vi väl avsluta med denna fråga: Anser finansborgarrådet att vi ska reda ut reglerna för hur en folkomröstning ska gå till, innan man sätter i gång med biltullsförsöket? Är det ambitionen från finansborgarrådets sida?

Anförande nr 40

Borgarrådet B i l l s t r ö m (s): Jag är på jättegott humör i dag, så jag ska svara på alla nya frågor.

1. Naturligtvis är det så att man inte kan ha bara en linje, det var en felsägning från min sida. Men jag är fortfarande öppen för två, tre, fyra, fem eller sex linjer.

2. Vid förra folkomröstningen, som var förra året om jag nu inte missminner mig, i ett antal kranskommuner var det aldrig aktuellt att Stockholms stad skulle påverka formuleringarna. Det är inget bra. För att svara på den nya frågan, om jag tycker att det ska vara färdigberett innan fullmäktige fattar beslut och innan försöket startar? Ja, det tycker jag verkligen. Jag tycker vi, hela fullmäktigeförsamlingen och alla partier, ska vara klara över hur folkomröstningen ska genomföras och också formerna för hur den ska tolkas. Det är viktigt.

Fråga nr 3. Livstycket

Anförande nr 41

E w a S a m u e l s s o n (kd): Ordförande, fullmäktige! Livstycket är en verksamhet som har debatterats tidigare här i fullmäktigesalen, men jag dristar mig ändå till att återkomma till den. Verksamheten har ju varit utsatt för en stor turbulens det senaste året.

Varje år görs en brukarundersökning, och den brukar presenteras i december. Men av någon anledning blev förra årets brukarundersökning inte presenterad förrän nu under våren. Jag undrar: Varför har den undanhållits oss och presenteras först nu?

Den visar nämligen att Livstycket har en väsentligt högre andel studerande på studieväg 2, 81 procent, medan genomsnittet är 37 procent, och på studieväg 3 bara 5 procent där genomsnittet ligger på 30.

Erik Nilsson, du har tidigare stått här i talarstolen och berättat om att du har "varit ute på turné till förskolorna". Livstycket har vid åtskilliga tillfällen inbjudit dig, och du har lovat att komma. Jag undrar om du kan lova att du ska besöka Livstycket – de väntar på att du ska komma.

Anförande nr 42

Borgarrådet N i l s s o n (s): Ewa Samuelsson, får jag börja med att säga detta. Om du har misstankar om att jag på något sätt skulle ha hållit tillbaka brukarundersökningen eller sagt att den inte får redovisas, måste jag säga att jag känner mig rätt kränkt. Du känner inte mig om du tror att jag håller på med sådana saker. Jag har inte gjort det.

Jag vet inte hur tidsplanen ser ut på utbildningsförvaltningen eller när detta har tagits fram tidigare år. Jag utgår från att det har skett helt i vanlig ordning. Vi har inte skickat ut några sådana signaler om att försena detta.

I efterhand kan man säga att det är klart att det hade varit bra om vi hade haft tillgång till brukarundersökningar och haft kriteriet brukarundersökningarnas utfall med i förfrågningsunderlaget i upphandlingen. Jag har sagt det tidigare här i salen, att det var olyckligt att vi inte hade det. Men utifrån det förfrågningsunderlag och de kvalitetskriterier som togs fram genomfördes en korrekt upphandling, och detta har också prövats juridiskt.

Livstycket har nu fått stöd för det arbete som handlar om att nå kvinnor som befinner sig långt ifrån arbetsmarknaden, inom ramen för Kompetensfonden. Jag tycker det är väldigt positivt, och jag också tidigare sagt att jag tycker att Livstycket bedriver en bra social verksamhet och en bra integrationsverksamhet.

Men på det sätt som kriterierna var satta för den upphandling som genomfördes vann de helt enkelt inte – det var andra entreprenörer som hade bättre kvalitet och lägre pris.

Anförande nr 43

E w a S a m u e l s s o n (kd): Ordförande, fullmäktige! Nej, jag säger inte att du behöver ta åt dig personligen. Jag bara konstaterar att jag vid besök hos Livstycket i dag på förmiddagen fick höra att den här redovisningen brukar ske i december, men i år skedde den först efter årsskiftet.

Precis som du säger ger nu Kompetensfonden Livstycket möjlighet att verka under ett år. Ni lägger nu fram strategiska ärenden för hur man ska planera långsiktigt. Då undrar jag: Hur ska Livstycket kunna planera långsiktigt, när de bara vet att de får pengar för 2004?

I jämförelse med andra anordnare tycker 100 procent av de studerande på Livstycket att skolarbetet känns viktigt. De säger också att de är mycket nöjda: 95 procent är nöjda med lärarnas arbetssätt, som gör att de känner att de går framåt i utvecklingen.

Därför undrar jag: Finns det möjlighet för er att tänka om, så att Livstycket också i framtiden får möjlighet att utbilda sfi-elever?

Anförande nr 44

Borgarrådet N i l s s o n (s): Det var återigen många olika frågor, men jag är också på bra humör så jag kan gärna svara.

Ja, det är självklart så. När vi jobbar med upphandlingar i offentlig verksamhet så kommer det nya möjligheter när man gör nya upphandlingar. Den nuvarande avtalstiden när det gäller sfi går ut vid årsskiftet 2004-2005, med möjlighet till förlängning sex månader plus sex månader. Utbildningsnämnden har ännu inte beslutat hur man ska göra, om man väljer att förlänga eller inte.

Bakgrunden är att vi har haft en omfattande utredning av stadens flyktingmottagande och sfi-organisation, och det är först nu som det är på väg fram ett ärende till fullmäktige där vi lägger fast förutsättningarna för verksamheten i framtiden. Utifrån detta kommer naturligtvis utbildningsnämnden att utforma ett upphandlingsuppdrag. Livstycket har möjlighet, precis som övriga, att när man går ut med den upphandlingen att delta i tävlingen utifrån de kriterier som då sätts upp.

Anförande nr 45

E w a S a m u e l s s o n (kd): Ordförande, fullmäktige! Ett problem som många elever lyfter fram är att de inte upplever att de får lära sig det de behöver. 49 procent av samtliga sfi-studerande säger så, men när det gäller Livstyckets elever är det bara 22 procent.

Därför undrar jag nu, Erik – den fråga du hittills inte har svarat på är: Kan du lova att du gör ett besök hos Livstycket, så att du på ort och ställe får se verksamheten och också höra hur de arbetar och hur de vill planera framöver? De väntar på dig!

Anförande nr 46

Borgarrådet N i l s s o n (s): Vi kan ändå inte sitta här och fastställa min almanacka. Det är rätt många som väntar på mig, kan jag lova Ewa. Du kan gärna delta nästa gång vi försöker få ordning på alla som vill att jag ska besöka dem. Vad jag vet är det två borgarråd som har besökt Livstycket hittills, och flera från vår grupp har besökt verksamheten; det är inte bara jag som arbetar i Socialdemokraternas utbildningsnämndsgrupp.

Jag hoppas naturligtvis kunna besöka verksamheten, det är min ambition att försöka vara ute varje vecka. Men jag kan inte ge dig något löfte här och nu, och jag tänker inte förhandla om min almanacka från talarstolen.

Fråga nr 4. Elfria zoner

Anförande nr 47

A n n - M a r i e S t r ö m b e r g (v): Jan Valeskog, det är ju så att vi i gatu- och fastighetsnämnden tidigare har beslutat att införa elfria zoner på stadens mark i angränsande kommuner, detta för att kunna erbjuda elöverkänsliga en fristad, ett fredat boende.

Nu är det en ny ledningsrättslag på gång, som ni och er borgerliga opposition har tillstyrkt. Denna innebär att det blir en utvidgad rätt att sätta upp master och mobilsändare mot markägares vilja.

Jag är mycket oroad över detta ändringsförslag och undrar nu vad som kommer att ske med de elfria zoner som vi har börjat inrätta och med de skyddade torp som staden nu kan erbjuda som bostäder åt elöverkänsliga.

Anförande nr 48

Borgarrådet V a l e s k o g (s): Huvudfrågan i diskussionen om ledningsrätten ligger som bekant i riksdagen och kommer att hanteras där.

När det gäller stadens arbete kring elfria zoner kan jag berätta att vi har ett ärende uppe till nästa gatu- och fastighetsnämnd, den 15 juni. Vad som står i det ärendet vet jag inte, men jag vet att frågan kommer upp eftersom vi har tyckt att den är viktig och gatu- och fastighetskontoret har fått jobba med detta.

Staden kan naturligtvis också i egenskap av markägare möjligtvis agera. Jag vet att det åtminstone tidigare var så att man i samband med att man sålde torp om de skulle kunna vara lämpliga just för elöverkänsliga personer.

Men vi får nog invänta det ärende som kommer upp om några veckor.

Anförande nr 49

A n n - M a r i e S t r ö m b e r g (v): Men inser du inte konsekvenserna, Jan Valeskog? Det förslag till ändrad lag som nu är på gång innebär ju att markägare inte kommer att ha någon talan, utan i princip får mastägarna rätt att smälla upp sina master kors och tvärs överallt.

Hittills har vi som markägare kunnat spjärna emot. Vi har kunnat neka bygglov på egen mark, i samarbete med andra kommuner har man där kunnat neka bygglov och vi har kunnat neka markupplåtelse – just för att freda de få zoner som nu finns kvar. Det handlar i klartext om Grödinge och Haninge, för övrigt är länet snart intecknat av mastbolag.

Inser du inte konsekvenserna av att ni tillstyrker detta? Skulle det inte vara möjligt att i varje fall tillskynda en del undantag, så att vi kan få några zoner på gång? Det har man gjort i Norrköping och även på andra håll i Sverige.

Anförande nr 50

Borgarrådet V a l e s k o g (s): Det här är som sagt en fråga för riksdag och regering, och jag utgår från att vi är överens om att det i grund och botten måste vara lika regler över hela landet.

Sedan finns ju delade meningar om farligheten, om du tänker på diskussionen om 3 G-master och annat. Det pågår en hel del forskning och studier, så den diskussionen lär nog fortsätta.

Självklart tycker jag att det här är en viktig fråga, och vi ska naturligtvis kunna agera utifrån Stockholmsförhållanden på det sätt som jag sade. Men när det gäller gatu- och fastighetsnämnden är det ändå främst i egenskap av markägare som vi kan agera på det sätt som jag beskrev.

Det finns också andra expertorgan som kan ha synpunkter, Strålskyddsinstitutet och andra, när det gäller farligheten i masterna och så.

Anförande nr 51

A n n - M a r i e S t r ö m b e r g (v): Och medan diskussionerna pågår och forskarna tvistar, byggs masterna upp så det snart inte finns några elfria zoner.

Jag tycker visst att staden ska uttala sin mening, för vi tillhör de kommuner som hittills har försökt freda en del områden så att de elöverkänsliga har någonstans att ta vägen. Medan diskussionerna nu pågår, smälls masterna upp så det nästan inte finns någon plats kvar.

Det finns delade meningar, ja – men då borde man tillämpa försiktighetsprincipen. Enligt den ska det vara klarlagt att strålningen *inte* är skadlig, innan man bygger upp masterna.

Det känns som om staden bara rusar rakt fram med förbundna ögon i denna fråga, och de som verkligen drabbas är de elöverkänsliga, som snart är fredlösa i eget land!

Fråga nr 5. Barngruppernas storlek i förskolan

Anförande nr 52

Borgarrådet S ö d e r l u n d (m): Herr ordförande! Det är ju så att det har kommit ny statistik från stadsledningskontoret, som visar att i princip ingenting har hänt när det gäller barngruppernas storlek. Eftersom vi nu kan se tillbaka på nästan två år av socialdemokratiskt styre, är det klart att jag är intresserad av att veta när vallöftet om minskade barngrupper med två barn per grupp ska infrias. Finns det någon tidplan för när det ska vara fallet i Stockholm?

Anförande nr 53

Borgarrådet N i l s s o n (s): Det är faktiskt så att det finns två olika mätningar, Mikael Söderlund, och båda visar att barngruppernas storlek minskar. Jag vet inte hur du läser statistik.

Den ena finns i utbildningsnämndens kvalitetsredovisning för 2003. Man har då tillämpat metoden att gå in det så kallade Albomsystemet och mätt vår- och höst-räkning. Man räknar barnen två gånger per år för att få ut schablonerna. Sedan har man tagit medeltalen för vår- och hösträkningen och jämfört 2002 och 2003, och det visar på en minskning med i genomsnitt ett barn per grupp.

Det andra sättet att mäta är när stadsdelarna direkt på vår förfrågan rapporterar i samband med tertialrapporten. Fram till nu har vi inte haft någon jämförbar statistik för detta, eftersom den borgerliga majoriteten aldrig efterfrågade statistik om barngruppernas storlek. Vi gör det, och den första jämförbara statistiken visar nu att barngrupperna i genomsnitt har minskat med 0,4 barn per grupp på ett år, under det första året.

Sammanfattningsvis: Det som ni har försökt hävda under hela året, nämligen att barngrupperna ökar i förskolan, är lögn. Den första tydliga statistiken som är jämförbar visar att barngrupperna minskar.

Sedan kan man tycka att det går för långsamt, och jag önskar att det skulle gå fortare. Det huvudsakliga problemet som vi har är ett lokalproblem, och det är framför allt i innerstadslägen som vi har bekymmer just nu. Men vi har tillsatt en särskild ”förskolegeneral”, som försöker lösa lokalfrågorna i innerstaden.

I övrigt har vi lyckats få i gång ungefär 100 nya förskoleavdelningar under 2003, vilket jag tycker är väldigt bra marscherat under ett år, Mikael Söderlund. Jag har gott hopp om att vi, om vi fortsätter med den här takten, kommer att nå vårt mål om två barn färre per grupp i genomsnitt när denna mandatperiod är över.

Anförande nr 54

Borgarrådet S ö d e r l u n d (m): Herr ordförande! Det gläder mig att skolborgarrådet medger att det i princip inte har hänt någonting när det gäller barngruppernas storlek. Det är skönt att sanningen kommer fram.

Det är ju så att Socialdemokraterna i varenda valrörelse skamlöst kastar ut olika vallöften och hoppas att ingen ska syna korten. Men jag tänker stå här varenda måndag till 2006 och ifrågasätta varför ni inte följer upp era vallöften.

I valrörelsen 2002 lovade Socialdemokraterna höjd föräldraförsäkring för alla mammor och pappor som skulle vara hemma. I stället sänkte ni den efter valet.

I valrörelsen 2002 lovade ni minskade barngrupper, men i sju av stadsdelarna i Stockholm ökar barngrupperna just nu.

Och kom inte med det här nyset om hundra avdelningar och att det är så fantastiskt mycket som händer! Det gjorde det under den borgerliga tiden också. Det har, herr ordförande, att göra med att staden växer och att vi blir fler som skaffar barn – både Erik Nilsson och jag har barn.

Det är inte Erik Nilssons utbyggnad av barnomsorgen i form av minskade barngrupper som sker, utan det är så att vi har en barnboom. Det visste alla om före valet.

Sanningen är att ingenting har hänt och att du inte kan presentera en enda tidplan för när det ska ske, med två barn färre per grupp. Noll komma fyra barn går inte ens att räkna, herr ordförande!

Anförande nr 55

Borgarrådet N i l s s o n (s): Jo, det går alldeles utmärkt att räkna – om man kan räkna, Mikael Söderlund.

Och det är så att det har hänt oerhört mycket under det här första året – det är ju bara ett år som vi har statistik för och kan mäta. För det första har vi tagit emot mer än 1 100 fler barn i förskolan. Om man inte vidtar några åtgärder när man tar emot så många fler barn, ökar barngrupperna i förskolan, så som de gjorde under förra mandatperioden, och personaltätheten minskar. Nu har vi för första gången på 15 år brutit trenden. Barngruppernas storlek minskar i förskolan, enligt två olika sätt att mäta, men båda är entydiga på den punkten. Den statistik vi har är också entydig om att personaltätheten ökar, det vill säga det är färre barn som måste dela på en personal i förskolan – trots att vi har tagit emot mer än ettusen nya barn i förskolan.

Mikael Söderlund, jag kan tala om en sak för dig: Det hade icke skett om borgerligheten hade styrt Stockholms stad!

Anförande nr 56

Borgarrådet S ö d e r l u n d (m): Herr ordförande, hur mycket än Erik Nilsson försöker demonisera borgerligheten och högern, kan han aldrig springa ifrån de siffror som talar sitt tydliga språk. 2002 gick man in med 17 barn och gick ut med 16,1 barn. Sedan Erik Nilsson tog över har *nada* hänt – noll, ingenting! Jag tittar på april 2003 och april 2004 – förändringen är 0,3 barn. Jämför slutet av 2003 med slutet av 2002 – ingenting har hänt!

Det är lögn och förbannad dikt att stå här och påstå att man gör stora saker för att infria sina vallöften – herr ordförande och Annika Billström, jag ber om ursäkt för svordomen i hastigheten. Det är i alla fall ohederligt att stå här och försöka påstå att barngrupperna minskar, när de ökar i sju stadsdelar och det inte finns någon handlingsplan för att de ska bli mindre. Det är skamlös vallöftestaktik, som bara gör att politikerföraktet ökar i det här landet.

Anförande nr 57

Borgarrådet N i l s s o n (s): Jag har en annan teori om vad det är som ökar politikerföraktet i det här landet, kan jag tala om för Mikael Söderlund.

Det är helt fantastiskt. Under hela detta år, fram till nu, har ni anklagat mig för att man inte kan jämföra statistik från olika delar av året. När vi har visat att barngruppernas storlek har minskat har ni sagt: Nej, man kan inte jämföra mars och september. Och det har funnits ett visst fog för det. Jag har också sagt att jag vetat att vi inte hade någon jämförbar statistik.

Men när vi så småningom får det och visar att barngruppernas storlek minskar, då byter du taktik och börjar jämföra olika tider på året!

Vi har en fluktuation i förskolan under året, det vet både du och jag. Grupperna är mindre när sexåringarna har gått vidare till förskoleklass.

Mikael Söderlund, du behöver en grundkurs i statistik, det är helt klart. Det har hänt saker och ting i förskolan. Barngrupperna har börjat minska.

Under er mandatperiod ökade barngrupperna i förskolan om man jämför ingången och utgången, och personaltätheten sjönk. Vi har tillfört 530 miljoner kronor till förskolan under de här åren. Jämför det med de 277 miljoner som du ska dra bort från förskola och skola med era skattesänkningar och låt folk gissa själva vilket de tror ger minst barngrupper i förskolan!

Anförande nr 58

A n d r e v i c e o r d f ö r a n d e n : Jag ber er respektera talartiden. Det är flera som har frågor att ställa.

Fråga nr 6. Möte med landshövdingen

Anförande nr 59

L o t t a E d h o l m (fp): Herr ordförande, fullmäktige! Vid förra fullmäktigesammanträdet ställde jag en fråga om hur Stockholms stad skulle agera gentemot länsstyrelsen med anledning av deras tidvis ganska märkliga politik när det gäller att utveckla den här staden. Borgarrådet Valeskog meddelade då att det skulle vara ett möte hos landshövdingen, där man skulle ta upp en del frågor, till exempel varför landshövdingen stoppar bostadsbyggande i centrala Stockholm och varför han anser att man inte får bygga bort kriminalitet och problem kring Åhléns.

Jag skulle helt enkelt vilja veta hur det mötet avlöpte.

Anförande nr 60

Borgarrådet B ö r j e s o n (s): Ordförande, fullmäktige! Vi har gjort så att vi bjöd in landshövdingen och delar av personalen på länsstyrelsen till ett möte här hos oss

för att diskutera samverkan mellan Stockholms stad och Länsstyrelsen i Stockholms län. Det vi diskuterade var dels miljö kvalitetsnormer, dels hantering av riksintressen och dels investeringsbidraget.

När det gäller miljö kvalitetsnormerna erbjöd landshövdingen att man för att få en likvärdig hantering av ärendena skulle föra upp sådana frågor på ledningsnivå, så att landshövdingen själv och några av cheferna skulle hantera de frågor som rör Stockholms stad.

När det gäller hanteringen av riksintressen försökte vi först definiera vad detta är, och då menade man att det var sådant som påtagligt kunde skada riksintresset. Det är en balansfråga, och vi kom överens om att det naturligtvis är själva verksamheten som är det viktiga och att man därför kan dra slutsatsen att man kan flytta på verksamheter.

När det gäller investeringsbidraget talade vi om att det är viktigt att man för att få i gång byggandet är tydlig med vad investeringsbidraget faktiskt innebär och vad det är för regler som gäller. Där kom vi överens om att staden tillsammans med länsstyrelsen ska se till att det blir tydligt skrivet för byggherrarna.

Anförande nr 61

L o t t a E d h o l m (fp): Herr ordförande! Det var ett väldigt intressant svar. Vad Py Börjeson säger är att en del av de problem som vi har haft med länsstyrelsen när det gäller synen på byggande i vår storstad beror på att landshövdingen själv inte har varit involverad och inte vetat om vilka beslut som länsstyrelsen har fattat. Det är ju egentligen fullkomligt oacceptabelt!

De beslut som länsstyrelsen har fattat på en rad punkter har gått stick i stäv med möjligheten att bygga ut Stockholm, att se till att människor får en bostad också i Stockholms innerstad. Om landshövdingen då inte själv är involverad är det klart att det blir problem.

Jag hoppas nu – och jag utgår ifrån att det blir så – att Stockholms stad följer upp det här mötet på de punkter som man har gått igenom, och också att man lägger till en punkt som handlar om att bygga och om att tolka bullergränserna på ett annat sätt än i dag.

Anförande nr 62

Borgarrådet B ö r j e s o n (s): Det här är naturligtvis din tolkning av hur landshövdingen har uppfattat sina arbetsuppgifter. Jag tolkar det vi nu var med om så, att landshövdingen har lyssnat på det som vi har påtalat från Stockholms stad under en tid.

Det jag kan se som ett resultat av mötet är att vi har mycket närmare till varandra och att vi kommer att kunna nå en större samverkan med länsstyrelsen i de frågor som är väldigt speciella för en storstad.

Anförande nr 63

L o t t a E d h o l m (fp): Herr ordförande! Skälet till att det här mötet kom till var ju att vi upplever problem i dag.

Jag tror att det är helt nödvändigt, om det ska bli en förändring av länsstyrelsens attityd gentemot Stockholms stad, att Stockholm följer upp detta på ett bättre sätt och, när det inte fungerar, också ta initiativ på regeringsnivå så att vi får en förändring av det regelverk som i dag gör det omöjligt att bygga i de områden som människor är beredda att betala väldigt mycket för att få bo i.

Anförande nr 64

Borgarrådet B ö r j e s o n (s): När det gäller frågan om att agera på regeringsnivå vill jag gärna säga att vi också har tagit kontakter med till exempel miljödepartementet för att där diskutera handläggningen av de frågor som rör vår stad.

Vi betraktar det här mötet som ett första möte i raden av många, och det är ett bra steg framåt för att få en bättre samverkan kring våra frågor.

Fråga nr 7. Regeringens remiss om sjukfrånvaron

Anförande nr 65

U l l a H a m i l t o n (m): Herr ordförande! Just nu är ett förslag från regeringskansliet ute på remiss som innebär att arbetsgivarna ska betala 15 procent av sjukpenningkostnaderna för heltidssjukskrivna. Min fråga till finansborgarrådet är om hon tror att hennes möjligheter att få ordning och reda i stadens ekonomi påverkas av ifall detta förslag blir verklighet.

Anförande nr 66

Borgarrådet R ö n n g r e n (s): Ordförande! Ulla Hamilton, det är självklart så att beroende på hur förslaget är utformat och hur beslutet sedan blir kommer det att påverka stadens ekonomi.

Jag håller just nu på att bereda ett svar på den remissen. Det är så att Stockholms stad inte är någon formell remissinstans, men vi har ett mycket stort intresse av att försöka påverka det lagförslag som nu är ute på remiss därför att det kommer att innebära en mycket stor fördyring för Stockholms stad om det skulle bli verklighet. Vi räknar med att det blir 100 miljoner kronor dyrare – trots att vi faktiskt i dagsläget sänker sjukfrånvaron. Den minskade med 1 procent under föregående år. Sänker vi den lika mycket under det här året och nästa år, så innebär det ändå en fördyring.

Det ligger nog i allas vårt intresse att göra allt vi kan för att påverka så att detta förslag inte blir verklighet.

Anförande nr 67

Ulla Hamilton (m): Jag ställde frågan till finansborgarrådet, eftersom det är hon som har ansvaret för ekonomin. Det vore lite intressant att höra ifall man har tagit hänsyn till detta i de inriktningsbeslut som finns nu. Är de 100 miljonernas fördyring inberäknat i inriktningsbeslutet eller inte?

Anförande nr 68

Borgarrådet Rönngren (s): Ordförande! Det är väldigt svårt att göra beräkningar på någonting som inte finns. Vi vet ju inte detaljerna i regeringsförslaget. Det är inte klart i vilken mån kommunerna kommer att få en reduktion på arbetsgivaravgiften, och om man får en reduktion så vet vi inte hur stor den blir.

Det går faktiskt inte att veta i dagsläget hur stor påverkan på stadens ekonomi och budget det här skulle få, om det blev verklighet.

Anförande nr 69

Ulla Hamilton (m): Man kan ju välja att inte agera, eller också kan man agera rätt tydligt.

I det förslag som finns nu och som är utskickat på remiss – även om Stockholms stad inte är remissinstans – finns det över huvud taget inget förslag till arbetsgivaravgifts-sänkningar. Det borde ligga i stadens intresse att kraftfullt agera för att förhindra att förslaget blir verklighet. Jag hoppas verkligen att staden gör det, mer än att bara komma med ett remissvar i den delen även om man inte är remissinstans.

Det borde ligga i finansborgarrådets intresse att tydligt och klart gå ut och agera för att försöka stoppa det här förslaget, för det är ett hot mot Stockholms ekonomi, det är ett hot mot Stockholms stads företag och det är ett helt felaktigt beslut för det kommer inte att leda till någon minskad sjukfrånvaro utan bara till att de som har en svag position på arbetsmarknaden i dag drabbas ändå mera.

Återigen: Vad gör ni för att tydliggöra de här effekterna?

Anförande nr 70

Borgarrådet Rönngren (s): Det finns många farhågor om det förslag regeringen har lagt, som nu är ute på remiss. Som jag sade kommer vi att föra fram ett ärende till kommunstyrelsen senast den 2 juni. Det är oerhört kort om tid. Min förhoppning är att vi blir eniga i den här salen om synen på det förslag som regeringen har lagt.

Sedan har vi självklart en del andra kontakter med departementen. Själv sitter jag också i förhandlingsdelegationen i Kommunförbundet, där vi har en mycket livlig diskussion om detta därför att det påverkar Kommunsveriges ekonomi oerhört negativt med den utformning som förslaget har.

Jag tror och hoppas att vi blir eniga. Vi har nog en del samsyn i fråga om konsekvenserna, om förslaget skulle bli verklighet.

Fråga nr 8. Äldreomsorgen

Anförande nr 71

A n n - K a t r i n Å s l u n d (fp): Ordförande, fullmäktige! Nu har tertialrapporterna trillat in. Det är ingen rolig läsning, inte när det gäller äldreomsorgen heller.

Många stadsdelar prognostiserar stora underskott och planerar nu för besparingsåtgärder. Jag trodde att vi var eniga i den här salen om att likställighetsprincipen måste råda i vår stad. Därför har vi en del riktlinjer. Nu ser jag med förskräckelse hur man i många stadsdelar är beredd att frånga dem när besparingar ska göras. I Skarpnäck säger till exempel förvaltningschefen, som har ordet i inledningen, att den största avvikelsen i förhållande till budget är äldreomsorgen. Det är tveksamt om nämnden fortsättningsvis kan följa stadens riktlinjer inom ett antal områden, säger hon också.

Nu undrar jag: Hur ser borgarrådet på det här, att de planerade besparingarna i flera stadsdelar går ut på att man ska gå ifrån stadens riktlinjer?

Anförande nr 72

Borgarrådet O l o f s s o n (v): Självklart får man inte gå ifrån de riktlinjer som vi har. Det är ju därför som vi har riktlinjer, för att stadens invånare ska behandlas lika över hela staden.

Av dem som jag hittills har sett finns det framför allt en stor oro för att man inte kan uppfylla de riktlinjer vi har. Jag tror att det är mera det som tertialrapporterna uttrycker än en verklighet där man kommer att frånga riktlinjerna. Det är en allvarlig signal, någonting som jag uppfattar att man vill föra fram hit till Stadshuset, att det är så här ekonomiskt kärt för många av stadsdelarna och att det därför finns en oro för att man inte kan uppfylla riktlinjerna.

Men självklart får de inte frånga de riktlinjer som finns. Så länge de finns gäller de alla stadsdelar.

Anförande nr 73

A n n - K a t r i n Å s l u n d (fp): Då skulle jag också vilja spå på lite grann och fråga vad borgarrådet säger om att man till exempel i Vantör i beräknade åtgärder har räknat med att hämta hem 6,1 miljoner för restriktivare biståndsbedömning inom äldreomsorgen. I Hägersten säger man: För att minska överskridandet av budget inom äldreomsorgens beställarenhet vidtas nu åtgärder. Det handlar om att striktare följa stadens riktlinjer avseende biståndsbedömning. Omprövning görs av alla beslut

i hemtjänstnivåer 10–15. Mycket stor restriktivitet gäller för beviljande av särskilda boendeformer.

Då är det väl inte att undra på att det blir många servicehuslägenheter lediga!

Hur ställer sig borgarrådet till det här? Är det förenligt med riktlinjerna, och är det meningen att restriktivare biståndsbedömning ska ses som en budgetregulator?

Anförande nr 74

Borgarrådet O l o f s s o n (v): Egentligen gav Ann-Katrin svaret själv. Hon sade att i jämförelse med hur man har varit tidigare kanske man blir strängare. Det innebär att många har varit generösare än vad riktlinjerna säger. Det finns det absolut inget förbud emot, utan riktlinjerna är i sig ett golv, som man ska följa. Sedan har en del stadsdelar även vidtagit andra åtgärder och varit något generösare. Exempelvis i Vantör har man antagit ett program som man går fram med och som också ska verkställas, som majoriteten driver politiskt. Man ska bland annat se till att alla får komma ut i friska luften. Det är mer än vad ny lyckades förmå under förra mandatperioden.

Anförande nr 75

A n n - K a t r i n Å s l u n d (fp): Jaha, så man ska sluta med annan hemtjänst och gå ut och gå i stället? Hur ska man annars kunna spara in 6,1 miljoner?

Ingen av de stadsdelar som jag har räknat upp är inte speciellt kända för att ha tillämpat en väldigt generös biståndsbedömning tidigare, utan det har förekommit protester.

När det gäller Hägersten tycker jag det är intressant att man säger så här: För att skapa ett bredare utbud av boendeformer för äldre och gynnsammare ekonomiska förutsättningar för äldreomsorgen föreslås förvaltningen att det under 2003 sker en omvandling av Axelsbergs servicehus till seniorboende. Den kostnadsminskning som detta innebär motsvarar ca 8,5 miljoner kronor i framför allt lokalkostnader.

Man kan spara på många olika sätt, men här har det hela tiden hävdats att omvandlingen från servicehus till seniorboende inte har haft med ekonomin att göra. Nu ser vi svart på vitt!

Anförande nr 76

Borgarrådet O l o f s s o n (v): Det känns lite märkligt att från en folkpartist få höra exemplet att man inte ska se över sina lokalbehov. Jag trodde att vi alla, oavsett om vi satt i majoritet eller opposition, måste se till att inte betala för dyra lokaler utan att det är bättre att pengarna går till vården.

Jag skulle ändå vilja vända tillbaka till Vantör, som Ann-Katrin Åslund tog som exempel. Det är viktigt att man tittar på det. När ni satt i majoritet tog man faktiskt

ett beslut om att de gamla i Vantör inte skulle få gå ut och gå. Nu har man tagit ett annat beslut, man har antagit ett helt program som man driver stenhårt i stadsdelen från majoritetens sida och som också gör att det blir bättre för de gamla. De äldre känner sig tryggare och inte så undanskuffade som de faktiskt gjorde under er tid.

Fråga nr 9. Frånvaron vid Bromma gymnasium

Anförande nr 77

Borgarrådet S ö d e r l u n d (m): Herr ordförande! Jag har en fråga till Erik Nilsson som gäller Bromma gymnasium, en av de skolor som just nu har en ganska negativ utveckling. Nyligen kunde man läsa om en kraftigt ökad frånvaro, som närmar sig 20 procent per elev i procent av undervisningstiden.

Jag undrar om Erik Nilsson har några förslag om vad man kan göra på Bromma gymnasium.

Anförande nr 78

Borgarrådet N i l s s o n (s): Du ställde frågan till mig på utbildningsnämnden också.

Jag tycker att det är en felaktig beskrivning att säga att Bromma gymnasium är inne i en negativ utveckling nu. Det har funnits stora problem vid Bromma, det har vi sett i brukarundersökningar och i låga söketal under ett antal år. Det finns en ny skolledning på Bromma sedan ett par år tillbaka i tiden, och min uppfattning är att Bromma är på väg att få en starkare ställning och att verksamheten tenderar att fungera bättre. Det är också det intryck som inspektörer och andra ger till mig.

Jag lovar att ni ska få en närmare redovisning av situationen på Bromma gymnasium i någon form på utbildningsnämnden – jag tror inte vi kan gå in i alla detaljer här. Vi ser i dag att man har ökande söketal till hösten, vilket brukar vara ett tecken på att man har kommit ur situationen.

När det gäller frånvaro finns det många saker som har med detta att göra. Jag tror att vi kommer att få debattera skolket senare.

Min uppfattning är att det är oerhört viktigt med en bra upplagd undervisning och att elevernas delaktighet ökar. Naturligtvis är det också viktigt att ha ett bättre samarbete med CSN än i dag. Jag hör ibland när jag är ute på gymnasieskolorna att CSN:s förändrade rutiner är olyckliga, kopplat till studiebidragen.

Bromma gymnasium är inte i akut kris eller i en nedåtgående spiral, vill jag påstå. Men där precis som på andra skolor har man gott om kvalitetsfrågor som man behöver jobba vidare med.

Anförande nr 79

Borgarrådet S ö d e r l u n d (m): Herr ordförande! För det första tycker jag det är lite anmärkningsvärt, om man har den här typen av galopperande frånvaro och skolk på en skola tycker jag inte man kan säga att den skolan är på rätt väg, utan jag tycker det känns som att skolan är på fel väg.

För det andra en fråga som kunde ha kommit upp redan när vi diskuterade barngrupperna. Om man som Erik Nilsson nu tänker göra förändringar av resursfördelningssystemet som kraftigt kommer att drabba Bromma – och jag tror att gymnasiets problem grundläggs i grundskolan, det är ingenting som är gymnasie-relaterat utan har i hög grad att göra med hur grundskolan fungerar. Här har vi svart på vitt att du har helt fel i dina förslag att vältra över kostnaden från en stadsdel till en annan. Bromma står inför stora problem. Du vill att man dessutom ska spara 21 miljoner mer på grundskolan nästa år, och ni har även lagt andra förslag i er budget som kommer att göra det mycket svårare för skolan att fungera bra i Bromma. Vi har en gymnasieskola i Bromma med galopperande skolk.

Ditt enda förslag såvitt jag har sett hittills är att skolk inte längre ska redovisas på betygen!

Anförande nr 80

Borgarrådet N i l s s o n (s): Du kan inte dra kopplingen till resursfördelningssystemet för grundskolan.

Om du tittar på elevströmmarna och studerar var de elever som går i grundskolan i Bromma sedan går i gymnasiet, kommer du att se att de inte går i Bromma gymnasium i någon större utsträckning. Däremot går det väldigt mycket elever från de fattigare ytterstadsdelarna i Bromma gymnasium. Om du vill styra mer resurser till de stadsdelarna för att förbättra situationen vid Bromma gymnasium är vi överens, Mikael Söderlund. Rösta för vårt förslag till nytt resursfördelningssystem!

Anförande nr 81

Borgarrådet S ö d e r l u n d (m): Herr ordförande! Ja, i kamp med Erik Nilsson, som velat förbjuda elever att välja de skolor de vill, har vi lyckats få till stånd en situation där man inte måste bo i Bromma för att gå på Bromma gymnasium – det är alldeles riktigt. Men det är en hisnande matematik du ägnar dig åt när du säger att de som kommer från Rinkeby och Tensta ska tvingas att gå i skolor som har hög skolfrekvens och stor frånvaro. Vad är det för argumentation?

Det är skandal att Bromma gymnasium fungerar dåligt, det är skandal att man har 20 procent frånvaro och det är skandal att skolborgarrådet vill ta bort frånvaron från betyget som medel för att hjälpa till att vända utvecklingen.

Ni står helt handlingsförlamade. Ni har ingen idé om hur moderna skolor ska drivas i framtiden.

Varför provar man till exempel inte på Bromma gymnasium en kommunal friskola, att låta ett nytt team komma in på skolan och göra någonting helt annat med en ny specialinriktning? Varför gör du inga ordentliga riktade åtgärder, när du ser att en skola är i uppenbar kris och vi har vetat det i 18 månader åtminstone? Det här är ju ingen ny rapport, utan det nya är att nu är frånvaron uppe i 20 procent – eleverna har gått därifrån. Och du är nöjd med det och tycker att det är bra därför att man borde ha mer resurser till skolan i andra stadsdelar! Vad är det för handlingskraft?

Anförande nr 82

Borgarrådet N i l s s o n (s): Mikael Söderlund, får jag föreslå att du har ett förmöte med dig själv, där du väljer argumentation.

Din argumentation tidigare var att ni ska göra om resursfördelningssystemet, som drabbar Brommas grundskolor hårt när det redan ser så illa ut på Bromma gymnasium. Jag har talat om för dig – vilket man vet om man har varit där ute – att det inte är särskilt många elever från Bromma som går där, utan om vi ska följa din argumentation så ska vi göra om resursfördelningssystemet så att de elever som i dag går på Bromma gymnasium, eller snarare deras efterträdare, får bättre förutsättningar i grundskolan. Eller hur? Det måste väl vara den argumentation som du lade upp för?

Nu är det så att en stor del av de elever som går på Bromma gymnasium kommer från Järvafältet, från Hässelby-Vällingby och andra ytterstadsområden, och då ska vi alltså styra mer resurser dit.

Sedan inser du att det kanske inte var så smart att säga det där – ja, då byter du argumentation och börjar prata om helt andra saker.

Jag föreslår ett litet internt förmöte innan du går upp i frågestunden, Mikael Söderlund.

§ 11 Avsägelse och fyllnadsval m.m. (mem. 2004:7)

Anförande nr 83

C a r o l i n e S i l v e r u d d L u n d b o m (fp): Ordförande, fullmäktige! Vi skulle vilja nominera Sigrid Ölander som nämndeman.

Anförande nr 84

E w a S a m u e l s s o n (kd): Jag skulle vilja anmäla Per Hasselberg som ersättare i Skarpnäcks stadsdelsnämnd.

§ 15 Stockholms stads årsredovisning för 2003 (utl. 2004:63)

Anförande nr 85

Borgarrådet B i l l s t r ö m (s): Ordförande, fullmäktige! Jag tycker att det skulle vara intressant att inte bara under två dygn debattera kommande års budget utan också ägna en stund åt det år som har gått, som vi gör i det här ärendet.

Årsredovisningen visar på något sätt om det i ekonomiska termer går att se om man har följt den politiska ambitionen och de politiska prioriteringarna.

Trots allt tycker jag att det känns väldigt bra att vi har klarat av att för 2003 redovisa ett mycket stabilt bokslut. Våra kolleger i stadsdelsnämnderna har gjort en fantastisk insats när man i denna lågkonjunktur har klarat av att balansera ett underskott på 313 miljoner kronor, och i dag ser vi att vi har kontroll och att det är ett stabilt läge i stadsdelarna.

Inför budgetåret 2003 har majoriteten sagt att stadsdelarna ska prioritera insatser gentemot barn och unga och att prioriteringen i hela kommunens verksamhet ska gälla just stadsdelsnämnderna.

Det är – precis som Erik Nilsson sade under interpellationsdebatten – spännande att redovisa utifrån de tre ansatserna med att leverera en fungerande samhällsservice.

Vi kan redovisa att ca 100 förskoleavdelningar nu byggs i Stockholm och att vi har kommit en bra bit på väg när det gäller att minska barngruppernas storlek och öka personaltätheten i förskolan. Förskolan är ju ett starkt, viktigt och prioriterat område för oss.

Att bygga ett Stockholm för alla är kanske den svåraste utmaningen i tider av lågkonjunktur och arbetslöshet, och därför känns det väldigt positivt att vi gör prioriterade satsningar mot ungdomsarbetslösheten, med kraftfulla insatser.

Den tredje ansatsen handlar om att göra Stockholm till norra Europas mest spännande region. Det är naturligtvis ett uttryck för både-och-perspektivet, det vill säga att genom strategiska, kraftfulla insatser för tillväxt kunna göra en fördelning i den generella välfärden till förmån för allt barn och unga.

Vi har infrastruktur, Mälarbanan, andra kollektivtrafikinsatser, en del vägprojekt, Norra länken, som äntligen kommer igång och överenskommelsen på nationell nivå mellan tre partier som ger 17–18 miljarder i infrastruktursatsningar i Stockholm och Stockholms län. Det är inte tillräckligt, men det är en bra början.

Vårt andra, starka mål är att klara av bostadsförsörjningen. Det är väl också en av grundförutsättningarna för det nyföretagande som vi ser i Stockholm, där vi fullföljer arbetet med IT- och telekommunikationsarbete, ett nyföretagarcentrum i Rinkeby,

det nya arbetet med bioteknik och biomedicin och utvecklingen av Norra stationsområdet.

Jag tycker också att det är viktigt att nämna att 2005 är designåret. Redan under förra året startade vi ett prioriterat arbete kring designfrågorna, formgivning och arkitektur, vilket är styrkor för Stockholm och Stockholm-Mälardalsregionen.

Summa summarum, herr ordförande: Vi lägger ett mycket stabilt bokslut bakom oss. Vi vet att vi har tuffa utmaningar. Vi fokuserar på barn och unga. Vi fokuserar på verksamheterna i stadsdelarna.

Med det vill jag yrka bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 86

R o l f K ö n b e r g (m): Herr ordförande, fullmäktige! Jag vill inte verka grinig, och jag är medveten om att det är ett korrektur exemplar i fullmäktiges handlingar. Men jag måste påpeka att det finns flera direkt vilseledande uppgifter i årsredovisningen, till exempel om ekonomiskt bistånd på sidan 1 324.

Där står det att det totala nettounderskottet jämfört med budget uppgår till 133,6 miljoner kronor. Så långt är allt rätt. Enligt texten beror det på att medelbidraget har ökat och att antalet biståndsmottagare blev högre än budgeterat. Detta är med förlov sagt inte hela sanningen, för underskottet beror till rätt exakt 92 procent – 123 av 133 miljoner – på den kraftiga budgetneddragning som majoriteten gjorde på ekonomiskt bistånd inför 2003, riktat mot fyra stadsdelsnämnder: Kista, Rinkeby, Spånga-Tensta och Skärholmen. Följaktligen hittar vi nu tre av de fyra största underskotten i just de stadsdelarna. Men det nämns inte med ett ord.

Det halveringsmål som vi införde och som ni i alla fall retoriskt har stått upp för hittills kräver också aktiva åtgärder. Vidtar man inga åtgärder blir det ingen minskning. Att staden har ett socialborgarråd som ägnar all tid åt att uppsåra och söka avskaffa valfrihet, varhelst den råkar visa sig, och inte ens erkänner förekomsten av det stora och växande bidragsberoendet märks väldigt tydligt i bland annat den här årsredovisningen.

Majoriteten har straffat de stadsdelsnämnder som hade lyckats eller nästan lyckats nå halveringsmålet redan 2002. Vilka signaler skickar det till övriga stadsdelsnämnder? Jo, det är bland annat att halveringsmålet inte är viktigt. Men jag måste också fråga er: Är ni inte rädda för att detta ska gå ut över andra mål i staden som ni utpekar som angelägna, som att hålla budgeten och bygga bostäder?

Sedan är frågan vad som händer 2004. Det kommenterar revisorerna. De säger att utfallet 2003 var 1 264 miljoner. I budget för 2004 har vi 1 139 miljoner, och man efterlyser ett intensivt arbete för att minska bidragsberoendet. Jag frågar: Är det någon som har sett till det intensiva arbetet under det första halvår som snart är till ända? Icke så!

Den senaste siffran är – föga förvånande – att det blir 166 miljoner i prognosticerat underskott i år, och antalet socialbidragsberoende hushåll har ökat med 13 procent på de senaste tolv månaderna.

Årsredovisningen är felaktig och vilseledande, och den kommer att leda till flera debatter om detta under 2004. Man kan åtminstone skriva rätt om det gångna året!

Anförande nr 87

Borgarrådet Olofsson (v): Det är ganska påkallat med replik efter den salva som Rolf Könberg levererade till mig.

Jag kan säga Rolf Könberg att du har dålig kläm på vad jag gör och inte gör. Du tog upp halveringsmålet som exempel. Det står fortfarande fast. I den här salen har vi många gånger diskuterat att åtgärderna – som ni startade en del av – fortsätter, men vi har dessutom vidtagit ytterligare åtgärder. Det handlar om att få människor i arbete. Det är det enda sättet för att också minska försörjningsstödet.

Du använde dig av några andra begrepp som jag inte använder. Det är kanske det som är skillnaden, att du inte tycker att jag gör precis som just moderaterna vill. Och det är ju sant!

Anförande nr 88

Rolf Könberg (m): Ordförande, fullmäktige, borgarrådet Olofsson! Mitt enkla konstaterande var att underskottet på ekonomiskt bistånd med närmast kirurgisk precision blev så stort som den budgetneddragning som ni gjorde 2003 och som riktades – vilket vi har diskuterat tidigare ett antal gånger – mot fyra stadsdelsnämnder som hade lyckats eller nästan lyckats nå halveringsmålet.

Det är helt naturligt att om man har den inställning som ni ger uttryck för och inför generösare regler blir det på det sättet, för det skickar helt andra signaler än vad som behöver skickas, om man menar allvar med halveringsmålet.

Då är det bättre att ni talar ur skägget och säger att ni inte längre tror på det målet eller att ni aldrig ens har trott på det – ni gör ju ingenting för att nå det!

Med tanke på hur det ser ut under 2004 kan man konstatera att vi snart är uppe på 2000 års nivå, i stället för att nå målet om en halvering till 2004.

Anförande nr 89

Margareta Björk (m): Herr ordförande, fullmäktige! Jag tänker inte ta någon diskussion med finansborgarrådet om att vi har vår ekonomi under kontroll. Jag kan bara säga: Socialbidragen hos oss i Katarina-Sofia ligger på 14 miljoner. I januari 2003 låg de på 1 ½ miljon.

Det jag tänkte fråga om är något som lite grann förbryllar mig. Revisorerna skriver nämligen i sin rapport att nämnden redovisar ett budgetunderskott för årets

verksamhet, medan finansborgarrådet säger att vi redovisar ett överskott. Jag blir väldigt förvirrad när jag läser det. Det måste ju vara det ena eller det andra som är rätt. Jag skulle gärna vilja veta vad som gäller.

Anförande nr 90

Borgarrådet B j ö r k l u n d (fp): Ordförande! Finansborgarrådet var glad och nöjd över resultatet förra året. Det kan väl vara henne väl unt. Om man ett år höjer skatten med 50 öre och får in 700, 800 eller 900 miljoner mer i skatteintäkter vore det en skam om det inte skulle gå runt det året.

Problemet för socialdemokraterna inträffar i år och kommande år. Nu diskuterar vi i det här ärendet förra året. Men problemen kommer nu, eftersom ni blåste på så våldsamt på en rad olika utgiftssektorer och hade lovat så mycket.

I år måste det tvärbromsas på samma områden, i samma sektorer. Den ryckigheten ger en väldigt svår planeringssituation för personal, chefer och nämnder i staden. Ena året blåser man på som sjutton och ställer ut stora löften, vilket skapar höga förväntningar, och sedan tvärbromsar man.

Det märks inte i det bokslut som vi diskuterar i dag, men det kommer att märkas. Vi märker det nu i tertialrapporter från nämnder och styrelser, och i de finanspolitiska förutsättningarna för nästa år kommer det att märkas.

Jag tror att ni – om ni inte redan gör det – ganska snart kommer att känna att ni ångrar att ni blåste på så mycket första året, eftersom ni inte kommer att kunna vidmakthålla det under kommande år.

Det finns ett par aspekter till. Om det går bra eller dåligt för en stad går inte att bara utläsa på sista raden i föregående års kommunala budget. Ett par mycket stora problem för oss är att under den period som ligger bakom oss, den allra senaste tiden, har Göteborgsregionen och Öresundsregionen passerat Stockholm i tillväxttakt. Det är ett större bekymmer än den exakta siffran på sista raden.

Det går sämre för Stockholm och Stockholmsregionen. En del av det ligger utanför Stadshusets direkta påverkan, men jag menar också att en hel del ligger innanför den påverkan som vi har möjlighet till här.

Det handlar om trafikpolitiken, som många upplever har havererat. Det handlar om bostadsbyggandet. Trots finansborgarrådets uttalanden byggs det inte speciellt mycket bostäder. Det blir inga 20 000 bostäder, utan snarare får man vara glad om det blir några tusen under perioden. Det handlar också om ert budgettrixande. Ni håller på med kompetensfonder och annat, och det kan komma att straffa sig hårt.

Jag unnar finansborgarrådet lite glädje för förra året. Ni höjde skatten, och så gick budgeten ihop. Men de stora svårigheterna – det tror jag att finansborgarrådet innerst inne inser – kommer under kommande år. Ni kan ju inte fortsätta att höja skatten varje år. Ni måste någon gång börja prioritera utgifterna. Det har ni inte gjort hittills.

Anförande nr 91

Borgarrådet B i l l s t r ö m (s): Den fråga som jag skulle vilja rikta till Jan Björklund – med tanke på det budgetförslag som du själv har lagt tillsammans med din grupp – är: När vi ser att hela Kommun-Sverige har ekonomiska problem, hur vill du då klara den ekonomiska situationen under de kommande åren? Om jag minns rätt ville även ni sänka skatten. Var det inte så?

Anförande nr 92

Borgarrådet B j ö r k l u n d (fp): Det vill jag göra först och främst genom en tillväxtpolitik för den här regionen som ni inte är mäktiga. Det handlar om trafikpolitiken – inte att straffa folk utan att bygga ut infrastrukturen. Det handlar om en bostadsbyggnadspolitik där man bygger bostäder och inte bara pratar om det. Det handlar om att göra prioriteringar i den kommunala sektorn, att inte hålla på att inrätta nya Agenda 21-kanslier, konsumentförvaltningar och annat utan att prioritera det som alla före valen säger att vi är överens om att satsa på, nämligen skolan och vården. I ert fall säger ni det, men sedan rinner pengarna iväg till alla möjliga koalitionsönskemål.

Jag vill också göra det genom en tuffare prioritering. Även ni kommer att tvingas till det. Problemet är att ni har lovat väldigt mycket i era 99 punkter och genom andra löften utöver det och inte kommer att kunna leva upp till det.

Det kommer ni att drabbas av, och det har ni redan gjort. Ni drabbas av en mycket stor svekdebatt. Föräldrarna märker till exempel inte att barngruppernas storlek minskar, trots att ni har lovat det, och några nya bostäder byggs inte.

Vi kan stå och orda om det nu. När vi diskuterar nästa års bokslut kommer det att bli intressant att se åt vilket håll finansborgarrådets mungipor pekar. För förra året kan man vara glad. Ni höjde skatten, och ni klarade balansen. Men problemen kommer nu, Annika Billström!

Anförande nr 93

V i v i a n n G u n n a r s s o n (mp): Ordförande, ledamöter! Jag tycker att det är väldigt skojigt att det blir något slags debatt om en årsredovisning, för det har vi inte haft tidigare, utan det har varit ganska tyst om årsredovisningarna. Hur det än går tycker jag alltså att det är bra att det finns en sådan debatt.

Jag tänkte prata om miljöfrågor. Under 2003 har det rört sig ganska ordentligt på miljöområdet. Genom målet att göra Stockholm till en ekologiskt hållbar stad har arbetet för en bättre miljö kunnat återupptas, efter det att den borgerliga majoriteten under förra perioden i stort sett hade lagt miljöarbetet på is. Det tycker jag är en väldigt bra inriktning. Det var i varje fall en klar nedprioritering under förra perioden. Den har vi under de första två åren sett att vi har kunnat återhämta.

Det har vi gjort genom ett antal åtgärder. Under 2003 fattades beslut om miljöprogrammet, som ska vara styrande och ledande för alla verksamheter i staden. Det

programmet var försenat i flera år. Det var synd att det var så, för då kunde man inte styra miljöinriktningen på det sätt som man skulle ha behövt göra.

Vi kommer att få lida av det ganska länge framåt. Men nu har vi i alla fall påbörjat ett ordentligt arbete för en kommunikationsplan och en kommunikationsstrategi, som vi kommer att behandla vid nästa kommunfullmäktige. Den kommer att visa på att arbetet kommer att föras ut till alla nämnder och styrelser.

Vi kommer snart att besluta om planen för stadens åtgärdsprogram för vattenarbete, som också har legat på is alltför länge. Vi har beslutat om ett växthusgasprogram. Det är nödvändigt för att kunna kontrollera och se till att vi har en bra luftmiljö i staden. Vi har beslutat om en avfallsplan som även den hade legat på is under flera år, vilket helt enkelt var ett lagbrott.

Vi har inrättat en konsumentnämnd som ett verktyg för att återkoppla konsumentmakten till producentinflytandet. Det tycker jag också är en väldigt viktig insats som vi har gjort. Den är ett viktigt verktyg för en integrerad produktpolicy där man tar ansvar för produkter och tjänster från vaggan till graven. Det kommer att bli alltmer betydelsefullt, eftersom det handlar om en gemensam strategi för hela Europa.

Agenda 21-arbetet har stärkts under året. Men det är viktigt att fortsätta att stärka och åter få fart på den verksamheten, eftersom den är kopplad till människors intresse för miljöarbete över huvud taget.

Jag återkommer senare för att prata lite om miljömiljarden. Men jag kan säga att jag är väldigt glad över att vi i bokslutet har avsatt 100 miljoner kronor extra till det viktiga arbetet för miljöfrågorna genom miljömiljarden.

Anförande nr 94

Borgarrådet O l o f s s o n (v): Ordförande, fullmäktige! Även jag tycker att det är roligt att det för en gångs skull blir lite debatt, även om det hittills kanske är mest folk från majoriteten som har varit uppe i talarstolen. Men det är ändå roligt att kunna stå här och säga att det är trevligt med både debatt och ett bra bokslut.

Även på det sociala området och inom äldreomsorgen har det redan under det första året skett en hel rad saker som inte var så enkla att handskas med. Det har hänt mycket. Vi har tagit itu med mycket som man hade försummat att arbeta med och där kunskapen var ganska dålig. Inte minst börjar vi nu se att det blir resultat av våra ansträngningar för ett samarbete mellan kommunen och landstinget inom inte minst missbrukarvården, äldreomsorgen och även psykiatrin. Det går sakta framåt, men det kommer att bli resultat framöver.

De stora frågor som vi har jobbat intensivt med gäller framför allt äldreomsorgsområdet. Det handlar om omvandlingen av servicehus till seniorboenden och inte minst de utvärderingar som vi har haft och som vi kommer att diskutera senare, där vi noga har följt just hur de äldre ska kunna få bättre villkor under en ny majoritet.

Jag tänker inte orda så mycket mer om detta. Jag är glad över att vi i bokslutet har kunnat avsätta ytterligare 100 miljoner kronor för boende till psykiskt störda, missbrukande personer som är hemlösa. Det är väldigt bra att vi kan få fram pengar just till vad man brukar kalla dubbeldiagnoser, det vill säga att vi kan få fram ett sådant boende för dem och också se till att det blir av.

Avslutningsvis, herr ordförande: Det är alltid svårt med frågor och svar. Jag såg också att Rolf Könberg kommer att få ordet sedan. De riktlinjer för försörjningsstöd som fanns tidigare gjorde att man handskades med detta på ett visst sätt. Det är därför vi vill ändra de riktlinjerna, för att ta fram andra variabler. Vi vill inte att man från Stadshuset fördelar pengarna baserat på föregående års användande, för då missgynnas – det är helt riktigt som Rolf Könberg säger – de som lyckades arbeta bra genom att få ut människor i arbete.

Det är därför vi vill ändra de riktlinjerna. Det är bara för dig att stödja det, Rolf Könberg.

Anförande nr 95

R o l f K ö n b e r g (m): Ordförande! Det är fascinerande att höra socialborgarrådet säga att det i princip är systemets fel att ni valde att inför 2003 dra ner med 123 miljoner kronor, riktat mot fyra stadsdelsnämnder. Men det handlade inte om något system i största allmänhet, utan det var en aktiv politisk handling som ni har det fulla ansvaret för. Det är ynkligt att skylla på systemet. Skäms!

Anförande nr 96

Borgarrådet O l o f s s o n (v): Jag skäms gärna om jag har fel, men jag har inte fel. Jag tycker att du ska se på hur det faktiskt förhåller sig, hur man fördelar pengarna. Det handlar om ett system som även ni använde er av. Det är ett system som vi har använt i många år. Men det är inte bra, och det är det vi har insett. Det är därför vi ändrar systemet.

Jag tycker fortfarande att du ska studera det nya förslaget till riktlinjer för hur man ska fördela försörjningsstödet till stadsdelarna, så ser du att det faktiskt är oändligt mycket bättre och också gynnar dem som jobbar på bra i de stadsdelar där man arbetar bra med att få ut människor i arbete.

Anförande nr 97

E w a S a m u e l s s o n (kd): Ordförande, fullmäktige! Annika Billström säger att man lägger ett stabilt bokslut bakom sig. Men sanningen är att Stockholm nu är i ett starkt utförslöp. Ute i stadsdelarna gällde falska förutsättningar, och man lät personalen känna tillfällig julaftonsglädje när man höjde skatten och kunde dela ut lite extra pengar under förra året.

Fallet och besvikelsen ute i verksamheten blir desto större när man ser de indragningar som nu måste göras framöver. Alla vet att när intäkterna minskar måste man anpassa utgiftsläget, och därför måste man arbeta för att öka intäkterna i stället.

Det handlar om att återskapa ett Stockholm som är attraktivt för företagande. Det ska vara attraktivt för boende. Det handlar naturligtvis också om Stockholms stad som arbetsgivare.

En stor oro gäller att socialbidragsberoendet ökar ytterligare. Jag vet att vi under förra mandatperioden lyckades minska det beroendet väldigt kraftigt. Vi fick från dåvarande oppositionen höra att man inte kan vara beroende av bidrag. Men i de redovisningar som kommer från den ena stadsdelen efter den andra ser vi nu hur beroendet ökar.

Beträffande äldreomsorgen är jag särskilt orolig för framtiden, med den stora omvandling av servicehus som nu ska göras. Senast i dag låg ett vykort på mitt bord från en äldre person som var orolig för att inte få sin önskan om servicehus tillgodosett framöver. Det är det man har räknat med – den trygghet som servicehusen skulle kunna ge.

Hemlösheten är ett annat problem. Vi läser i tidningarna att hemlösheten nu ökar också bland kvinnor. Jag vet att frågan bland de hemlösa är stor. Det gäller bland annat förslag om självbyggeri, där de skulle kunna vara delaktiga i arbetet för att skapa nya bostäder.

Det var många vallöften som gavs i 99-punktsprogrammet. Ett av dem var att badavgifterna skulle sänkas. Nu ser man i stället att det ökade badandet ger intäkter, och nu är det ganska tyst när det gäller att sänka badavgifterna. Man tar tacksamt emot de intäkter som detta ger, och stockholmarna tycker att det är okej att betala för en upplevelse som man gillar.

Jag är orolig för Stockholm och den majoritet som nu leder staden. Vi får följa utvecklingen. Men händer det ingenting på tillväxtsidan och det arbete som ligger framför oss, då går Stockholm en dystrare framtid till mötes.

Anförande nr 98

Borgarrådet B i l l s t r ö m (s): Man kan säga att 2001 var det år lågkonjunkturen bet sig fast i Stockholms stad. Vi gick till val 2002 på att höja skatten 50 öre. Om Moderaterna skulle styra i dag skulle skatten sänkas 65 öre. Det är 1,5 miljarder i skillnad. Det är klart att politik och ekonomi gör skillnad – självklart är det så.

Vi är konsekventa. Vi har fem huvudområden, men vi prioriterar barn och unga i vår budget. Av stadens ekonomi ligger 75–80 procent ligger i stadsdelsnämndssektorn. Det är tydligt förskolegrupperna.

Det är som Ewa Samuelsson säger, att det är viktigt att vidta konkreta och tydliga åtgärder både när det gäller tillväxt och nyföretagande, på kort sikt men också på

lång sikt. I det sammanhanget tycker jag att det börjar röra på sig. Vi ser att nyföretagandet ökar, konkurserna stannar av, årsanställningarna ökar och olika instituts mätningar visar att man ser en begynnande, liten ljusning. Däremot ser vi inte generellt för hela staden att arbetslösheten sjunker. Då måste man naturligtvis vidta kraftfulla insatser för att minska arbetslösheten och på det sättet ge människor en självständig försörjning. Det är oerhört viktigt i sammanhanget.

Vi är stolta över vårt bokslut. Vi visste att vi gav ett tillskott på drygt 700 miljoner kronor när vi höjde skatten med 50 öre. Vi har också lagt stor del av de resurserna på barn och unga.

Även om Björklund inte vill se det så gör vi väldigt tuffa prioriteringar, inom välfärdssektorn men också när det gäller näringslivet och tillväxten. Jag möter ofta företagare, och de säger: Det inte räcker med prat. Ni måste visa att ni kan samverka i fullmäktige, det privata och det offentliga för att vidta mått och steg när det gäller trafik, bostadsförsörjning och annat. Det finns aldrig simsalabimlösningar på de svåra strukturella frågorna. Det är ett enträget arbete där vi förhoppningsvis gör samma prioriteringar och klarar av att våga välja bort men också välja till. Det tror jag är väldigt viktigt.

Kommun-Sverige har en svår situation. Vi kommer att fullfölja vårt arbete i Stockholm. Vi får väl se hur det är med mungiporna nästa år vid den här tiden. Jag är beredd att göra de prioriteringar som behöver göras just för barnens och ungdomarnas skull. Bifall till kommunstyrelsen!

Anförande nr 99

R o l f K ö n b e r g (m): Ordförande, fullmäktige! Det är en fascinerande, nästan överklig upplevelse att höra hur majoritetsborgarråden tävlar i att berömma sig själva och varandra för 2003. Man lever så att säga i det förgångna. Vi har ett bekymmersamt 2004 och ett ännu sämre 2005 inför oss. Det lilla som ni gjorde fel 2003 var uppenbarligen systemets fel, och ytterst var det vårt fel. Vilket system tvingade er att först skära ned biståndsbudgeten med 123 miljoner och sedan inte ens stå för att ni gjorde det, i dagens årsredovisning?

Jag vill inte vara grinigare än nödvändigt, och jag är fortfarande medveten om att det här är ett korrektur. Men årsredovisningen är vilseledande på ännu en punkt. På sidan 1223 anges majoriteten i staden bestå av s, v och Miljödepartementet! Nog för att vi vet att Regeringskansliet styr staden, men det var ovanligt tydligt uttryckt här.

I samma text står att SPO-utredningen presenterade sitt förslag i december 2003. Så långt är det rätt. Sedan står det att förslaget remissbehandlades under våren 2004 och underställdes därefter kommunfullmäktige för beslut. Några av oss är begränsat ledsna med att det dröjer med att trycka ut ännu fler uppgifter till stadsdelarna, men rätt ska vara rätt, särskilt i en årsredovisning. Det är ett mer korrekt tempus i det nya inriktningsärendet där man skriver om exakt samma företeelse på följande sätt: Under 2004 kommer en rad beslut att fattas som kan komma att skapa förbättrade förutsättningar för det lokala arbetet i stadsdelarna – ”kommer” och ”kan komma”.

Det är en intressant kombination av futurum och konditionalis som tar otydligheten till nya höjder. Det är den direkta motsatsen till att beslut redan skulle ha fattats, som det står i årsredovisningen.

En och annan bild kan saknas. Det kan vara fel på några diagram. Inför ett fullmäktigebeslut tycker jag att den här församlingen är värd ett korrekt beslutsunderlag. Underskottet i det ekonomiska biståndet beror på er budgetneddragning 2003. Miljödepartementet styr inte Stockholms stad, åtminstone inte formellt. SPO-utredningen har inte behandlats av kommunfullmäktige. Gör om korrektivet innan det trycks, tack!

Anförande nr 100

K a r i n R å g s j ö (v): Ordförande, ledamöter! Jag har inte korrekturläst materialet, så jag kommer inte att gå in på samma detaljerade sätt som Könberg.

Jag vänder mig till Margareta Björk, som tog upp Katarina-Sofia stadsdel. Visst är vi oroad över det ökade försörjningsstödet, det är helt klart. Jag kan förstå att du inte är speciellt nöjd med vad vi har gjort i vår stadsdel, för vi har satsat på frågor som du och ni i den gamla majoriteten aldrig skulle satsa på. Vi har skjutit fram barn- och ungdomsfrågor, så att de ligger i fokus. Vi har minskat barngrupperna, något som ni inte heller förmådde under er gamla majoritet. Vi har sett till att det finns en fritidsgård som är kommunal. Den har du aldrig gillat och kommer nog inte att göra det under de år som kommer heller

Vi har dessutom börjat titta på hur vi ska få ned kostnaden för den sociala verksamheten på lång sikt. Det handlar om hur man ska få socialt arbete att vara lite mer progressivt än nu, det vill säga flytta fram positionerna. Vi kommer att öppna en öppen mottagning tillsammans med Maria-Gamla stan och landstinget.

Vi har mängder av bra projekt på gång och detta i en lågkonjunktur. Det förmådde inte ni i en högkonjunktur.

Anförande nr 101

M a r g a r e t a B j ö r k (m): Ordförande, fullmäktige! Det är helt rätt som Karin Rågsjö säger. Ni satsar på barn och ungdom, men vad gör ni på det verksamhetsområdet? Jo, ni satsar på verksamheter som inte är obligatoriska för kommunen. Sedan ska ni göra neddragningar på vissa, andra obligatoriska. Ni har minskat barngrupperna med 0,67 barn, som ni förhåver er över. Ni kommer inte att lyckas med det under resten av året. Ni har startat en kommunal fritidsgård. Det fanns en annan fritidsgård, Södergården, som var enskilt driven och som vi satsade pengar på. Vi har lite olika åsikter om hur man ska driva verksamheten.

Vad ni inte kan göra, Karin, är att prioritera och hålla i pengarna. Det är fullständig galopp med underskottet. Vi efterlyser klara och tydliga prioriteringar.

Här står finansborgarrådet och säger att man gör tuffa prioriteringar. Dem efterlyser vi lokalt.

Anförande nr 102

K a r i n R å g s j ö (v): Vi bor båda i en stadsdel som fortfarande har väldiga drogproblem. Då måste man bedriva ett offensivt arbete framåt samtidigt som man försöker hålla i pengarna. Man måste se till att det finns förebyggande verksamhet, exempelvis bra ungdomsverksamhet. Allt annat vore helt fel.

Kostnaden för den sociala verksamheten i stadsdelen är väldigt hög, och vi går back. Det beror också på att man under 14 år har sparat in på olika sätt när det gäller social verksamhet. Det får samtliga partier ta på sig ansvaret för. Där försöker vi nu hitta nya möjligheter att arbeta, som också kan vara kostnadseffektiva. Det gjorde inte ni under en högkonjunktur.

Anförande nr 103

H e l e n J ä d e r l u n d E c k a r d t (fp): Jag hade inte tänkt gå upp under den här debatten, men jag känner mig manad. Det råder lågkonjunktur i Stockholm, det är sant. Men det råder en extra djup lågkonjunktur i Stockholm. Det beror på de höjda skatterna. Man höjde skatterna under lågkonjunktur, och det är förkastligt. Det gör att Stockholm hamnar i en extra djup svacka.

Vi har en skatteutjämning som drabbar oss mycket hårt. Jag kan fortsätta: Trängselskatter, höjda avgifter, höga fastighetsskatter och så vidare.

Sedan står man här och pratar om äldreomsorgen och socialpsykiatrin. Det var då jag kände att jag bara måste gå upp i talarstolen. Det är inte så att man ropar hurra ute i stadsdelarna när man pratar om äldreomsorgen och socialpsykiatrin. De har drabbats av stora besparingar under 2003, och värre kommer det att bli under 2004 och 2005. Det är en realitet. Inom äldreomsorgen handlar det både om omvandling och avveckling av äldreboenden. Det handlar om borttagning av korttidsplatser. Man har tagit bort daglig verksamhet, bland annat under 2003. Man har minskat bemanningen.

När det gäller socialpsykiatrin, äldreomsorgen och omsorgen om funktionshindrade har man tagit tydliga beslut ute i stadsdelarna om restriktivare biståndsbedömning av besparingsskäl. Det står svart på vitt. Det kallar inte jag för någon satsning. De utlovade satsningarna i valet stämmer inte med verkligheten.

Jag kan gå vidare med skolan. Under 2003 var det blygsamma höjningar av skolpengen, som inte på långt när räcker till löneökningar och prisökningar. År 2004 är det ingen höjning alls i vissa stadsdelar. Hur långt räcker det till lärare, eller kanske till färre lärare?

Sedan kommer vi till arbetslösheten. Den ökar markant. Ungdomsarbetslösheten ska vi inte prata om, som är en ytterligare belastning på Stockholm. När det gäller

företagandet vill jag säga att företagen i Stockholm är mycket oroliga. Visst börjar det bli lite ljusare, men man anställer inga fler i Stockholm. I Stockholm råder i dag en dämpad stämning när det gäller företagande, på grund av allt det som jag var inne på tidigare. Det är inte bara en lågkonjunktur. Det handlar också om den politiska ledningen.

De utlovade satsningarna som man hörde om i valet – tyvärr ser det inte ut så i våra viktigaste verksamheter.

Anförande nr 104

Borgarrådet N i l s s o n (s): Det där var ju så dystert att man knappt orkar resa sig upp i stolen, om det skulle vara sant. Du sade att det var blygsamma höjningar av skolresurserna under 2003. De samlade resurserna för grundskoleverksamheten under 2003 höjdes med 6 procent. Nog för att vi har en löneutveckling i skolan, men 6 procent har den inte varit. På den punkten liksom på huvuddelen av de andra har du fel. De andra mäktar jag inte riktigt med att bemöta. Möjligen skulle jag vilja råda dig att gå någon slags positivitetskurs.

Anförande nr 105

H e l e n J ä d e r l u n d E c k a r d t (fp): När det gäller positivitetskurser tror jag att du vänder dig till fel person.

När det gäller skolpengen vet jag inte hur insatt du är i hur det ser ut i stadsdelarna. Vad jag vet är det ingen stadsdel som har fått 6 procent. I den stadsdelsnämnd där jag sitter, Hässelby-Vällingby, är det väldigt långt från 6 procent.

Anförande nr 106

Borgarrådet O l o f s s o n (v): Jag tror att Helen Jäderlund Eckardt blandar ihop 2003 och 2004. Det jag blev mest fascinerad över var att du anklagade oss för att höja skatten i lågkonjunktur och sade att man absolut inte ska göra det. Vi sade att man absolut inte ska sänka den i högkonjunktur. Det var det mest korkade man kunde göra, och också de utförsäljningar som ni gjorde. Ni tömde ladorna. Det fanns inte så stort val.

Faktum är att det under 2003 gjordes enorma satsningar på stadsdelarna. Det är möjligt att en del har gjort sina besparingar inom vissa områden för att kunna satsa på andra områden där vi har sagt att det är viktigt. Vi har klart och tydligt prioriterat verksamheter. Det har man gjort ute i stadsdelarna.

Jag ber dig tänka över det: Om du anklagar oss för att höja skatten i lågkonjunkturen, tänk på vad ni själva gjorde under högkonjunkturen, hur ni slarvade bort pengarna.

Anförande nr 107

Helen Jäderlund Eckardt (fp): Jag ska inte gå in i någon stor ekonomisk debatt på det viset med dig. Men att höja skatten under en lågkonjunktur är det värsta man kan göra. Det vet man. Ni ser väl vilket läge vi befinner oss i i dag.

Sedan pratar du om att blanda ihop åren 2003 och 2004, Margareta Olofsson. Det tycker jag är väldigt märkligt. Det blir ju värre och värre 2004, och 2005 kommer att bli ännu värre. Sedan säger du att ni har gjort enorma satsningar under 2003. Det har ju varit stora besparingar ute i stadsdelarna! Jag kan komma med konkreta exempel.

Anförande nr 108

Borgarrådet Billström (s): Jag ber om ursäkt, Margareta Björk. Jag glömde svara på frågan om Katarina-Sofia hade ett överskott eller inte. Ni hade ett litet överskott 2003. Men när bokslutet görs och konsolideringen har skett på samtliga nämnder inklusive SDN och facknämnder så kan vissa av aktiviteterna, om det sedan är en investering eller inte, som förväntades under 2003 skjutas till 2004. Då blir det den typen av balanser. Det kan se olika ut. Som jag har förstått det, när vi har tittat i papperen, var det ett ringa överskott – en budget i balans i Katarina-Sofia för förra året.

Man kan väl prata om vem som är dystrast. Vi i den här majoriteten är i alla fall positiva och glada över bokslutet. Om det är som ni beskriver kan man kanske ställa sig frågan: Vad skulle en skattesänkning på 65 öre ha fått för konsekvenser? Vad skulle det ha fått för konsekvenser under 2003 med en skattesänkning på 15 öre, på 25 öre, på 55 öre? Det går ju inte att trola.

Hur 2004 eller 2005 kommer att se ut exakt vet vi inte. Men det är alldeles klart att det var i rätt tid, i lågkonjunkturen, som vi höjde skatten. Vi vet att Stockholms stads medborgare har fått en skattehöjning hittills på 2:45. Det är tufft. Det är mycket tufft. Samtidigt jobbar vi hela tiden med att ha en god kvalitet i verksamheterna, stötta stadsdelsnämnderna så mycket det går. Man måste ställa sig frågan: Vad är det gemensamma borgerliga alternativet till den politik som vi nu har redovisat resultatet av? Jag ser inget.

Anförande nr 109

Margareta Björk (m): Tack för det svaret, finansborgarrådet. Man måste väl ändå medge att det blir förvirrande när man läser att vi å ena sidan har ett underskott och å andra sidan ett överskott. Jag skulle vilja säga att det formella är ett underskott på över 7 miljoner. Jag tycker att man ska vara ärlig mot läsaren och inte manipulera siffror fram och tillbaka. Det är lätt att manipulera bokslutssiffrorna, det tror jag att alla är överens om.

Anförande nr 110

Borgarrådet Billström (s): Jag förstår inte vad du pratar om, Margareta, när du pratar om manipulation. Jag vet inte om det är av egen erfarenhet under tidigare

mandatperioder. Jag har då aldrig varit med om att vi har ägnat oss åt manipulationer. Vad är det för konstiga påståenden?

Anförande nr 111

Borgarrådet A x é n O l i n (m): Herr ordförande! Annika Billström frågar hur det skulle ha sett ut med 65 öres skattesänkning i stället för 2:45 i skattehöjning. Det kan jag tala om. Jag är ganska övertygad om att de 3 000–4 000 mer i månaden som hushållen då hade haft kvar efter skatt hade lett till en högre konsumtion, mera besök på restauranger, större inköp, mindre bidragsberoende, lägre arbetslöshet och en rad andra saker. Det hade, rent krasst, varit fler skattebetalare, så att alla vi här inne hade fått mer skattepengar att fördela. Det hade inte alls varit den lågkonjunktur som ni har skapat med biltullar och 2:45 i skattehöjning och annat. Det är jag övertygad om.

Anförande nr 112

Borgarrådet B i l l s t r ö m (s): Och med er skattesänkning skulle det då omedelbums ha trollats fram 100 förskoleavdelningar, mindre barngrupper, högre personaltäthet och hur många tusen fler lägenheter? Intressant!

Anförande nr 113

R o l f K ö n b e r g (m): Ordförande, fullmäktige! Man kan säga att vi i vart fall hade klarat att genomföra de beslut som vi hade fattat. Om ni hade klarat av det hittills så hade det redan byggts ungefär dubbelt så mycket i staden under den här perioden. Det var inte det jag begärde ordet för, utan det gjorde jag när Erik Nilsson rekommenderade oss att gå en kurs i positivitetsträning. Fullmäktige vet redan att jag inte har gått någon sådan kurs. Det finns ingen anledning att göra det på grund av det här ärendet.

Ni verkar å andra sidan ha gått en kollektiv kurs i selektiv perception, när ni fortsätter att berömma er själva. Ni påminner om han som måste gå tidigt och sade: Jag ber att få rekommendera mig, för ingen annan lär göra det.

Ni rekommenderar er själva ohöljt, men ni har ännu inte gått tidigt. Låt oss hoppas på det också!

Anförande nr 114

Borgarrådet A x é n O l i n (m): Herr ordförande! Jag kan inte låta bli att delta i den här diskussionen när Annika Billström provocerar mig genom att ställa frågor kring hur många bostäder som skulle ha byggts. Det kan jag tala om för dig, skulle jag tro. Jag tror att det hade byggts betydligt fler bostäder, för då hade nog byggarna vågat eftersom de hade vetat att folk har råd att bo.

Du talade med mig tidigare i kväll i en annan debatt om att ni ska bygga 20 000 bostäder under den här perioden. Hur många har ni byggt hittills, Annika Billström?

Om inte du har några andra siffror än de jag har fått från USK så har ni hitintills åstadkommit 1 700 lägenheter.

Vi kanske i och för sig inte klarade att bygga 20 000, det kan jag hålla med om. Men jag försökte räkna i dag, och det är någonstans mellan 9 000 och 10 000 lägenheter som Sten Nordin, Mikael Söderlund och de andra byggde under den borgerliga perioden 1998–2002. Ni har byggt 1 700, Annika Billström! Jag tycker inte att du ska tala om bostadsbyggandet utan att veta hur det faktiskt ser ut. Jag tror nog att det måste revideras när ni säger att ni ska bygga 20 000. Att få fram 18 300 lägenheter till tror jag blir tufft, med tanke på hur det ser ut i Stockholm och det politiska ledarskap som just nu förs i den här staden.

Anförande nr 115

Borgarrådet B i l l s t r ö m (s): Ordförande, fullmäktige! Så här resonerar Moderaterna, Folkpartiet och Kristdemokraterna när det gäller den ekonomiska situationen. Man skriver: Dagens politik bygger upp en växande underskottsproblematik igen, och denna gång finns inte en förmögenhet att disponera för att täcka de underskott som uppkommer under pågående budgetår. De pengar som den moderatledda majoriteten sparade 1998–2002 har i stor utsträckning redan använts under 2003. Därutöver försvinner totalt 2 miljarder till kompetensfonden och ordinarie verksamhet flyttas på så vis utanför ram.

Är det någon av er som förstår? Nej, inte jag. Det är inte så att vi trollar bort 2 miljarder eller att de pengar som Moderaterna sparade under förra mandatperioden har försvunnit. Vi har en stabil förmögenhet i Stockholms stad, oerhört stabil. Men det som har gjorts är att man har förskingrat stockholmarnas gemensamma egendom med 4–5 miljarder i småhusmarken eller försäljningen och omvandlingen av allmännyttan.

Problemet är att man inte skiljer på äpplen och päron. Man blandar ihop allt möjligt i en sörja för att göra det otydligt för medborgarna. Här blandar man resultat med balans. Här blandar man resultat med förmögenhet. Varför gör man det? Jag inbillar mig att antingen vet man inte vad man pratar om eller så vill man dölja något. Jag tror förhoppningsvis på det senare.

När det gäller siffran för färdigställda lägenheter under 2003 är den fortfarande 3 876. Det är så. För det andra har man tagit startpromemorior och detaljplaner för 18 000 lägenheter. Så är det. Det är inte fråga om någon revidering. Det är frågan om att fullfölja och satsa framåt.

Skulle inte du, Kristina Axén Olin, kunna förklara det du säger, att de pengar som den moderatledda majoriteten sparade 1998–2002 i stor utsträckning har använts redan under 2003. Beskriv för fullmäktige vad det är som har hänt!

Anförande nr 116

Borgarrådet A x é n O l i n (m): Det är otroligt intressant och positivt att du tar fram just den här frågeställningen. Tack för det. Det är det som är så allvarligt med det ledarskap ni nu för i staden.

Den tomträttsomvandling och bostadsrättsomvandling som vi erbjöd 1998–2002 genererade ett kapital till staden som ni nu super upp i rena driftsverksamheter. Det är fritidsverksamhet, det är olika intressanta projekt inom äldreomsorgen, det är broschyrer – det är en rad olika verksamheter som inte har ett dugg med kapitalet att göra. Vi kan bortse från kompetensfonden. Ni bekostade det urusla köpet av Skatteskrapan med de här pengarna också! Det är det som gör det så otroligt allvarligt.

Vi hade en budget i fullständig balans, med 2 miljarder i överskott, när vi förlorade valet 2002. Den ekonomin är ni på väg att fullständigt radera. Det är precis som jag sade till dig tidigare, Annika Billström. Vad gör ni när ni nu får ett underskott i stadsdelsnämnderna och ska lägga fram ett strategiskt inriktningsärende? Det fattas miljarder. Det tänker ni lösa via våra bostadsrättsomvandlingspengar, självklart, eftersom ni inte förmår lösa det på något annat sätt. Det är otroligt allvarligt.

Anförande nr 117

Borgarrådet B i l l s t r ö m (s): Retoriken och att höja rösten hjälper inte, Kristina Axén Olin. Blanda inte ihop driften med förmögenheten. Gör inte det! Vi har fortfarande 13 miljarder i förmögenhet som används till investeringar, som icke får användas till drift. Vi använder investeringsmedel till trafik, infrastruktur, bostadsförsörjning, miljöarbetet med framför allt mark- och vattenreningen. Det är inte så att den här majoriteten använder någon förmögenhet till drift. Jag hoppas att ni förstår det. Gör ni inte det måste vi försöka hitta en samsyn på hur man läser tabellerna. Det som far här nu, att vi super upp pengarna på det ena eller andra sättet stämmer inte.

Staden är förmögen. De totala anläggningstillgångarna är 2,5 miljarder. Så ser situationen ut i Stockholm. Det är viktigt att vara uppriktig och ärlig.

Anförande nr 118

E w a S a m u e l s s o n (kd): Ordförande, fullmäktige! Jag vet inte om man ska säga att man tar sig för pannan. Men när man hör Annika Billström säga att den förra majoriteten förskingrade stockholmarnas pengar när vi sålde tomträtter ... I stället var det så att vi fick in pengar som skulle kunna användas till nyinvesteringar som höll över tiden. Om du nu tyckte att vi förskingrade pengar, varför fortsatte du då att låta pengarna bara försvinna ut, till viss del i tomma hål? Det går ju inte att mäta allt det ni lägger ut, inte minst från kompetensfonden som går att använda till precis allt.

Varenda gång vi träffas i personal- och kvalitetsutskottet undrar vi: Jaså, går det här också inom ramen för kompetensfondens pengar? Det var nytt. Vi får läsa en gång till, kanske mellan raderna. Jag är tacksam för att personalborgarrådet Rönngren tog

tillbaka det ärende där man föreslog att vi skulle ha magasin som skulle jämföras med de andra magasinerna som ligger på soffbordet för allmän läsning. Det drogs tillbaka, och det är vi tacksamma för.

Men pengarna som förskingras, det pågår just nu.

Anförande nr 119

Borgarrådet B j ö r k l u n d (fp): Ordförande! Jag begärde ordet när Annika Billström försökte undervisa om skillnaden mellan drift och kapital. Jag känner inte till någon större sammanblandning av drifts- och kapitalkostnader än det som ni kallar för kompetensfonden. Jag känner inte till något enskilt projekt i svensk kommunalpolitisk historia sedan balanskravet infördes som är en så omfattande sammanblandning av drift och kapital.

Som du vet prövar länsrätten just nu ett överklagande som jag har drivit fram. Vi vet ännu inte hur det går. Men enbart det faktum att de behöver nästan ett år på sig för att pröva frågan säger att de inte är så tvärsäkra som Annika Billström är på att det hon gör är lagligt. Vi vet ännu inte hur det går.

Vanlig fortbildning, vidareutbildning av personal, som alltid har bekostats av stadens nämnder och förvaltningar lyfter ni ut. Ni bildar något som kallas kompetensfonden och låter försäljningspengar från Birka Energi betala det. Det är att ta försäljningsinkomster och ge till rena driftsutgifter. Vidareutbildning är en ren driftsutgift som ingår i den vanliga verksamheten. Det ni ägnar er åt på den här punkten är ingenting annat än ren förskingring av stadens hopsamlade förmögenhet.

Anförande nr 120

Borgarrådet N i l s s o n (s): I denna fråga om kapital och avkastning vill jag säga följande. Kristina Axén Olin gjorde ett inlägg om det. Hon sade att ni sålde en massa saker och fick loss pengar som ni kunde använda för verksamheten.

Man hade tillgångar också när de fanns i form av ägande i bolag eller i fastigheter. Det intressanta är att man med rätt många av de försäljningar som ni gjorde fick sämre avkastning när man satte in pengarna på banken, som vi i huvudsak har gjort i dag, eller köpt papper. Vi får sämre avkastning än vi fick när vi hade tomträttsavgälder eller hyror. Så är det.

På en lång rad områden gjorde ni medvetet dåliga affärer, därför att ni ideologiskt ansåg att vi inte skulle äga mark, fastigheter och tillgångar. Det är inte bra hushållning med stockholmarnas resurser.

Vad som däremot skedde under förra mandatperioden var att det till att börja med gick rätt bra. Det var tillväxt i riket, vilket innebar ökade skatteintäkter. Ni lyckades sänka skatten. Sedan blev det lite kris i budgetförhandlingarna. Jag misstänker att det var några partier som ville ha ut mer pengar, till exempel till skolverksamheten för

att ta ett teoretiskt exempel. De ville inte sänka skatten mer. Hur skulle ni då hantera det?

Men vi har ju pengar i vår bolagskoncern, som har samlats under många år, tänkte ni. För att hantera krisen inom er koalition höjde ni under er mandatperiod koncernutdelningen från 300 miljoner kronor per år till 850 miljoner kronor per år. Vad är det om inte att använda pengar som har genererats under en lång rad av år rakt in i driften? Det var mer än en halv miljard som togs till raka driftsintäkter samtidigt som bolagskoncernen bara kan generera 300 miljoner kronor per år. Det är dålig resursförsörjning.

Jag tycker att man ska kunna göra så i en stad av Stockholms storlek, med vår förmögenhet. Men då ska vi höja utdelningen i lågkonjunktur och sänka den i högkonjunktur. Vi ska använda vår koncerns kapital för att balansera konjunktursvängningarna.

Ni tog ut mer. Ni ökade utdelningen med en halv miljard under brinnande högkonjunktur för att ni skulle få igenom era skattesänkningar. De sista två årens skattesänkningar under den borgerliga mandatperioden finansierades av en enda sak: höjda koncernutdelningar. Inte av besparingar i verksamheten, utan höjda koncernutdelningar. Det är så Moderaterna hanterar stockholmarnas pengar.

Anförande nr 121

Borgarrådet A x é n O l i n (m): Ordförande! Det är tur att ni inte har tagit bort det här med protokoll från fullmäktigesammanträdena. Jag ser verkligen fram emot att spara de här protokollen. Det ska bli så intressant att se vilket uttag ni kommer att göra ur koncernen nästa år.

Det stämmer inte det du säger, Erik Nilsson, att vi gjorde dåliga affärer. Sedan fanns det i och för sig, och finns fortfarande, en ideologisk vilja att människor i större utsträckning ska få äga sina tomter och sina lägenheter, om de själva vill. Det stämmer. Det tycker vi ibland har ett pris, det också.

Det som sker just nu i staden, som gör mig så otroligt orolig, är den totala sammanblandningen. Helt plötsligt tycker ni att det är bra med de pengar som vi har genererat, genom tomträttsomvandlingar som finansminister Bosse Ringholm och andra har utnyttjat och uppenbarligen tyckte var en bra idé. De pengarna använder ni nu till ren och skär drift.

Det är inte kompetensutveckling av personalen om man installerar mera IT i hemtjänsten, som är ett jättebra projekt. Det är inte kompetensutveckling om man gör broschyrer om olika saker. Det är inte kompetensutveckling om man anställer fler planerare på stadsbyggnadskontoret för att få fram stadsplaneärenden snabbare. Ni använder rena kapitalpengar som vi genererade till ren och skär drift. Det gör mig riktigt orolig och är ett bevis på att den här staden inte har något som helst ekonomiskt ledarskap just nu.

Anförande nr 122

Borgarrådet N i l s s o n (s): Jag tror att Leif Rönngren kommer att prata mer om kompetensfonden sedan. Men om man ska se det ur ett rent ekonomiskt perspektiv: Vad ska staden göra när vi har engångsintäkter av det slag som vi pratar om och vi ser framför oss en lång period av svår kommunalekonomisk situation? Då pratar jag inte om det korta perspektivet utan om det långa perspektivet.

Vi måste göra sådana investeringar som sänker stadens kostnader, förbättrar arbetsorganisationen, förbättrar personalens förutsättningar att hantera de problem man står inför. Vi måste investera i humankapital. Vi kan investera i gator och vägar – det behöver vi också göra. Vi behöver investera i bostadsbyggande. Vi behöver investera i humankapital. Det strategiska beslutet borde ha fattats tidigare. Investeringar i humankapital och utveckling av arbetsorganisationen var under lång tid eftersatta. Det är precis det vi gör med kompetensfonden. Det är klok användning av stadens pengar.

Anförande nr 123

Borgarrådet R ö n n g r e n (s): Ordförande, fullmäktige! Det har väl inte undgått någon att vi har olika syn på politiken – politikens möjligheter, politiken som redskap för att åstadkomma förändringar.

Det pågår som sagt en rättslig prövning av huruvida kompetensfonden är laglig eller icke. Vi ser allihop med spänning fram emot utfallet av den prövningen.

Det finns tydligt angivet i fullmäktiges budget under vilka förutsättningar kompetensfonden ska finansiera projektverksamheter eller utbildningsinsatser. Det är fyra övergripande mål. Dem formulerade vi under oppositionstiden, när vi såg effekten av den förda politiken som ni bär ansvar för.

Det var två perspektiv som gällde. Det var att sänka skatterna och att privatisera. Ni privatiserade och lade ut verksamheter. Ni brydde er inte ett dugg om den egna personalen. Det blev brist på kompetensutveckling och min fråga är: Var finns motsvarigheten historiskt, i Stockholms stad? Ni säger att det är normal verksamhet, normal utbildningsverksamhet. Jan Björklund sade det nyss. När utbildades 1 600 vårdbiträden senast? När utbildade man hela omsorgspersonalen senast, som grupp? Det är personalgrupper som aldrig någonsin har fått en utbildning.

Under 2003 har vi klarat av de 300 första vårdbiträdena, en oerhört strategiskt viktig satsning. Vi står inför väldigt stora behov, inom vården och omsorgen. Vi står också inför stora pensionsavgångar, där vi ska rekrytera 10 000 nya anställda på grund av ålderspensionsavgångar. Vi ska konkurrera på arbetsmarknaden med andra arbetsgivare, andra branscher, andra yrkesområden, med de kommunala yrkena. Om vi ska klara av att få personal på plats måste vi vara attraktiva som arbetsgivare. Det är huvuddragen i kompetensfondssatsningen.

Vi kommer säkert inte att bli överens om satsningen, ens om det visar sig att det vi gör är lagligt, att det inte bryter mot balanskraven och annat. Jag undrar: Vad är ert

alternativ? Hur kommer ni att hantera sakfrågan då? Just nu är ni ju emot allting. Vi har varit eniga i ett ärende, och det var det Ewa Samuelsson tog upp. Men vi är oeniga i resten av ärendena. Vi utbildar samtliga våra chefer, 1 800. Ni ägnar er åt att chefscoacha 40 stycken – de 40 högsta cheferna. Vi utbildar samtliga 1 800 linjechefer i sådant som de borde ha fått utbildning i för länge sedan för att kunna hantera sitt ledarskap, så att vi ska kunna växla ut än mer av stadens medarbetare och anställda.

Det här är oerhört viktiga frågor, och ni har inget alternativ förutom skattesänkningar, skattesänkningar och åter skattesänkningar, och möjligtvis en privatisering vid sidan av. Det kommer inte att lösa Stockholms stads problem, om man tittar på demografin och den kommunalekonomiska utvecklingen över ett antal år.

Anförande nr 124

E w a S a m u e l s s o n (kd): Ja du, Leif, det är intressant att höra din utläggning och hur du räknar upp det ena efter det andra. Det är inte kompetensutveckling i sig som vi är emot, det är hur Stockholms stads pengar används.

Kompetensutveckling ska ske så nära verksamheterna som möjligt. Ni höjer skatten. Sedan använder ni pengar som vi har fått in på försäljning och delar ut till verksamheter för att köpa personalen och försöka få dem som era väljare fortsättningsvis. Det är en mycket intressant utveckling. Det är så vänstermajoriteten oftast jobbar. Först tar man in medborgarnas pengar. Sedan ger man ut allmosorna.

Det är intressant. Många bland medarbetarna ute i Stockholms stad undrar över den här satsningen. De säger: Ja, vi åker väl in på den här informationen. Så får vi se om det är någonting som kan passa i våra verksamheter. Det är inte alls så att alla tar emot det med glatt humör och försöker tro att det ska påverka verksamheten helt ut hela tiden. Många ifrågasätter den julaften som ni försöker ha under den här mandatperioden.

Anförande nr 125

Borgarrådet R ö n n g r e n (s): Vi har väldigt olika syn i utgångsläget på vad personalen är till för och vad som är en investering. Det är grunden. Vi får väl se vad den rättsliga prövningen ger.

Enligt vårt sätt att se måste man satsa på personalgrupperna om man ska kunna behålla personalen och också rekrytera ny personal i framtiden. Då måste man göra extraordinära satsningar.

Om man läser det strategiska ärendet eller Långtidsutredningen, om de utmaningar vi står inför, begriper var och en att det inte går att lösa detta genom att köra på i de vanliga hjulspåren. Det måste till något extraordinärt.

Det blir vad man gör det till. Är man en Dysterkvist, då blir det ganska dystert. Men om man har en förhoppning om att kunna göra någonting bättre har man en enorm möjlighet nu, som medarbetare i staden eller som chef – till och med som politiker – att komma med konstruktiva förslag om hur vi ska möta den mycket svåra situation som vi har ekonomiskt men också den stora utmaningen när vi ska rekrytera 20 000 nya anställda. Det behövs 10 000 av åldersskäl och 10 000 på grund av demografiska förändringar, inom sju år.

Anförande nr 126

Borgarrådet G u n n a r s s o n (mp): Jag har lyssnat på debatten, och jag sitter här och funderar. Vad var det egentligen för investeringar som ni skulle göra förra mandatperioden som skulle hålla över tiden? Jag kommer inte ihåg att någon av de investeringar ni då gjorde var den typen av investering. Det var inga större investeringar för att hantera miljöfrågorna, exempelvis, som är just sådana investeringar som kan hålla över tiden och som formar ett hållbart samhälle.

Jag kan räkna upp några investeringar som jag kommer ihåg som inte blev av, till exempel Sergels torg som fastnade i en byråkratisk apparat och inte blev av eller ett konferenscentrum som fastnade i en konstig härva av uppköp och försäljningar och inte blev av. Jag kan räkna upp reparationer och underhåll i skolor och andra verksamheter som inte blev av. Jag kan räkna upp ventilationssystemsinvesteringar som skulle ha behövt bli av men som inte heller blev av. Jag kan räkna upp väldigt många investeringar som inte blev av.

Däremot tillskapade ni en massa kapital för investeringar som ni inte talade om vad ni skulle göra med, och det gjorde ni genom att sälja det absolut viktigaste företaget i staden för den framtida utvecklingen för stockholmarna, nämligen vårt energibolag. Det sålde ni ut. Ni till och med lät dem låna pengar för att kunna sälja ut det till dem. Detta lider vi av fortfarande. Det var ett företag som genererade 250 miljoner om året till stockholmarna och som stockholmarna kunde ha fått en bra vinning av, kanske inte så mycket i pengar som i en hållbar framtid.

Det bolaget skulle vi ha behövt i dag för att utveckla energihantering och värmehantering på ett hållbart sätt. Men i dag har vi inte det. Vi sitter i en båt som driver omkring när det gäller de här frågorna, och det är inte bra.

En annan sak som ni inte heller lyckades med var när ni konfiskerade drygt 4 miljarder i bostadsbolagen. Det fanns ingen användning för dem. De användes inte inom bolagen heller till reparation och underhåll, bostäder eller någonting. Det enda som hände var att ni lät stockholmarna bli av med det kapital som våra föräldrar har genererat här i generationer. Det konfiskerade ni, åtminstone 20 miljarder av det, utan att lägga upp någon plan över huvud taget för några investeringar.

Kom gärna och svara mig på vilka himla bra investeringar det var ni skulle göra i långsiktiga projekt för stockholmarna!

Anförande nr 127

R o l f K ö n b e r g (m): Ordförande, fullmäktige! Som sakupplysning kan jag nämna att det vi gör, eller i alla fall försöker göra, sedan en stund tillbaka är att debattera de finansiella posterna och avkastningen på stadens förmögenhet, ingenting annat.

Majoriteten prognostiserar nu själv att räntenettot på fyra år ska gå från drygt 500 miljoner till nästan noll. Ni prognostiserar också en halverad avkastning på stadens förmögenhet i bolagssektorn från 600 till 300 miljoner. Det är ungefär 800 miljoner mindre under en fyraårsperiod på de finansiella intäkterna.

Sedan flyttar ni en massa kostnader från nämndsektorn till bolagssektorn, och det kan ju mycket väl vara okej. Men finansborgarrådet själv har ju en lite kluven inställning till det fenomenet. Som SABO-ordförande har hon och Hyresgästföreningen nyligen bett regeringen skärpa lagstiftningen mot detta så att staden ska ha mindre möjligheter att flytta kostnader på det sätt som ni vill. Det är en kluven inställning.

Det ni i övrigt gör, vilket framgått väldigt tydligt under debatten, är att flytta driftkostnader ur driftbudgeten på alla sätt ni kan. Kompetensfonden är ett exempel, stadsdelsförnyelsen ett annat. Det blir mindre intäkter och mindre kostnader i driftbudgeten. I förlängningen måste man ställa frågan: Är målet att vi inte ska ha någon driftbudget?

Sedan säger Leif Rönngren att han med spänning ser fram emot att få veta om kompetensfonden är laglig. Det tycker jag är en något legär inställning till frågan om vad som är lagligt och inte. Hade det inte varit bättre att reda ut det först så att det hade varit klart, så här snart halvvägs in i mandatperioden, om vi driver en laglig verksamhet eller inte? Hade det inte varit klädsamt, i stället för att nu med spänning se fram emot någonting?

Anförande nr 128

Borgarrådet R ö n n g r e n (s): Anledningen till att jag är spänd är att det går en upptrampad stig från det här huset till olika polisstationer och rättsinstanser efter alla överklaganden av diverse beslut vi fattar i den här församlingen. Därför är man alltid lite spänd på hur utfallet blir när man ska få reda på vart det har lett.

Skulle det visa sig att det vi gör inte är lagligt har vi ett gemensamt bekymmer i den här salen. Vi delar nog åtminstone analysen, tror jag, av vilken framtid vi står inför. Hur vi än vänder oss måste vi ta ordentliga tag och göra någonting riktigt rejält om vi ska klara av våra verksamheter – ha personal på plats, men också klara av den ekonomiska framtid vi står inför. Utifrån det är jag väldigt spänd på hur det här utfallet kommer att slå.

Det handlar också om det balanskrav som finns och de diskussioner som förs, både i riksdagen och på regeringsnivå, om eventuella översyner av balanskravet i

framtiden. Kommuner måste ha en möjlighet att investera sig ur en lågkonjunktur. I dag har vi inte fullständig möjlighet att göra det.

Så visst är det spännande att se utfallet av det här domslutet, precis som det var i fråga om lärarstrejken och annat tidigare.

Anförande nr 129

R o l f K ö n b e r g (m): Ordförande! Jag förstår att borgarrådet Rönngren är spänd inför detta beslut, med tanke på att han sedan valet har åkt runt som alla goda gåvors givare och sagt kompetensfond, kompetensfond. Om han inte får anledning att göra det kanske han blir lite ledsen.

Förra gången vi moderater överklagade ett majoritetsbeslut som fattats av ert gäng vann vi. Det var ett beslut om gruppleदारarvoden i stadsdelsnämnderna som upphävdes efter ett moderat överklagande. Det var några som blev ledsna den gången också.

Det vore bättre om majoriteten fattade beslut som man inte med fullt så stor spänning och oro behövde ägna sig åt att följa rättsprocesserna kring. Om besluten vore lagliga från början skulle det inte finnas så mycket att överklaga.

Anförande nr 130

Borgarrådet N o r d i n (m): Herr ordförande! Viviann Gunnarssons inlägg kan knappast stå okommenterat. Vad investerade den förra majoriteten i? Ja, vi investerade bland annat i en kraftfull utbyggnad av platser i äldreomsorgen, det mest ambitiösa utbyggnadsprogram som staden haft efter de försummelser som ni var ansvariga för åren 1994–1998. Det investerade vi i.

Viviann Gunnarsson ondgör sig över de 4 miljarder som det heter att man ”konfiskerade” från bostadsbolagen – ett något märkligt synsätt. Det är skattebetalarnas pengar, eller hur? Då undrar jag: Varför har Viviann Gunnarsson inte utnyttjat sin borgarrådsstol till att föreslå att dessa pengar nu betalas tillbaka till bostadsbolagen? Jag tycker att det är direkt skamligt av dig att stå här och skälla på den tidigare majoriteten samtidigt som du själv inte lyfter ett finger för att återställa.

Du har varit med om att betala tillbaka en halv miljard till Svenska Bostäder som ska användas till nedskrivning av katastrofaffären Skatteskrapan som du också är medansvarig till. Jag hörde en av dina partikamrater på radio kanske vara lite tveksam till att ni hade ställt upp och stött den affären. Han tyckte inte att Socialdemokraterna betalade tillbaka tillräckligt just nu.

Du skulle kunna visa handlingskraft, Viviann Gunnarsson, genom att omedelbart föreslå att 4 miljarder betalas tillbaka från Stadshus AB till bostadsbolagen. Men det gör du inte, för du vill hellre ha den här miljömiljarden. Du vill hellre ha andra saker. Det går an att skälla på tidigare majoriteter, men det verkar vara ganska skralt med att leva upp till den egna politiken. Retoriken är en sak, men handlingskraften tycks vara en helt annan.

Miljöpartiet hade ordförandeskapet i Stockholm Energi från 1994 tills man åkte ur koalitionen i början av 1998. Vad ledde det ordförandeskapet till? Jo, det ledde till att Socialdemokraterna bestämde sig för att sälja åtminstone halva Stockholm Energi.

Anförande nr 131

Borgarrådet G u n n a r s s o n (mp): Jag fick inga svar på den fråga jag ställde, nämligen vad ni egentligen hade planerat för de 15–20 miljarder som ni fick ut av de försäljningar ni gjorde. Någon investeringsplan för den summan pengar fanns absolut inte. Det enda jag kunde höra var att ni gjorde en kraftig utbyggnad av äldreomsorgen. Men du menar väl inte, Sten Nordin, att ni byggde ut den för 15–20 miljarder, för det gjorde ni verkligen inte.

Sedan kan jag säga att den summa som konfiskerades av er blev ju återförd till bostadsbolagen, så den finns där i alla fall.

Det kanske inte var alla bland oss som tyckte om försäljningen av 50 procent i Stockholm Energi. Den kan inte jag anklagas för. Här är det fråga om en problematik som jag också har motionerat om: Vi måste försöka se till att hantera den energiförsörjning som vi har. Det står allt tydligare, kan jag tala om, med det ägarskap som finns i bolaget som nu reglerar vår energiförsörjning här i staden.

Anförande nr 132

Borgarrådet N o r d i n (m): Det fanns två viktiga delar i vår strategi när det gällde kapitalet och intäkterna.

Det ena var att skapa ett överskott när det gällde avkastningen, ett räntenetto som staden faktiskt kan använda till mångahanda saker.

Det andra var, vilket kanske Viviann Gunnarsson nu glömmer bort, att staden står inför kraftfulla investeringsbehov. Ta bara Slussens ombyggnad, som kommer att landa på någonstans mellan 1 ½ och 2 ½ miljard kronor. Vi har bostadsprojekt som Norra Stationsområdet. Vi har Fortums anläggning i Hjorthagen. När den ska omvandlas kommer det att krävas stora investeringar också från stadens sida om det ska förverkligas.

Ni kommer att stå där med en tom kasse om ni får fortsätta. Då kommer de här projekten att få blåsas av, de stora projekt som man ännu inte har kunnat räkna ut vad de kommer att kosta staden. Vi vet att Hammarby Sjöstad som helhet kräver en investering på ungefär 1 miljard från stadens sida. De andra projekten kommer inte att bli billigare.

Anförande nr 133

Borgarrådet G u n n a r s s o n (mp): De där projekten känner vi till allihop. Men alla de uppkom ju inte precis under Sten Nordins tid. De har funnits ganska länge i investeringsplanen, så dem vet vi om allihop.

Det jag mest hakar upp mig på är dock att Sten Nordin tycker att vi ska betala ett privat bolags förändringar i Hjorthagen. Aldrig i livet kommer jag att betala ett öre för att Fortum ska flytta omkring i Hjorthagen – aldrig!

Anförande nr 134

Borgarrådet N o r d i n (m): Nej, herr ordförande, jag förutsätter att Fortum ska betala sin del. Men när Fortum har betalat sin del kommer det fortfarande att finnas stora behov från stadens sida att satsa i Hjorthagen för att få det till en fungerande stadsdel. Det vet väl du också, Viviann Gunnarsson.

Anförande nr 135

Borgarrådet G u n n a r s s o n (mp): Ja. Det är nämligen så att om något ska återställas där ute är det verksamhetsutövaren som ska betala, enligt miljöbalken. Det ska inte vi alls betala.

§ 16 Ändrad bolagsordning för Stockholms Näringslivskontor AB (utl. 2004:64)

Anförande nr 136

G ö r a n H o l m s t r ö m (kd): Ordförande! Jag skulle vilja yrka bifall till Kristdemokraternas reservation i kommunstyrelsen, som handlar om att bolagsordningen bör medge en styrelse för Näringslivskontoret på 13 ordinarie ledamöter och 13 ersättare.

Vi tycker att det är väldigt märkligt att när staden nu ska kraftsamla för ett bättre näringslivs- och marknadsföringsarbete så minskar man samtidigt styrelsen rätt kraftigt från den gamla näringslivsnämnden till det nya näringslivsbolaget. Man försämrar den politiska förankringen, och jag tycker inte att man på det sättet lägger grunden för att få ett mer kraftfullt och utåtriktat vare sig marknadsförings- eller näringslivsarbete i staden.

Jag yrkar bifall till vår reservation.

Anförande nr 137

C h r i s t o p h e r Ö d m a n n (mp): Ordförande, fullmäktige! Frågan är vad som säger att kommunala bolag ska vara mindre tillgängliga eller mindre demokratiska än vad nämnder ska vara i Stockholms stad. Jag kan inte se att det finns någon anledning till detta. Om man vill reformera organisationen i Stockholm på olika håll tycker jag att man ska titta närmare även på de kommunala bolagen.

Här hade man också chansen, i och med att det fanns en näringslivsnämnd som omvandlades till ett näringslivsbolag, att behålla antalet ledamöter så att alla politiska partier får vara med och ha ett fullt deltagande, ett fullt inflytande och ett fullt ansvar för näringslivspolitik i Stockholms stad. Vi tycker alltså också att man bör utöka bolaget till 13 ledamöter för att både Miljöpartiet och Kristdemokraterna ska kunna vara med och ha ett fullt deltagande, ett fullt inflytande och ett fullt ansvar för näringslivspolitik i Stockholm.

Moderater och socialdemokrater brukar ju ibland finna varandra när det gäller att hålla de små partierna utanför, så det kan vi förstå. Det var länge sedan man tog varandra i hand mellan socialdemokrater och moderater, så det måste ju vara ett gigantiskt och viktigt ärende att miljöpartister och kristdemokrater inte får ordinarie ledamöter i den här nämnden. Jag får väl gratulera Moderaterna och Socialdemokraterna för detta.

Jag är egentligen lite mer bekymrad när det gäller Folkpartiet och Vänsterpartiet. Vart tog liberalismen vägen inom Folkpartiet? Vart tog radikalismen vägen inom Vänsterpartiet? Jag tycker att ni bör ta en funderare på om ni ändå inte ska stödja det kristdemokratiska och miljöpartistiska förslaget.

Anförande nr 138

Borgarrådet B i l l s t r ö m (s): Ordförande, fullmäktige! När det gäller bolagsordningen och den nya organisationen skulle jag vilja att vi satte fokus där. Jag tror att du har fel utgångspunkt när det gäller inflytande över besöks- och turistnäringsfrågorna, näringslivsutvecklingen och andra typer av frågor som berör den nya koncernen med moderbolaget Näringslivskontoret, Stockholm Visitors Board och BAS. Sammantaget är det väldigt många ordinarie och ersättare i de tre styrelserna tillsammans. Där ser jag utmaningen – att samverka, att samarbeta och att koordinera så att vi verkligen får den kraft vi sade att vi ville ha när vi gjorde denna förändring.

Jag tror inte att det är likhetstecken mellan att generera politiska resultat och att vara så och så många politiker. Tvärtom tror jag att det är väldigt viktigt med det nya Näringslivskontorets, SVB:s och BAS arbete när det gäller marknadsföringen, satsningen på besöks- och turistfrågorna, servicen till företagare från samtliga förvaltningar i Stockholms stad samt näringspolitiken generellt sett.

Jag tror inte att man löser detta genom att säga: 13 ordinarie och 13 ersättare. Jag tror att man ska se på treenigheten i den nya koncernbildning som vi har valt att göra.

Bifall kommunstyrelsen!

Anförande nr 139

G ö r a n H o l m s t r ö m (kd): Med förlov sagt, Annika Billström: Du står och bluddrar. Du säger att vi har fel utgångspunkt när vi kritiserar en smalare politisk ledning för Näringslivskontoret. För det är faktiskt så: Samtidigt som vi är med på att vi vill förstärka och kraftsamla i detta arbete smalnar vi av den politiska ledningen för näringslivs- och marknadsföringsarbetet.

Du svarade inte på min fråga: Hur kan det då bli mer kraftfullt? Ja, det kanske det i så fall skulle bli om det bara var en enda ledamot i styrelsen. Men det här är faktiskt en koncernbildning. Det här är koncernstyrelsen, som under sig har – om jag nu förstått saken rätt – två bolagsstyrelser. Jag sitter själv i den ena, Stockholm Visitors Board.

Hur man kan få en mer kraftfull ledning genom att smalna av och utestänga de minsta partierna från detta har jag svårt att förstå.

Anförande nr 140

Borgarrådet B i l l s t r ö m (s): Det är inte att utestänga de mindre partierna. Till exempel Miljöpartiet får i vår majoritet en ersättarplats. Politiken bestäms ju i budgeten.

Att vi nu äntligen är på väg att lösa det som olika majoriteter under massor av år har försökt lösa, nämligen det som är avgörande för resultaten – samverkan och samordning – *det* är det viktiga med de här tre olika styrelserna. Det är då man åstadkommer resultat.

Anförande nr 141

T o r s t e n S a n d g r e n (v): Ordförande, fullmäktige! Solidaritet, demokrati och inflytande, Christer, står ju inte i direkt proportion till hur många platser du har i en styrelse eller i en nämnd. Som Annika säger är budgeten avgörande och styrande. Det är på de förmöten som både majoriteten och minoriteten har som vi egentligen skapar underlag till bra beslut för verksamheten.

Jag tycker att vi i Näringslivskontorets styrelse har tagit väl så stor hänsyn till representanten från kd, trots att han endast är ersättare.

Anförande nr 142

H a r d y H e d m a n (kd): Det är en intressant syn på det här. Man kanske ska dela socialtjänstnämnden i tre nämnder med färre ledamöter som har hand om olika områden, så blir det mer effektivt. Det är lustigt – när det gäller socialtjänstnämnden anser man att mångfalden behövs, men inte i näringslivsfrågor. Det verkar lite som det finnarna kallar ledning by perkele.

*§ 17 Genomförandebeslut om uppförande och förvaltning av Sjöstadshallen
(utl. 2004:65)*

Anförande nr 143

Borgarrådet B ö r j e s o n (s): Ordförande, fullmäktige! Det här handlar alltså om ännu en idrottshall som ska byggas i staden för att möta den stora brist vi har på idrottsanläggningar. I idrottshallen kommer det förutom idrottshallen också att finnas en friskvårdsanläggning och parkering i två plan.

Denna idrottshall, vars genomförande jag är mycket glad att få yrka bifall till, bidrar alltså till tre goda ting: idrottshall med friskvårdsanläggning, parkering i två plan, och dessutom kommer den att fungera som en bullerskärm för att möjliggöra byggnation av 100 hyresrätter innanför hallen.

Bifall till kommunstyrelsen!

Anförande nr 144

M a r i a H a n n ä s (v): Ordförande, fullmäktige, medborgare! Det intressanta med den här platsen är att den har varit föremål för diskussioner när det gäller skydd för farliga transporter. Från början var det tänkt att ha bostäder på platsen. Det gick dock inte, och i stället blev det den utmärkta idén att bygga en idrottshall. Det behöver vi verkligen i den här staden.

I Hammarby Sjöstad är det ju så att vi inte har någon utomhusidrottsplats nere i Sjöstaden. Det är väldigt synd att detta inte har gått att genomföra alls. Det finns inte mycket plats kvar att bygga på nu.

Vänsterpartiet har hela tiden i olika detaljplaneärenden tagit upp frågan om att det borde vara en idrottsplats nere i Hammarby Sjöstad. Ett utmärkt alternativ hade dock varit att ha en bullerskärm mot Värmdöleden.

I alla fall är det väldigt bra med den här hallen. Den är ett ytterligare tillskott till alla de idrottshallar som nu är på gång att byggas, vilket är väldigt bra.

Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 145

C a r o l i n e S i l v e r u d d L u n d b o m (fp): Ordförande, fullmäktige! Bättre sent än aldrig, skulle man kunna säga om det här med idrottsyta i Hammarby Sjöstad.

Jag och min kollega i idrottsnämnden samt Mats Sahlin och hans ersättare i stadsbyggnadsnämnden lade för så där sex sju år sedan fram ett förslag om att man måste se till att skapa idrottsytor i detta stora bostadsområde. Det fanns nämligen inga

sådana ytor över huvud taget. Nu har det tagit några år, men bättre sent än aldrig, som sagt var.

Det här är ett mycket bra projekt ur många perspektiv. Dels får man en ny idrottshall, vilket föreningslivet skriker efter i Stockholm, dels får man ett nytt koncept som jag tror att vi kommer att få se mycket mer av, nämligen just detta med bullerskyddet som borgarrådet var inne på vilket också gör att vi kan bygga ännu fler bostäder innanför hallen.

Det vi dock kan bli lite bekymrade över, vilket också har uttalats i kommunstyrelsen i ett särskilt uttalande från Moderaterna och Folkpartiet, är att man nu plötsligt blandar in flera andra nämnder som ska gå in och bygga idrottshallar. Nu är det gatu- och fastighetsnämnden som ska vara byggherre, och vi ska hyra hallen av gatu- och fastighetsnämnden.

Det är inte första gången. Vi har ett annat ärende på gång, nämligen Skanstullshallen, där stadsbyggnadsnämnden är inblandad och ska utforma Skanstullshallen. Detta har vi i Folkpartiet starkt ifrågasatt. Vi tycker att den nämnd som har kompetensen på området ska bygga och driva anläggningarna.

Erfarenheterna från andra anläggningar som andra nämnder har byggt är tyvärr inget vidare goda. Sist det hände gällde det Husbybadet, som gatu- och fastighetsförvaltningen byggde – och vilka problem har vi inte haft i idrottsnämnden med just Husbybadet! Där blev vi tvungna att bygga om reningsanläggningen därför att gatu- och fastighetskontoret hade tagit till för snålt när man byggde den.

Nej, låt den förvaltning som har kompetensen på området bygga idrottsanläggningar, och låt andra nämnder hålla sina fingrar därifrån!

Bifall till kommunstyrelsen!

Anförande nr 146

Borgarrådet B ö r j e s o n (s): Vi har ju hört vilket fint förslag detta är med de olika aktiviteter som finns i idrottshallen, både friskvård och parkering. Nu är det så att idrottsnämnden inte förvaltar andra verksamheter än idrott. Därför blev lösningen att gatu- och fastighetskontoret bygger, tillsammans med idrotten, och sedan hyr vi.

När det gäller Skanstullshallen är det med denna hall som med alla andra byggnationer i staden: Stadsbyggnadskontoret planerar och godkänner bygglov och byggplaner.

Anförande nr 147

C a r o l i n e S i l v e r u d d L i n d b o m (fp): Visst är det så. Men det är också så att stadsbyggnadsnämnden även ville vara med och utforma hallen, och det är det jag ifrågasätter starkt. Utformningen av idrottshallar fattar idrottsförvaltningen och idrottsnämnden bäst beslut om, inte stadsbyggnadsnämnden.

Anförande nr 148

B i l l y Ö s t h (m): Ordförande, fullmäktige! Vi moderater tycker också att det är bra att den här hallen, som initierades av den tidigare borgerliga majoriteten, nu kommer till stånd.

Däremot blir jag lite förvånad när Maria Hannäs pratar om att det vore bra om vi fick en utomhusidrottsplats. Det kan så vara, men då undrar man ju varför den socialistiska majoriteten i idrottsnämnden i ett och ett halvt år har bordlagt den frågan som var uppe för väldigt länge sedan.

Jag håller också med stadsledningskontoret som säger att detta egentligen är lite för dyrt. Man skulle kunna ha gjort det något billigare.

Jag håller med borgarrådet om att det är bra att det kommer till stånd 100 nya lägenheter. Det är bra att ni i alla fall bygger någonstans. Det är också bra att man något lindrar parkeringseländet genom att bygga ett antal parkeringsplatser, eftersom ni har sett till att det nu byggs alldeles för lite parkeringsplatser.

Jag håller också med Caroline om att investeringar av det här slaget bör beslutas och hanteras av idrottsförvaltningen. Jag förstår inte riktigt Pys resonemang i det fallet.

Anförande nr 149

M a r i a H a n n ä s (v): Det är väl ingen hemlighet att Vänsterpartiet i väldigt många år, ända sedan jag själv var med i Hammarby stadsdelsnämnd och det här området tillhörde den nämnden, har drivit frågan att vi skulle ha en idrottsplats nere i Hammarby Sjöstad. Vänsterpartiets linje är inte att ha en idrottsplats för Hammarby Sjöstad någon annanstans än nere i Hammarby Sjöstad.

Caroline Lundbom, du hänvisade till att ni hade drivit frågan i stadsbyggnadsnämnden och nämnde Mats Sahlins namn. Jag satt själv i den nämnden då, och inte någon gång stödde Mats oss i Vänsterpartiet när vi tog upp att det skulle vara en idrottsplats nere i Hammarby Sjöstad och att det skulle komma med i någon av detaljplanerna. Den frågan hade vi med i varenda detaljplan. Inte sade Mats ett ljud i den frågan. Jag kommer ihåg skrivelsen, men inte ett ljud i det hänseendet. Det är beklagligt i så fall.

Anförande nr 150

B i l l y Ö s t h (m): Men Maria, om du nu är så angelägen om att det kommer till stånd en utomhusidrottsplats, varför driver inte majoriteten frågan i idrottsnämnden? Förut återremitterades den och kom upp vid varje sammanträde, men nu skäms ni väl så pass mycket att den inte kommer upp mer än en gång i halvåret eller liknande.

Se till att det blir någonting i stället! Du sitter ju själv med som representant för Vänsterpartiet i idrottsnämnden.

Anförande nr 151

M a r i a H a n n ä s (v): Men Billy Östh, du vet ju också att det nu i stort sett inte finns någon plats kvar där nere att etablera en idrottsplats. Vi är ju inte heller överens i majoriteten i den frågan, uppenbarligen.

Anförande nr 152

C a r o l i n e S i l v e r u d d L u n d b o m (fp): Maria Hannäs, vi kan diskutera historien och vem som har sagt och gjort vad etcetera, men det vi möjligtvis kan vara överens om är att när man planerar sådana här stora bostadsområden – och där tror jag att vi är lika goda kålsupare både ditt och mitt parti, och andras partier också för den delen – måste man planera in saker som fotbollsplaner, idrottshallar, simhallar och idrottsplatser redan tidigt i processen. Det är nämligen näst intill omöjligt att lägga dit en fotbollsplan i efterhand. Det tror jag att du och jag kan vara överens om.

Anförande nr 153

M a r i a H a n n ä s (v): Vänsterpartiet är inga kålsupare. Vi har faktiskt drivit den linjen, precis som jag sade, även tillsammans med din partikamrat på den tiden i Hammarby stadsdelsnämnd. Där var Folkpartiet också med om att driva detta. Vi har faktiskt gjort det hela tiden, till skillnad från er.

Anförande nr 154

Borgarrådet B ö r j e s o n (s): Först vill jag återigen säga någonting om stadsbyggnadskontorets inblandning i utformningen av den här hallen. Det är alltså så att när det gäller hur man ska bygga och var hallen ska ligga deltar stadsbyggnadskontoret i det arbetet.

Jag tänkte också säga någonting om det här med idrottsplats. Jag tror nog att alla vi som sitter i idrottsnämnden gärna skulle ha velat ha en idrottsplats nere i Hammarby Sjöstad. Det är precis som alla säger: Detta är någonting som man måste tänka på när man planerar nya bostadsområden. Också när man funderar på byggnationer på bollplaner i dag är det viktigt att se till att det finns denna möjlighet till rekreation och idrott kvar i alla olika bostadsområden.

Det finns ju ett förslag om att göra en idrottsplats ovanför Hammarby Sjöstad, bakom skidbacken. Där är det i dag ett kolonilottsområde, och där pågår ett arbete med att i så fall försöka hitta en annan bra och attraktiv plats för dem som har sina kolonilotter på platsen. Det arbetet pågår.

Sedan tycker jag att det är en ganska onödig debatt att diskutera vem som tog initiativet till den här idrottshallen. För min del är jag glad att vi nu har gått till handling. Det är bättre. Jag är glad och stolt över att vi nu kan sätta spaden i marken för denna idrottshall i Hammarby Sjöstad som så väl behövs där.

Anförande nr 155

C a r o l i n e S i l v e r u d d L u n d b o m (fp): Ordförande, fullmäktige, borgarrådet! När det gäller inblandningen från stadsbyggnadskontoret tycker jag att detta är en märklig ordning. Den normala gången är att idrottsförvaltningen föreslår en plats och en utformning och att man förkastar eller godkänner den i stadsbyggnadskontoret. Nu är ju stadsbyggnadskontoret på något sätt inblandat i hela processen.

Man har gjort två saker: Dels har man frångått den ursprungliga plats som vi i idrottsnämnden tyckte var bra och gjort en helt annan placering, dels har man gjort en helt annan utformning. Jag tycker att processen är konstig. Kan jag få göra det?

Jag tror att en normal gång är att ett ärende får sin utformning i en nämnd och sedan går vidare, att utformningen blir accepterad eller förkastad och blir den förkastad så går ärendet tillbaka.

När det gäller idrottsplatsen gläder det mig att man fortfarande har den frågan vid liv. Sedan handlar det om placering och så vidare, men det antar jag att vi får återkomma om.

Anförande nr 156

B i l l y Ö s t h (m): Nu säger borgarrådet att man diskuterar med koloniägarna. Maria sade tidigare att det inte fanns någon mer plats nere i själva Sjöstaden. Men varför kommer man då inte till skott? Det är total handlingsförlamning hos den socialistiska majoriteten.

Det där med kolonilotter var ju uppe till diskussion för ett och ett halvt år sedan. Det finns andra lägen som också har diskuterats, en grusplan vid Hammarbyhöjden och så vidare. Gör någonting i stället!

Anförande nr 157

M a r i a H a n n ä s (v): Under de fyra år som jag satt i stadsbyggnadsnämnden var de borgerliga partierna konsekvent emot en idrottsplats nere i Hammarby Sjöstad. De enda som gjorde något avvikande var faktiskt Folkpartiet som lade fram sin skrivelse. Men den gick ju inte de andra borgerliga partierna med på, så det blev ingenting av det.

I varje fall, i vartenda ärende – en gång till säger jag det – röstade ni emot det förslaget. När vi tog upp att det borde finnas en idrottsplats nere i själva Hammarby Sjöstadsområdet gick ni inte med på det, inte något av de borgerliga partierna. Det ska stå fullständigt klart att det var på det sättet, tycker jag, också för dem som lyssnar på radio nu.

Anförande nr 158

C a r o l i n e S i l v e r u d d L u n d b o m (fp): Om jag minns rätt från skrivel-
sen – det är som sagt några år sedan, och minnet har en tendens att blekna med tiden
– sade vi att det skulle byggas en idrottsplats på en yta som inte kunde användas för
byggande av bostäder. Det kunde vara överdäckning av vägar, det kunde vara under
jord etcetera. Jag vill bestämt minnas att detta var Mats idé.

Om han sedan röstade emot dina förslag var det kanske förslaget i sig han gick emot,
inte idén i sig.

§ 18 Inrättande av två torgplatser på Skarpnäcks torg (utl. 2004:66; skrivelse 3)

Anförande nr 159

M a r i a H a n n ä s (v): Ordförande, fullmäktige! Det är glädjande att denna omdaning av Skarpnäcks torg nu är på väg att bli av. Hela det här torget, som inte ligger mot allén utan lite bakåt i området, har gett ett ganska övergivet intryck sedan stadsdelsförvaltningen flyttade därifrån.

För några år sedan lade jag och min kollega i stadsdelsnämnden fram ett förslag om att man skulle omdana torget. Det är nu på väg att göras, och det är jättebra. I samband med detta kommer alltså de här två torgplatserna att bli av, vilket också kan liva upp den här delen av Skarpnäcks torg.

Det här är jätteroligt! Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 160

Å s a R o m s o n (mp): Jag kan bara dela föregående talares glädje över att vi kan åtgärda de här två torgplatserna på Skarpnäcks torg där de säkert behövs.

Jag tycker dock att det är lite uppseendeväckande att fullmäktiges ärendelistor ibland har en tendens att behandla frågor av en karaktär som radiolyssnarna kanske inte direkt ser som det centrala fullmäktiges största beslutskompetens. Jag kan ju bara fråga hur många här i salen som har varit på Skarpnäcks torg. Jag har förvisso varit där, men det har säkert inte alla här i salen.

Det här är verkligen någonting som stadsdelsnämnden borde ha rätt att besluta om själva. Jag kan bara understryka det som står under ”Mina synpunkter” om att vi kan få en snabb utredning inom SPO om att den här typen av ärenden faktiskt får behandlas av stadsdelsnämnden.

*§ 19 Lägesrapport om hotellsituationen i Stockholm**Redovisning av uppdrag från gatu- och fastighetsnämnden (utl. 2004:67)*

Anförande nr 161

Borgarrådet V a l e s k o g (s): Ordförande, fullmäktige! I detta ärende redovisas en glädjande utbyggnad av antalet hotellrum de senaste fem åren. Ökningen har varit drygt 2 500 eller 24 procent, och detta är mycket positivt. I dagsläget finns ca 30 000 hotellrum i Stockholm, och tillgången på hotellrum är totalt sett tillfredsställande. Om efterfrågan fortsätter att öka i takt med den allmänna tillväxten i landet, vilken den har gjort de senaste tjugo åren, så bedöms att cirka 1 100–1 600 fler hotellrum kommer att behövas i Stockholm till och med år 2008.

Det är trevligt att kunna konstatera att det inte längre råder brist på hotellrum i Stockholm, men för att Stockholm även i framtiden även ska kunna vara ett attraktivt rese- och semestermål är tillgången på hotellrum en av de grundläggande förutsättningarna. Hotellrum behövs också för att Stockholm ska kunna konkurrera framgångsrikt som en viktig kongress- och konferensstad.

Men det är inte bara antalet rum som avgör attraktiviteten. Hur nöjda människor blir med sin vistelse beror även på hur väl hotellbranschen och staden förmår att tillmötesgå nya behov och önskemål. Det kan handla om ökat lågprisboende, lägenhetshotell eller hotell med olika teman. Det är viktigt att fullmäktige fortsätter att noga följa den här utvecklingen, och fullmäktige kommer också fortlöpande att få information om utvecklingen såvitt gäller hotellkapaciteten i Stockholm. Med detta yrkar jag bifall till kommunstyrelsens hemställan!

Anförande nr 162

Borgarrådet N o r d i n (m): Herr ordförande! För fem år sedan fanns det verkligen all anledning att sätta fokus på att få till stånd fler nya hotellrum eftersom vi hade brist – en brist som hotade Stockholm som besöksstad. Jag tycker att hotellgruppen och många andra har gjort ett väldigt bra jobb.

Men i dag är det faktiskt så att vi måste sätta fokus på att få fortsatt tillväxt av antalet sålda hotellnätter. Under 1990-talet hade vi en utveckling som gjorde att antalet sålda rum ökade med 800 000 per år. Det är ju den utvecklingen som vi måste få till stånd en gång till, för Stockholms utvecklings skull.

Risken finns ju annars att hotellgruppen blir ganska sysslolös eftersom det inte blir något större behov av ytterligare hotellrum. Det är det som vi nu måste fokusera.

Det är riktigt som Jan Valeskog sade, att det är ett stort ansvar för staden att se till att Stockholm blir en attraktiv besöksstad. På det området finns det väl tyvärr anledning att i dag sätta rätt många frågetecken i kanten. När man kommer åkande i framtiden, som ni har tänkt er, med bil till Stockholm då står finansborgarrådet där med en bössa och kräver biltull. Och kommer man in till stan och behöver ställa ifrån sig sin

bil så får man betala Nordens högsta avgift för att parkera. Råkar man missförstå en skylt, så att man parkerar bilen fel, då får man betala Nordens högsta p-böter – dem som ni vill höja ännu mer.

Det finns tyvärr ännu fler exempel på att Stockholm håller på att bli en snorkig stad. Stockholm håller på att sluta sig. Ni tycks säga ”Vi klarar oss, här behöver inte komma så många djäklar över bron”.

Jag hörde häromdagen talas om en småföretagare som säljer brända mandlar – det är populärt när man har olika evenemang ute på stan då många väntas komma. Han var tillfrågad om han ville komma dit och sälja brända mandlar vid ett kommande evenemang. Det skulle han gärna göra, för han åker runt och gör det. Eftersom han är erfaren så kollade han upp de olika tillstånd man behöver från miljöförvaltningen, brandmyndigheten och så vidare. Det visade sig att Stockholm tar så höga avgifter för de här tillstånden att han inte hade råd att komma hit. Stockholmare kan inte proppa i sig så mycket brända mandlar att han skulle kunna sälja så mycket att han kunde betala avgifterna.

Det är klart att antalet sålda hotellrumsnätter i Stockholm inte står och faller med om det säljs brända mandlar på gatorna, men det hela är ett symptom på en stad som glömmer bort att det är väldigt många beslut, de små besluten, som är avgörande för Stockholm som besöksstad, för Stockholm som en attraktiv stad.

Det finns en tendens numera, tycker jag, för storvulna projekt. Det finns en tendens till prinskorv och köttbullar i Blå hallen som lösningen på alla problem. Men det är de många besluten i den här salen om just avgifter för småföretagare, avgifter för medborgare och människor som kommer hit och besöker oss – och för den delen också för dem som bor här. Det är det som är avgörande för om vi om några år ska diskutera om vi behöver ännu fler hotell – för det vore positivt att få diskutera – eller om det faktiskt är så att vi ska diskutera varför hotellrummen står tomma.

Anförande nr 163

Ulf Fridebäck (fp): Ordförande, fullmäktige! Tillgången på hotell är naturligtvis en förutsättning för att Stockholm ska kunna behålla och öka sin attraktivitet som både besöksstad och som turistmål.

Mot den bakgrunden är det självfallet viktigt att hotellgruppen fortsätter att bevaka utvecklingen. Staden måste självfallet arbeta för att underlätta nyetableringar och stärka positionen som internationell kongresstad. I det här arbetet måste självfallet också ingå den blivande kongressanläggningen nere vid Centralen, den har en betydelsefull roll för utvecklingen.

Men för att Stockholms attraktivitet som resmål ska ökas krävs det självfallet mer än fler hotellrum, och det talar faktiskt också rapporten om. Men tyvärr visar verkligheten inte att den politiska majoriteten satsar på detta. Jan Valeskog har nog missuppfattat sin roll. Han och Roger Mogert har ju i stället genom beslut visat rena motsatsen. Jag tänker på besluten om införande av biltullar, jag tänker på jakten på

Stockholms bilister, där kraftigt höjda parkeringsavgifter lett till att de är de högsta i hela Norden.

Parkeringsövervakningen tycks inrikta sig på att dra in så mycket parkeringsböter som möjligt, och det är självfallet så att man gör så för att förbättra stadens ekonomi. Men konsekvensen av de här åtgärderna, Jan Valeskog, är ju inte att fler människor lockas till Stockholms city som besökande precis.

Arbetslöshetssiffror, dålig tillväxt och minskat nyföretagande bidrar inte heller till en bättre situation.

Ordförande, det här är ju en lägesrapport om hotellsituationen. Vi har inga förslag om nyetableringar att ta ställning till i dag. Jag har ändå en förhoppning om att det snart ska komma konkreta förslag om fler hotell i den här staden, för det behövs.

Anförande nr 164

Borgarrådet V a l e s k o g (s): Jag hade inte tänkt att vi med anledning av det här ärendet skulle hålla en stor näringspolitisk diskussion eller diskussion om miljöpolitik med anledning av försöket med miljöavgifter. Jag tror nog att vi vet, om vi ser bakåt i tiden, att frågorna om hotellrum och fyllnadsgrad och annat naturligtvis är en mycket konjunkturrell fråga. Som alla vet har konjunkturen i både Stockholm och hela Mälardalen varit tuff några år.

När det gäller hotellrum är det naturligtvis många internationella gäster det handlar om. Även internationellt sett har det rått lågkonjunktur, men allt pekar ändå på att konjunkturen kommer att vända. Jag är mycket optimistisk både när det gäller att fylla de hotellrum som vi har åren framöver och när det gäller behovet att få till stånd nya hotell och nya hotellrum.

Jag tycker att det i grunden råder ganska stor enighet i den här församlingen om vilken väg vi ska gå. Vi får spara diskussionen om miljöavgifter och näringspolitik till ett senare tillfälle, tycker jag.

Anförande nr 165

U l f F r i d e b ä c k (fp): Herr ordförande och Jan Valeskog! För besöksnäringens del, för att människor ska komma till de hotell som vi pratar om, har du och dina kompisar satt upp en ring runt staden, och ni ska ha ett antal kronor av folk vid den ringen. Ni höjer parkeringsavgifterna till det dubbla, de är dyrast i hela Norden. Ni utökar parkeringsövervakningen och det gör ni enbart för att få in mer pengar till stadens kassa.

Ordförande, med de här åtgärderna gagnar man inte syftet att fler människor ska komma in till Stockholms city. Jag förstår inte hur du får det att gå ihop, Jan Valeskog.

Anförande nr 166

A n d e r s B r o b e r g (kd): Ordförande, fullmäktige! Det är bra att läget har förbättrats. Det är viktigt att inte enbart stirra sig blind på antalet rum utan att se vidare på denna fråga. Den debatten kan fortsätta i många olika sammanhang. Vi måste vara vaksamma nu så att vi inte slår oss till ro med detta utan faktiskt håller ångan uppe och snarare ökar tempot.

Historiskt sett har vi ibland lutat oss för mycket mot det faktum att Stockholm är huvudstad, och därmed har vi tagit mycket för givet. Det får vi nog inte göra. Vi måste nog jobba vidare helt enkelt och inte tro att Stockholm är en speciell stad. Vi måste visa varför Stockholm är en attraktiv stad.

Jag vill säga att en del andra regioner till och med har lyckats lite bättre än vi. Vi måste sätta till alla klutar och fortsätta att jobba. Med detta yrkar jag bifall till kommunstyrelsens hemställan!

Anförande nr 167

Å s a R o m s o n (mp): Herr ordförande och fullmäktige! Så länge stora och lyxiga hotell efterfrågas stöder moderater och folkpartister förslag att ordna särskilda gräddfiler till planeringsarbetet genom hotellgrupper och annat. Men när rapporter visar att det trots allt relativt sett är ganska få nya rum som står för dörren i den gruppen, då lägger man genast krutet på någonting annat. Vad är väl då mysigare än att åter ta upp till diskussion frågan om avgifter för bilägare och dem som utnyttjar vägar, speciellt i rusningstid.

Om ni ska klumpa ihop de här frågorna så borde ni väl ändå ha något underlag, tycker jag. Nu var det ett tag sedan jag läste den här rapporten. Vi behandlade den tidigare i gatu- och fastighetsnämnden, men såvitt jag minns finns det inga indikationer i det underlag som ligger på fullmäktiges bord som ens antyder att det ni nämner skulle vara ett av de stora problemen när det gäller turistnäringen i framtiden, människor som skulle efterfråga hotellrum.

Jag önskar att ni kunde stödja er på ett helt annat underlag, till exempel en intressant rapport från en stad med ganska många hotellrum och ganska stor turism, nämligen London. Jag har inte än så länge hört att det stora problemet för London skulle vara att hotellrum står tomma och att hotellbyggandet är rasande dåligt på grund av de införda trängselavgifterna.

Det vore intressant om ni i stället höll er till det material som vi har att diskutera och i övrigt åberopade ett material som kunde göras trovärdigt.

Turistsituationen i Stockholm ändras. Vi ser till exempel en ändring beträffande kryssningstrafiken, och den störs knappast av den typ av hinder för hitresande som ni uppmanar som det som motverkar ökad hotellbeläggning i Stockholm.

Det är intressant, och jag vill gärna framhålla det som framkommer i rapporten, nämligen att det behövs ökad differentiering. Det visas där också att lågprisalternativ är något som kommer att efterfrågas.

Varje morgon då jag cyklar på Söder Mälarstrand ser jag att de, för Stockholms dyra hotellrumsmarknad, relativt sett billiga båtarna längs Söder Mälarstrand är ganska rikligt besökta. Det är många turister som bor på dem, så det verkar populärt.

Man kanske också skulle kunna tänka sig att *bed and breakfast*, som även har kommit i det svenska konceptet, inte bara ska vara frukost och lantbruk ute på landet. Vi skulle kunna ta ställning till om det kunde vara intressant – det finns ju även i Stockholm folk som bor i hus och lägenheter utan att utnyttja alla rum. Efter att ha gått i land med ett lyckat projekt med andrahandsförmedling kanske detta är nästa uppgift för Stockholms bostadsförmedling – att faktiskt göra något för Stockholms hotellmarknad också.

Anförande nr 168

Ulf Friedebäck (fp): Ordförande och Åsa! Mångfald är väldigt bra, det tycker vi också. Det är kanonbra om vi kan få till stånd billiga hotell, det är ju ingen som har sagt något annat. Vi är fullständigt överens om den saken.

Att det kommer många människor till staden med båt och att våra hamnar och Stockholms stad slår rekord varje år är oerhört bra, det är ingen som är motståndare till det. Definitivt inte!

Det jag försökte framhålla tidigare är ju att de åtgärder som du går i spetsen för – biltullar, höjda parkeringsavgifter och ökad övervakning – ändå drabbar de människor som kommer hit med bil. Det var det jag talade om. Du kan väl inte påstå att det är bra att hindra människor att komma till Stockholms city? Är det bra för turistnäringen?

Anförande nr 169

Åsa Romson (mp): Jag menar att analysen är lite grund. Jag skulle inte vilja säga att en höjning av boendeparkeringsavgiften, som inte höjts på femton år, har betydelse för turistnäringen eftersom turister per definition inte är boende i den betydelsen.

När det gäller att se till att gator och torg hålls fria från olaglig parkering, så menar jag att det är en förutsättning för en trevlig stad som även turister tycker om att vistas i. I den frågan handlar det om vad jag tror.

Jag menar att ni inte har något underlag för det ni säger. Jag har inget underlag för att påstå att en stadskärna där man lever upp till en parkeringsmoral är en stadskärna som drar till sig turister därför att den går att vistas i som gångtrafikanter. De flesta turister är gångtrafikanter när de besöker Stockholm.

Jag tror att ni har för lite på fötterna när ni säger att hjordarna skulle hindras att komma in till innerstaden med bil. Jag tror att de flesta som kommer till Stockholm vet att det inte är med bil man tar sig runt till turistplatserna, till Stadshuset till exempel.

Anförande nr 170

Ann-Marie Strömberg (v): Jag kom hem från London i natt och kan i likhet med Åsa Romson konstatera att införandet av trängselavgifter där inte har inneburit att vare sig turismen eller affärsresandet har stoppats av det. Det kryllar av resenärer i London, och turistlivet går med full fart liksom näringslivet.

Inte heller har införandet av trängselavgifterna inneburit döden för hotellnäringen. Det är väl symtomatiskt att ni i oppositionen förutsätter att man måste ha bil för att ta sig fram i Stockholm! Det är ju snarare så att det är bilarna som täpper till staden så att kollektivtrafiken får svårt att komma fram.

Också i den frågan kan jag, vid en jämförelse med London, konstatera att oerhört många resenärer utmärkt väl tar sig fram utan att ha bil. Man är närmast dum om man använder bil för att ta sig fram i innerstaden. Om det finns en fungerande kollektivtrafik och om vägarna inte är igenkorkade av bilar så är det mycket praktiskt och enkelt att ta sig fram både i London och i Stockholm, med buss, bil, med Heathrow Express respektive Arlanda Express och så vidare.

Skillnaden mellan oss och er är att ni förutsätter att man måste ha bil, eller så är det bara bilarna som räknas. För oss i majoriteten är en väl fungerande kollektivtrafik grunden för persontransporterna inne i staden. Det fungerar både för turistnäringen och för dem som reser i tjänsten. Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens hemställan!

Anförande nr 171

Ulf Fridebäck (fp): Ordförande, fullmäktige! Mångfald är bra även när det gäller frågan om vilka transportmedel man använder när man är ute och turistar. Man kan åka båt, och då kommer man till Stockholms hamn och därför behöver man inte bil. Man kan åka tåg och då kommer man in till Stockholms city och kan ta in på hotellen mitt i city. Men, och det är min poäng, man kan faktiskt åka bil också.

Jag har själv bilat runt om i Europa i de flesta huvudstäder och jag tycker att det är väldigt trevligt att kunna göra det. Om ni går ut och tittar på registreringsskyltarna på bilarna så ser ni ju att det kommer bilar från hela Europa hit. Det är väl bra. Då ska vi inte ta emot dem på det sätt som ni planerar att göra. Det är det som vi säger.

Ann-Marie Strömberg (v): Mångfald säger du – jag tycker snarare att det är enfalden som talar ur din mun när det endast är bilisterna du talar om. Du verkar förutsätta att man måste ha bil för att kunna ta sig fram i Stockholms stad. För dem som kommer hit som bilturister finns det ytterligare ett alternativ, nämligen att man ställer bilen utanför centrum och sedan tar sig fram kollektivt, om man till exempel bilar runt i Norden.

Anförande nr 172

C e c i l i a B r i n c k (m): Ordförande, fullmäktige! Stockholm i all ära – jag är utsocknes, så jag borde väl inte uttala mig –, men London står faktiskt rätt mycket högre upp på den internationella attraktivitetsskalan.

Turistströmmarna och resandeströmmarna till London är väldigt mycket större än strömmarna till Stockholm. Det bör man komma ihåg. Dessutom kan man i London placera ett hotell utanför tullgränsen och ändå få till stånd en ganska central placering. Det kommer man inte att kunna i Stockholm.

Jag blir lite rörd när jag hör Ann-Marie Strömbergs oerhörda förtröstan på kollektivtrafikens förmåga att lösa turisternas problem. Jag är ledsen, men jag tror inte att det är ett realistiskt alternativ för en barnfamilj som bilar hit från England att ställa sin bil på en parkeringsplats i förorten under en vecka medan de själva åker runt i staden med buss. Man gör inte det. De måste ha någonstans att ställa bilen medan de är här. Eller är ditt budskap att bilburna turister inte är välkomna alls?

Anförande nr 173

Å s a R o m s o n (mp): Jag tycker att det är något löjeväckande över detta. För det första vill jag påpeka att mitt exempel från London bara var till för att ge ett förslag om varifrån ni skulle kunna hämta kunskap.

Turister från utlandet eller från andra ställen som kommer hit med bil har betalat oerhörda mängder pengar både för att äga bilen och för att köra den hit och inte minst för att pumpa in bensin i tanken för att kunna köra den hit. Att tro att de skulle göra ett annat val än Stockholm som turistort bara för att de skulle betala hela 20 kronor, om de kommer under någon av de 2,5 timmar på vardagar som vi tänker ta ut den avgiften, tror jag innebär att man har tankar på någon helt annan ekonomi.

Visst, man kan diskutera helhetsgrepp och alla sådana saker, men den stackars barnfamilj som skulle använda bil i stället för buss för att åka runt i Stockholm får redan i dag problem eftersom vi har bommar på Djurgården. Jag antar att det finns åtgärder som är berättigade för att vi ska få en bra stad även i förhållandet till bilister, oavsett om de kommer från utlandet eller inte.

Förste vice ordföranden: Jag vill påpeka att detta ärende är en lägesrapport om hotellsituationen i Stockholm. Jag säger detta så att ni inte försöker styra in diskussionen på andra frågor.

Anförande nr 174

C e c i l i a B r i n c k (m): Jag vet inte om det var mig Åsa Romson vände sig till. Jag nämnde inte henne i mitt inlägg, men det spelar kanske inte någon roll. Min poäng var att visa att jämförelsen med London faktiskt är ganska irrelevant eftersom situationen där är helt annorlunda.

London är en ohyggligt mycket mer attraktiv stad än Stockholm. Jag förstår att det smärtar att höra detta, men det är så. Därför kan man inte göra sådana jämförelser.

Anförande nr 175

Borgarrådet V a l e s k o g (s): Jag måste erkänna att jag fick den lite fördomsfulla känslan av kusinen från landet som yttrar sig i det där inlägget. Då begärde jag också replik.

Det är så som Åsa Romson säger, det är löjeväckande. Det handlar om 20 eller 40 kronor i trängselavgift för att åka in till den här stan, som vi på alla möjliga sätt har anledning att vara stolta över. Om turister från andra länder kommer till Stockholm så är köpkraften på valutan ett betydligt viktigare faktum än 20 eller 40 kronor i trängselavgifter.

När det gäller kostnaden för att parkera på gatorna så har väl inte Moderaterna föreslagit några sänkningar, såvitt jag vet. Ni vill ha samma avgift som vi. Vi pratar om 20 eller 40 kronor i den här debatten, det känns nästan som bortkastad tid.

Anförande nr 176

C e c i l i a B r i n c k (m): Jag är inte medveten om att jag över huvud taget nämnde trängselavgifterna mer än i en referens till London. Det jag talar om är att det för det första måste finnas någonstans för folk att parkera i Stockholm, även om de sedan väljer att ta sig runt i stan med kollektivtrafiken, det gör de säkert. På den punkten har Ann-Marie Strömberg förmodligen rätt.

Det måste för det andra vara rimliga parkeringsavgifter, så att det inte går löst på flera tusenlappar att ha bilen stående i staden – om man kan hitta en plats.

Anförande nr 177

A n n - M a r i e S t r ö m b e r g (v): Förvisso är London en betydligt större stad än Stockholm, men det skulle snarare tala för att det är lättare för människor att bo på hotell eller rent av campa utanför centrum än i London där transportsträckorna faktiskt är längre. För övrigt är det ganska många som även i London, Rom och andra storstäder bor en bit utanför city, för det är alltid lite billigare och enklare.

Vi har också i Stockholm en campingplats, Bredäng, inte långt från min bostad, där ganska många turister bor och ställer bilen och åker med kollektivtrafiken in i Stockholm. Det gör även barnfamiljer. Jag förstår inte varför bilarna nödvändigtvis måste stå parkerade i Stockholms innerstad.

Er vanliga totala omedvetenhet om att det faktiskt finns en kollektivtrafik får det alltid att låta som om den som inte har bil inte kommer någonstans. Jag undrar ibland hur jag själv har kunnat leva över ett halvt sekel utan att ens ha körkort. Ändå har jag kuskat halva världen runt.

Anförande nr 178

C e c i l i a B r i n c k (m): Skälet till att bilarna bör kunna stå parkerade i innerstaden är väl möjligen att de människor som kommer resande i dem vill bo i innerstaden och vill kunna hålla rimlig uppsikt över sina bilar. Ann-Marie Strömberg har ingen bil och inget körkort och därför är hon kanske inte medveten om att man rätt ogärna placerar sin bil på en parkeringsplats där man inte kan hålla uppsikt över den – det gäller svenskar också.

*§ 20 Utvärdering av kundvalsmodellen**Utvärdering av kundvalsmodellen för hemtjänst, ledsagning och avlösning i Stockholms stad**Förfrågningsunderlag för upphandling av hemtjänst i ordinärt boende i Stockholms stad**Förfrågningsunderlag för upphandling av ledsagning och avlösning till funktionshindrade i Stockholms stad (utl. 2004:68)*

Anförande nr 179

Borgarrådet O l o f s s o n (v): Ordförande, fullmäktige! Man kan se på talarlistan att detta är en debatt som är sedan länge efterlängtat, att många är intresserade av att delta. De är även intresserade av att jag skulle lämna min post som äldreomsorgs-borgarråd, har man sagt. Det tänker jag inte göra. Jag stannar kvar. Det är ju alltid intressant att någon kräver ens avgång.

Då kan man diskutera frågan vidare: Vad är det som skiljer oss åt? Vilka är våra synpunkter?

Om man tittar i de förslag som finns så ser man att det i det borgerliga förslaget står att kundvalsmodellen har inneburit en stor ökning av valfriheten för de stockholmare som berörs. Om man då tittar och lusläser alla de utredningar som finns, och som utgör underlag för den här modellen, så kan man se att det är 3,6 procent, det vill säga 471 personer, som har gjort ett aktivt byte. Det är väl så man får se det hela – 471 personer har gjort ett aktivt byte.

Då måste vi ställa oss frågan: Är det då så viktigt att kunna välja när så få har utnyttjat möjligheten? Den frågan tycker jag att alla ska ställa sig.

Ser man dessutom vidare i utredningen och läser de förslag till beslut som finns så ser man också att framför allt Handelshögskolan har gjort ett gediget arbete och gått igenom de förutsättningar, förslag och inriktningar som fanns när beslutet fattades och började genomföras. Det tål att påpekas att detta handlar om siffror för år 2002, det vill säga för den tid då inte den nuvarande majoriteten satt vid makten utan den föregående, den nuvarande oppositionen.

Oppositionen har tagit till ganska stora bröstoner i sin reservation och säger att det i princip är vårt fel att det finns problem.

Därför bör man se vad som står. Det står om mångfald – många bolag skulle utvecklas, det skulle finnas många utförare att välja mellan. De små specifika, de som har något extra att komma med, någonting utöver det som inte kommunen erbjuder, finns inte. Mångfalden har kommit på skam. Det finns fler bolag, men innehållet i tjänsten är i stort sett detsamma.

Bristen på arbetsplaner är en kritik, sådana har bolagen inte lämnat in. Staden har då inte kunnat följa upp verksamheten. Det skedde också 2002.

Transaktionskostnaderna har ökat. Det betyder att kundvalsmodellen i sig är kostnadsdrivande. Det kan man se. Det finns också en utredning som säger att den troligen kan vara det, och så för man ett ganska snårigt resonemang. Med tanke på den debatt som vi tidigare förde om kostnader för äldreomsorgen och att vi tvingas spara så kanske vi också ska fundera på en modell som i sig själv är kostnadsdrivande.

Systemet med tilläggstjänster har inte fungerat. Utförarna undvek stadens ytterområden, det vill säga de områden där det är långa transporter. De har koncentrerat sig till innerstaden. Det innebär att innerstadsborna har fler att välja mellan medan boende i ytterstaden inte har det. Vissa stadsdelar har över huvud taget inte möjlighet att göra några val.

Det är dålig lönsamhet för utförarna, vilket leder till att de också lämnar staden. Till slut vill jag nämna en sak som Handelshögskolan berör, och det är att det krävs ett bra geografiskt läge. Det nämnde jag tidigare. Man säger klart och tydligt att detta system inte är något för Norrlandskommunerna. I Finland har man konstaterat att detta inte ger lika villkor för de äldre i hela landet.

Det krävs också god ekonomi, säger Handelshögskolan. Med detta säger man också indirekt att det är kostnadsdrivande att ha ett kundvalssystem.

I stället tycker vi att man ska koncentrera sig på det som i princip 84 procent av de äldre och 90 procent av funktionshindrade tycker är viktigt, nämligen att de själva får välja vad de vill få utfört. Det är det viktigaste för dem. I den frågan har oppositionen ställt sig negativ – oppositionen är negativ till det som de flesta äldre tycker är viktigt. De vill själva inte välja utförare utan innehållet. Med detta, herr ordförande, yrkar jag bifall till Vänsterpartiets förslag!

Anförande nr 180

E w a S a m u e l s s o n (kd): Ordförande, fullmäktige! Så har vi då fått svart på vitt på det som vi redan visste, nämligen att människor vill fatta beslut som gäller deras egna liv. Medborgarna, även de äldre, visar att de kan och vill vara med och bestämma om vem som ska ge dem det stöd och den hjälp de behöver.

Kundvalsmodellen lever upp till de mål som kommunfullmäktige ställt upp, visar utvärderingarna. Man skriver att kundvalsmodellen har gett den enskilde möjlighet att välja utförare, och modellen har riktat ett tydligare fokus på kvalitet; det finns förutsättningar för nya utförare att relativt enkelt få inträde på marknaden, och modellen har även bidragit till att utveckla en mångfald av verksamheter.

Två tredjedelar av de personer som har hemtjänst, ledsagning och avlösning uppskattar möjligheten att välja.

Detta tycker Vänsterpartiet är fel. Det talades förut om dysterkvistar här, och nu tycker jag att Margareta var väldigt mycket dysterkvist. Vad det handlar om är inte alltid mängden människor som väljer att få en sak utförd, utan *att* människor får vara

med och välja. Många av dem som ännu inte valt säger att det har varit svårt eftersom de inte fått valmöjligheterna presenterade på ett tydligt sätt. I äldreombudsmannens rapport nämns det tydligt att de äldre upplever att situationen varit stressad när biståndsbedömarna har kommit för att prata om det här, så de har mer vid sidan om sagt att de finns andra möjligheter att välja utöver kommunens erbjudande.

Dessutom har den nya majoriteten skapat osäkerhet hos utförarna. De har inte vetat vilken ersättning de skulle få för utfört arbete, och Margareta talar om dålig lönsamhet. Men det handlar just om osäkerheten – ni gick ju tydligt ut och sade att de här verksamheterna skulle undersökas och utredas, och det skulle utarbetas en policy för hur arbetet skulle fortsätta.

Det är i alla fall glädjande att Socialdemokraterna och Miljöpartiet har ändrat uppfattning och nu går med på att medborgarna ska få makt över de här besluten. Det var framför allt intressant att i en tidningsintervju läsa PRO-representanten, Ann-Marie Furumark, som tidigare representerade Socialdemokraterna här i fullmäktige, säga att det vore politiskt självmord att spola det här förslaget. Hon erkänner också att hon röstat nej tidigare, men i slutklämman säger hon att de ger blanka den i vem som utför tjänsterna, bara det blir bra.

Det var vår utgångspunkt också; vi ville erbjuda de äldre möjlighet att få makt över de beslut som så nära berör dem, oftast i deras egna hem. Det är klart att de äldre ska få vara med och fatta de besluten.

Anförande nr 181

Borgarrådet O l o f s s o n (v): Osäkerheten handlar framför allt inte om att de inte vet vilken ersättning de får. Osäkerheten handlar om att de inte tycker att de får tillräcklig lönsamhet och därför har flyttat från Stockholms stad. Det är klart och tydligt uttalat av bolagen. De tycker inte att de har fått tillräckligt välutbildad personal – det handlar inte om att de kan göra tillräcklig avans på arbetet. Det är problemet.

Det viktiga, det som vi har tagit fram, har ni varit emot, nämligen att de som är över 80 år gamla själva, med en enkel biståndsbedömning, ska kunna fatta beslut om innehållet i det som de får, och det är det som är det viktiga för dem, inte att välja utförare. Det missar ni, det saknar ni i ert förslag och det röstar ni emot.

Anförande nr 182

E w a S a m u e l s s o n (kd): Din verklighetsbeskrivning stämmer inte helt. Vi har nämligen tagit del av brev som kommit till både oss och dig, där företag har betonat just osäkerheten som lett till att de inte vet om de ska kunna fortsätta sitt arbete.

Det ena utesluter inte heller det andra. Det är naturligtvis så att detta inte bara handlar om att få välja utförare, det handlar också om att få vara delaktig. Det är ju

det som resonemangen med biståndsbedömarna går ut på. I dialogen ska man ta fram det verkliga behovet, och det är det som inte alltid fungerar fullt ut. När de gamla känner sig stressade av den situation som råder då biståndsbedömarna kommer och sitter med handlingar i handen som de inte hinner tillräckligt redovisa för de gamla, hur ska de gamla då kunna vara med och besluta om andra utförare?

Anförande nr 183

M o n i k a L i n d h (s): Jag vill kommentera lite av det som Ewa säger. Vi ska inte debattera vad en tidigare ledamot sade eller inte sade, men de som har satt sig in i den debatt som fördes år 2001 kan konstatera att den person som du hänvisar till redan då förde ett mycket nyanserat resonemang om valfrihet. Det handlade om det system som ni föreslog men som man inte tyckte hade landat ordentligt. Man riktade också väldigt kritik mot brådskan.

Däremot sade varken Ann-Marie Furumark eller någon annan att man inte ville ha valfrihet för de äldre.

Redan 2002, i valrörelsen, deklarerade vi socialdemokrater mycket tydligt att vi icke hade för avsikt att riva upp kundvalsmodellen.

Anförande nr 184

E w a S a m u e l s s o n (kd): Vad Anne-Marie sagt eller inte sagt tidigare vet jag inte, men i tidningsintervjun säger hon att det vore politiskt självmord att spola det som nu införts. Hon säger att hon själv röstade nej ”då jag satt i fullmäktige, men vi har nu sett att det inte fått några negativa konsekvenser”. Det är bara glädjande att hon vill att systemet ska fortsättas, det tar jag tacksamt emot.

Jag glömde i mitt tidigare inlägg att yrka bifall till den borgerliga reservationen i kommunstyrelsen, så det gör jag nu!

Anförande nr 185

A n n a S t a r b r i n k (fp): Ordförande, fullmäktige! Socialdemokraternas seger i Stockholm – slutet för vårdföretag. Så får det bli, vi vill inte ha kvar systemet med äldreomsorgspeng, sade Leif Rönngren, Socialdemokraterna, strax före valet i en av många artiklar på samma tema. Men det var då, det. Nu har den stora valfrihetsreform, som infördes på folkpartisten Birgitta Rydells initiativ, gjort succé och behålls. Det gläder oss mycket. Nu erkänner även Socialdemokraterna att det var bra.

Leif Rönngren, som på den tiden förde Socialdemokraternas talan i den här frågan, tog då alla chanser som fanns att gnälla och kritisera. Pengsystemet minskar valfriheten, heter det i en av alla de artiklar som jag har sparat. Nu säger Socialdemokraterna att brukarna uppskattar möjligheten att välja utförare och att många har gjort ett aktivt val.

Då, på den tiden, anmälde Rönngren och sossarna Birgitta Rydell till revisorerna för att informationen till de äldre var så skruttig; nu heter det att informationsinsatserna vid införandet var betydande.

Då hette det att kostnaderna skjuter i höjden med hundratals miljoner kronor och det mesta går till administration. Det var då det, nu har man väl räknat rätt och insett att det här med valfrihet inte behöver kosta nämnvärt. Däremot var det med dåtidens majoriteten så att det satsades stort på äldreomsorgen. Det var då det!

Vänsterpartiet, som har ansvaret för äldreomsorgen, står ju fast och skriver väl kanske än i dag under på de här artiklarna. Kämpa för att bromsa utvecklingen, backa oss tillbaka. Det betyder väl i praktiken: hit men inte längre.

Nu har vi fått igenom valfriheten, och många är nöjda med det. Det lär inte bli någon vidare utveckling.

Jag tänker inte begära Margaretas avgång på den här frågan utan litar på att väljarna tar itu med den saken på valdagen. Jag yrkar bifall till Folkpartiets förslag!

Anförande nr 186

Borgarrådet Rönngren (s): Ordförande! Det finns nog en hel del av det som jag har uttryckt i denna valfrihetsrevolution under oppositionstiden som skulle kunna citeras, och jag står fortfarande för vartenda ord satt i dess rätta sammanhang, det vill säga vid den tidpunkt då reformen infördes. Det var en väldigt hätsk debatt som framför allt handlade om formfrågorna. Innehållsfrågorna försvann och hamnade helt vid sidan av.

En hel del av den kritik som jag framförde då finns nu redovisad i det här ärendet. Det har lett till ökad administration, ökad byråkrati. Det har fått en del avigsidor.

Man kan ju välja om man vill läsa den ena eller den andra sidan av den här rapporten, det är både ris och ros i den. Vi har bestämt oss för att behålla detta system och rätta till de missförhållanden som vi upplevt under den tid som systemet med kundvalsmodell har prövats men också de som vi sett sedan man införde det.

Jag kommer att återkomma i ett inlägg för att utveckla lite närmare vad jag står för i dag, vilket är samma sak som jag stod för under oppositionstiden.

Anförande nr 187

Anna Stårbrink (fp): För min del konstaterar jag att Leif Rönngren har fått fel, blivit överkörd av sina egna. Jag gläds åt detta.

Anförande nr 188

Monica Lindh (s): Anna, jag tror att det är bra om du läser både det som vi skriver och er egen reservation. Du citerar en halv mening, och det kanske är så ni ser verkligheten också.

Det står så här: En viktig insats är att förbättra informationen. Att så många trots betydande informationsinsatser ännu inte känner till möjligheten att välja är inte tillfredsställande, skriver vi. Ni själva tycker i reservationen att det är under all kritik. Slutsatsen går ju att läsa i utvärderingen, bara 47 procent upplever att de har fått information om att de kan välja. Det var väl en helt korrekt bedömning vi gjorde år 2001, alltså att informationsinsatserna var väldigt dåliga.

Anförande nr 189

A n n a S t a r b r i n k (fp): Den kritik som framförs nu mot informationsinsatserna gäller hur informationen har skötts under senare tid.

Det som förvånar mig i den här debatten är att ni har vänt, att ni har ändrat er, att ni står för en annan politik nu än den ni stod för då, men att ni inte vill låtsas om det. Det fascinerar mig. Om man vill att äldreomsorgspengen ska behållas, om man vill att möjligheten att välja ska behållas är väl det en positiv och bra fråga som man kan stå för – det är väl ingenting att skämmas för!

Anförande nr 190

Borgarrådet O l o f s s o n (v): Med den gedigna genomgång som Anna Starbrink hade av tidningsartiklar och uttalanden är det förvånande att hon inte hittar något från Vänsterpartiet. Vi skriver inte under Leif Rönngrens uttalanden, dem får han stå för själv.

Det som jag tycker är en miss i hela ditt resonemang, Anna, är att i det som du fortfarande talar om – en revolution som Folkpartiet skulle ha genomfört – så missar ni det fundamentala. Nästan 100 procent tycker inte att det viktigaste är att välja utförare. Det som de allra flesta tycker är viktigast är att få vara med och välja vad det är som de ska få utfört. Denna önskan har ni gått emot.

Vårt förslag om att införa en enklare biståndsbedömning för dem över 80 år – en biståndsbedömning som de själva kan vara med och påverka och möjligheten att bestämma innehållet i hjälpen – har ni gått emot. Det kallar jag faktiskt inte för en revolution.

Anförande nr 191

A n n a S t a r b r i n k (fp): Vi har ingenting emot att man i dialog med biståndsbedömarna formar och styr innehållet i omsorgen, självfallet inte. Men det som du vill göra är ju att förvägra de äldre rätten att välja utförare. Det är ju det som du vill.

Att jag inte citerar en massa artiklar kanske du ska vara glad för. Du står för samma sak nu som då, det är välkänt. Min poäng är att majoriteten i den här salen numera tycker att det är bra med äldreomsorgspong och valfrihet för äldre människor och människor med funktionshinder. Jag kan bara beklaga att det ansvariga borgarrådet inte delar majoritetens uppfattning.

Anförande nr 192

A n n - K a t r i n Å s l u n d (fp): Ordförande, fullmäktige! Äntligen! Jag säger: äntligen finns det nu majoritet i Stockholms fullmäktige för att slå fast att den enskilda människan som har rätt till hemtjänst även i fortsättningen ska få välja vem som ska utföra hjälpen hemma, att kundvalsmodellen inom hemtjänst, ledsagning och avlösning ska få behållas – men det satt hårt inne.

När den borgerliga majoriteten med det folkpartistiska äldreomsorgsborgarrådet Birgitta Rydell i spetsen införde kundvalsmodellen då ropade Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Miljöpartiet att domedagen var nära. Det var ingen hejd på allt elände som skulle drabba de äldre, vilka fula trick de privata anordnarna skulle använda och vilka problem som skulle drabba biståndshandläggare och annan personal.

Trots vittnesmål från nöjda pensionärer var budskapet från den nuvarande majoriteten: vinner vi ska valfriheten väck! Fast riktigt så tydligt uttryckte ni er förstås inte.

Nu har utvärderingar gjorts av många, och budskapet är tydligt: människor inom både äldre- och handikappomsorgen uppskattar och värdesätter att själva få välja.

Huvuddelen av biståndshandläggarna är nöjda med modellen och anser att kunderna och deras anhöriga har fått större inflytande, att kraven på mångfald har uppnåtts och att kvaliteten på servicen har blivit bättre. Vi har baxat Socialdemokraterna in i framtiden.

Det är bra att ni nu har ändrat ståndpunkt. Det är bra att det nu finns en stark majoritet i kommunfullmäktige för att behålla kundvalsmodellen. Det finns bara ett parti kvar som med alla medel motarbetar och förhalar permanentandet, men ni är gudskelov ensamma!

Det jag undrar nu är om ni socialdemokrater verkligen har fullt förtroende för och tycker att det är lämpligt att den allra största motståndaren till kundvalsmodellen här i salen är den person som ska ha ansvar för att utveckla och permanenta modellen och förbättra den information som vi alla här tycker är så viktig.

Nu vill vi gå vidare, det är dags att införa kundval också i de särskilda boendena. Men det är ni motståndare till, all ny valfrihet är ni motståndare till. Nu är det okej att välja hemtjänst men det är inte okej att välja var man ska bo.

Men vi som förespråkar att människor själva ska få möjlighet att bestämma även viktiga saker i livet även om man är gammal eller handikappad, vi kommer att fortsätta att baxa er in i framtiden. Och vi kommer att ha många människor med oss, för det går inte att vrida klockan tillbaka. Tråkigt är bara att det verkar som om de äldre i vår stad ska behöva vänta till nästa val för att det ska bli så.

Anförande nr 193

A n n - M a r i e S t r ö m b e r g (v): Valfrihet för er är då att få välja utförare inte att få välja innehåll. Det är en mycket begränsad valfrihet tycker vi. Vår kritik mot er valfrihetsmodell är att den är oerhört begränsad och byråkratisk och innebär varken verklig valfrihet beträffande innehållet eller mångfald. Jag ska utveckla detta när jag så småningom får ordet för inlägg.

Beträffande peng för äldreboende har jag mycket svårt att förstå hur detta ens skulle vara genomförbart även om jag skulle gilla idén. Det skulle i så fall handla om samma priser för alla boenden, och så måste det alltid finnas platser överallt. Det är omöjligt att genomföra.

Anförande nr 194

A n n - K a t r i n Å s l u n d (fp): Jag kan förstå att du har svårt att förstå många saker. Jag kan ta det sista du sade som exempel. Man behöver bara vända blicken mot Nacka, där det redan finns. Där var det inte omöjligt, men det är tydligen omöjligt i Stockholm.

När du talar om att man inte i samförstånd kan komma överens om vad man ska göra så har du inte läst stadsdelsnämndernas tertialrapporter. I min stadsdelsnämnds tertialrapport skriver man, och det har man alltid gjort, att man i samförstånd med dem som får hjälp, ska komma överens om hur hjälpen ska utföras, på vilket sätt det ska ske. Så jag förstår er inte alls.

Det ni vill göra är ju att egentligen ha en icke biståndsbedömd verksamhet utan att anslå några pengar till den. Pengarna räcker ju inte ens nu. Hur ska de då räcka till att ha icke biståndsbedömd hjälp dessutom.

Anförande nr 195

M o n i k a L i n d h (s): Det är lite hallelujastämning över Folkpartiet i kväll, och det kan jag unna er.

Utvärderingen av kundvalsmodellen visar ju att modellen har fallit väl ut bland brukarna, och mot den bakgrunden föreslås också att kundvalssystemet ska behållas. Jag tycker att det är viktigt och betydelsefullt att skapa långsiktigt hållbara modeller för välfärdsproduktion. Det ger trygghet för både brukare och utförare. Kundvalssystemet är fortfarande i sin uppbyggnadsfas och kräver en hel del systematiskt förbättringsarbete, vilket utvärderingarna visar, och de är fjorton femton stycken.

Det är ett oerhört gediget ärende och jag är glad över att det har tagits fram på det här sättet. Men det är klart att det framstår som alldeles uppenbart att den retoriska överbyggnaden från de borgerliga partierna när modellen infördes hade ganska lite bäring i den organisatoriska verklighet som de handlade om. Enkelt uttryckt: det här kundvalssystemet hade ingen riktig landkänning vare sig utåt gentemot brukarna, eftersom bara 47 procent har fått välja, eller in mot stadens organisation. Det

uppvisar brister beträffande kontroll och uppföljning eftersom arbetsplaner inte har lämnats in.

Om det är något som ett reforminitiativ behöver så är det just detta med landkänning och begriplighet. Trots den här ofullständigheten och trots att mycket återstår att reformera, utveckla och förändra så är tilltron stor – vilket är det viktiga för oss – till kundvalsmodellen från brukarna och utförarna. Modellen är ganska ny och i en uppbyggnadsfas, men vi ska ta fasta på tilltron till systemet. Möjligheten att välja är egentligen viktigare än själva valet, om man gör det eller inte. Just att ha möjlighet att byta är, när det kommer till kritan, viktigare än att byta just då. En sådan förvärvad frihet ska man inte undandra människor.

Jag vill med detta yrka bifall till kommunstyrelsens hemställan! Eftersom vi är ense med reservanterna om att-satserna 1–4 och 6–8, yrkar jag också att de att-satserna behandlas gemensamt. Därutöver yrkar jag att att-sats 5 ställs mot reservanternas att-sats 5, samt att att-sats 9 ställs under egen proposition.

Anförande nr 196

A n n - K a t r i n Å s l u n d (fp): Jag är glad, Monika, att du är en av dem som har bidragit till att ni har valt att gå med oss i den här frågan. Det jag skulle vilja beröra är att du säger att du saknade landkänning och begriplighet i början. Det var trots allt en hel del som hade uppfattat att det fanns möjlighet att välja och som också gjorde det.

En så här stor och omfattande omläggning till ett helt nytt tänkesätt innebär naturligtvis att man måste förbättra metoderna, och det är precis det vi ska göra nu, men man måste vara klar över att det är helt förlorade år sedan ni övertog majoriteten, för den osäkerhet som har funnits dessa år har lett till att varken biståndsbedömare eller de som har utfört verksamheten har vågat satsa på detta eftersom de inte har vetat hur det skulle bli.

Anförande nr 197

M o n i k a L i n d h (s): Jag uppfattade inte det sista som Ann-Katrin Åslund sade, men det är inte några enskilda socialdemokrater som har baxat sitt parti – och absolut inte några folkpartister. Det kan du vara fullständigt övertygad om. Det är ingen som baxar mig, och jag baxar inte någon.

I den här frågan har vi tagit ett steg tillbaka, tittat och granskat, bedömt verkligheten och studerat. Det är faktiskt så att folk tycker, trots systemets ofullständighet och brister, att det är bra att kunna välja, även om de sedan inte utnyttjar möjligheten att välja. Det är en stor brist att inte ens hälften av brukarna har fått någon information, säger sig inte ha fått någon information. Det är en mycket stor brist.

Anförande nr 198

E w a S a m u e l s s o n (kd): Ja, det tycker jag också. Det är förskräckligt att de inte har fått den informationen, och det är precis det som äldreombudsmannen har skrivit i sin rapport – brukarna känner att de inte har fått tillräcklig information så att de har kunnat ta ställning och välja. Men detta måste vi gå vidare med. Det här systemet är ännu i en uppbyggnadsfas, och Monika talar om ofullständigheter. Så är det alltid, men det finns väl ingen verksamhet som kommer i ett läge där man kan säga att det är så bra att det inte går att göra bättre. Hela tiden måste vi utvärdera och se till att verksamheten går framåt. Det gäller naturligtvis också kundvalssystemet.

Jag hoppas nu att vi går vidare så att de äldre få ännu större möjligheter att välja så att man i en framtid också ska kunna välja boende – och till den punkten har vi inte riktigt kommit ännu.

Anförande nr 199

M a r g a r e t a B j ö r k (m): Jag instämmer med de föregående talarna. Till Monika vill jag säga att det är väldigt skojigt att Socialdemokraterna nu har insett att det är möjligheten att välja i sig som är det viktiga.

Det första året hade vi ingen landkänning och ingen begrep var det skulle landa. Det första året var det ändå 28 procent som valde en enskild utförare. Det är inte så väldigt många fler som har valt, i dag är det cirka 30 procent som har valt. Man har känt en osäkerhet när man inte visste hur den nu sittande majoriteten skulle agera i den här frågan.

Anförande nr 200

M o n i k a L i n d h (s): Nej, det var just det – ungefär 28 procent har valt en annan utförare. Nu har andelen sjunkit eftersom utvecklingen i någon stadsdel går åt precis motsatt håll. Där har man tidigare haft enbart en privat utförare men där blir det nu flera kommunala utförare. Det kanske är på den nivån det kommer att ligga, det vet vi inte. Vi får väl laga efter läglighet senare.

Anförande nr 201

J a r i V i s s h e d (s): Ordförande, fullmäktige! Det talas om ett förlorat år. Jag tycker att det är bra att vi har fått den här utvärderingen av kundvalet till stånd. Jag vill passa på att ge beröm. Det är på ett ganska nyktert, kunnigt och allsidigt sätt som kundvalsfrågan har belysts i det här ärendet.

Av den omfattande utvärderingen kan man konstatera att brukarna uppskattar möjligheten att välja utförare, oaktat det faktum att många inte utnyttjar den rätten. Ett skäl till att man inte utnyttjar rätten att välja är att människor, trots informationsinsatser, inte känner till rätten att välja utförare.

Utvärderingen visar också att möjligheten att påverka innehållet i tjänsten värderas högre bland hemtjänsttagarna än möjligheten att kunna välja utförare.

Jag tror att det är bra, för den som är missnöjd, att kunna byta utförare, men i framtiden tror jag att man i än högre grad kommer att vilja påverka innehållet i den service som man får – om inte förr så när fyrtialisterna blir hemhjälpsmottagare.

Jag tror att vi alla är överens om att eftersom så få känner till rätten att välja utförare så måste staden återkommande informera om detta så att det blir en del av den allmänna kunskapen.

Samtidigt som det här i staden har pratats väldigt mycket om kundval har det också gjorts förändringar i socialtjänstlagen när det gäller de äldre och hemtjänst. Sedan 2002 heter det att de äldre ska ha möjlighet till en aktiv och meningsfull tillvaro i gemenskap med andra. Man har rätt till sociala insatser innebärande exempelvis att man får ledsagning, dagvård, promenader och följa med hemtjänsten vid inköp – av sociala skäl.

Socialstyrelsens kartläggning visar att ganska få pensionärer ansöker om sociala insatser, ungefär 15 procent av alla, men någon form av bistånd beviljas även för sociala insatser i de kommuner som man undersökte.

Jag tror att det är viktigt att man inte bara informerar om att man har rätt att välja utförare utan att man också återkommande informeras om de rättigheter och möjligheter man har att vara delaktig och att kunna påverka innehållet i hjälpen i den service som man får.

Den andra sak jag vill beröra handlar om uppföljningen, kvalitetsuppföljningen. Av utredningen framgår det att, trots att många äldre är nöjda med den hemtjänst de får, många av utförarna uppvisar stora brister i att leva upp till det ramavtal som upprättats mellan staden och utförarna. I många fall upprättas inte arbetsplaner, och om de upprättas så kommer de sällan stadsdelsnämnderna till handa.

Jag tror inte detta enbart kan lastas utförarna. Det handlar lika mycket om beställarens, stadens och nämndernas, sätt att arbeta med kvalitetsfrågorna. Jag tror inte att det räcker med att till exempel biståndshandläggare gör individuella uppföljningar. Jag tror att det också krävs att man genomför återkommande strukturerade uppföljningar av de utförare som staden har. Jag yrkar bifall till Monika Lindhs yrkande!

Anförande nr 202

E w a S a m u e l s s o n (kd): Jag förstår inte varför man måste göra detta till något så motsägelsefullt. Vi ska ha bra kommunal verksamhet inom äldreomsorgen och vi ska ha bra kundvalsmöjligheter i övrigt också. Det ligger ingen motsats i det.

Vi ska också betona frågan om vardagslivet. Detta har äldreomsorgsinspektörerna nämnt i sina rapporter, och vi har i äldreberedningen vid ett flertal tillfällen diskuterat just detta; de äldre måste kunna påverka en större del av sitt vardagsliv, och det ska betonas särskilt.

Senast har vi kunnat läsa i Dagens Nyheter i en artikel intervjuer med äldre i Märsta, och den artikeln betonade särskilt att de äldre är så tacksamma för det som de får utfört hos sig; den äldre generationen ställer inte lika stora krav i dag.

Jag tror att vi måste arbeta med frågan om information till de äldre om deras möjligheter att påverka sin vardagssituation. Dialogen med biståndsbedömarna ska bli tydlig så att de äldre kan framföra de önskemål de har om det som ska utföras i deras eget hem.

Anförande nr 203

J a r i V i s s h e d (s): Det var väl ungefär det som jag sade i mitt eget anförande. Jag har en känsla av att man har haft för mycket fokus på kundvalsfrågan, och därför har de här frågorna tappats bort. Det är därför jag vill beröra detta.

Det är bra att vi nu kan utveckla verksamheten och gå vidare, helt enkelt.

Anförande nr 204

M a r g a r e t a B j ö r k (m): Jag vill ställa en fråga till dig, Jari, eftersom du nämnde kvalitetsuppföljningar. Du sade också att det skulle vara strukturerade uppföljningar. Därför är min fråga: Tycker du då att de här uppföljningarna ska göras på samma sätt oavsett vem som utför tjänsten, alltså en typ av kvalitetsuppföljning som ska ske likartat oavsett vem som är huvudman?

Anförande nr 205

J a r i V i s s h e d (s): Jag såg den borgerliga reservationen om detta och begrep den inte riktigt. Var i ärendet har man hittat att det ska genomföras två olika former av kvalitetsuppföljning? Jag har inte hittat det i förslaget. Så som jag ser saken ska detta följas upp på det sätt som anges.

Anförande nr 206

C h r i s t e r Ö h g r e n (mp): Herr ordförande, fullmäktige! Det här är en favoritfråga, vi ägnade en stor del av förra mandatperioden åt den. Jag, till skillnad mot socialdemokraterna, är samma företrädare som då beslutet om införande fattades och har gett mig själv bakläxa, skulle man kunna säga. Nej, det är faktiskt inte riktigt så. Jag tycker att ni för en lite tråkig debatt när ni på något sätt ska läxa upp oss för att vi har en annan inställning till kundvalsmodellen än den ni har i det här läget.

När jag under förra mandatperioden tog ställning och då kom fram till att kundvalsmodellen inte var så bra så handlade en del av det ställningstagandet om att jag inte tyckte att den typ av valfrihet som man uppnådde var den bästa typen eller den mest intressanta typen av valfrihet man kan ha för de äldre. Det handlar alltså om verksamhetsutövare.

Så tycker jag fortfarande, precis som vänsterpartisterna. Men i det här läget, när vi nu har infört systemet, så kan man ju fråga sig till vilken nytta vi ska avveckla det igen. Ty faktum var att mitt huvudargument, det största argumentet emot kundvals-systemet, var just kostnaderna för att införa det och att det skulle bli jobbigt för många äldre att byta system.

I det här läget går det att använda precis samma argument, nämligen det skulle bli ganska kostsamt att byta system ännu en gång, och dessutom skulle kontinuiteten i det sätt på vilket man handlägger de här ärendena faktiskt inte bli särskilt bra. För mig är detta huvudskälet till att jag nu känner mig positiv till systemet.

Jag uppfattar inte systemet som ett under av valfrihet som skulle ge alla våra pensionärer en fantastisk aha-upplevelse. Det tror jag att vi måste uppnå på helt andra sätt. Vi måste gå vidare i valfrihetsfrågor och låta äldre få möjlighet att välja det som de ska ha vid biståndsbedömningen. Vi måste helt enkelt utveckla biståndsbedömningen till någonting annat.

Med detta vill jag alltså instämma i Monika Lindhs förslag till beslut!

Anförande nr 207

E w a S a m u e l s s o n (kd): Nej, Christer, vi läxar inte upp någon. Tvärtom är vi mycket glada över det förslag till beslut som ligger på bordet i dag. Vi ser med tillfredsställelse på och lyssnar till det du nu avslutade ditt inlägg med, nämligen att du välkomnar utökad valfrihet. Den debatten ser vi fram emot.

Vi byter inte system, vi utökar människors möjlighet att ta makt över sina egna liv och bestämma vilka personer som ska kliva över tröskeln till deras hem och utföra de uppgifter som de är med och beslutar om i dialog med biståndsbedömarna.

Det är det vi är med och fattar beslut om, människor ska ha rätt att bestämma över vem som ska komma in i deras eget hem.

Anförande nr 208

C h r i s t e r Ö h g r e n (mp): Jo, men samma problem finns ju fortfarande. Att få en viss utförare innebär ju inte att man med säkerhet får kontinuitet beträffande vilken person som kommer hem till en, det måste ju ändå vara det som är mest intressant.

Jag menar att ni inte har gått tillräckligt långt i valfrihetsfrågan. Jag har för avsikt att försöka utveckla valfriheten till att omfatta kontinuitet och andra frågor.

Anförande nr 209

A n n - K a t r i n Å s l u n d (fp): Christer, vi läxar inte upp dig, vi säger att det är bra att du har ändrat dig. Men det är klart att när du säger att du egentligen inte är

särskilt förtjust i systemet men att du tycker att det blir för dyrt att byta, då känns det som om du är den som vi har baxat framför oss till valfrihet för de här människorna.

Du säger att du vill utveckla biståndsbedömningen, men det lustiga är att du sitter med i det gäng som vill avveckla biståndsbedömningen. Det blir lite motsägelsefullt, skulle jag kunna tänka mig.

Anförande nr 210

C h r i s t e r Ö h g r e n (mp): Man kan ju välja olika modeller för att nå fram med biståndsbedömningen. Jag har inte tagit ställning till vare sig det ena eller det andra, men det intressanta är att utveckla den enskilda individens möjlighet att få en god kvalitet som individen själv önskar.

Jag menar att det inte är ett speciellt bra resultat att det är färre än 30 procent som har deltagit i den här typen av valfrihetsform, men jag hoppas att det kan bli bättre i framtiden och att vi faktiskt kan utveckla valfriheten. Jag tror inte att det behöver vara speciellt svårt för oss i den nuvarande majoriteten att göra det. Vi får väl se vad det kan leda till.

Anförande nr 211

M a r g a r e t a B j ö r k (m): Välkommen ombord på tåget, Christer! Du vill utveckla biståndsbedömningen, säger du, och vi ser fram emot det sätt på vilket du kommer att göra det och vi kommer att se om du också avsätter mer pengar för att utveckla biståndsbedömningen.

Du tycker att det är få som har valt. I Nacka kommun, som har haft detta system i åtta år, har 25 procent av de berörda valt. Man ska också komma ihåg att man har bytt även mellan olika kommunala enheter men detta framkommer inte av statistiken.

Vi tycker, som sagt var, att det är bra att du vill utveckla det här systemet och att du vill vara med på vårt tåg.

Anförande nr 212

H e l e n J ä d e r l u n d E c k a r d t (fp): Vi folkpartister och liberaler är väldigt glada i dag, och det har framkommit tidigare. Vi vill se en kvalitetssäkrad, god och säker vård och omsorg. Den ska vara likvärdig för alla stockholmare oavsett vilket stadsdel man bor i.

Vi har arbetat hårt för att ge människor mer makt, mer valfrihet och mångfald. Under ledning av Birgitta Rydell genomförde vi under förra mandatperioden valfriheten inom hemtjänst, ledsagning och avlösning.

Det är med glädje jag också ser socialdemokrater och miljöpartister nu ställa sig bakom den här valfriheten. Jag uppfattar att stockholmarna har sagt sitt. De vill ha systemet kvar, de vill kunna påverka sin vardag, innehållet och vilken utförare de vill

ha. Det går inte att stoppa utvecklingen. Vi måste nu se till att utvecklingen fortsätter och att vi fortsätter med detta inom de särskilda boendeformerna.

Det här är alltså den bästa metoden, det visar alla utredningar, för att just genomföra en långsiktig kvalitetsutveckling och ta vara på de äldres och de funktionshindrades behov, det framkommer tydligt av utredningarna. Det är verkligen underligt att Vänsterpartiet framhåller i åsikten att man fortfarande i utredningarna kan utläsa att detta inte skulle utöka valfriheten till exempel. Det är för mig helt omöjligt att utläsa ur de här utredningarna.

Det handlar nu om att ge de privata utförarna möjlighet till en långsiktig och stabil planering. Så har det kanske inte varit sedan ni tog över makten, ersättningen har varit mycket låg, och detta har verkligen satt de privata utförarna i gungning. Nu måste vi ta itu med denna fråga och se till att det blir stabila villkor och goda ersättningsregler. Vi måste satsa mer, ni har inte avsatt tillräckligt med resurser till hemtjänsten.

Det handlar också om uppföljning och utvärdering. Vi måste ha likvärdig uppföljning och utvärdering av privata utförare och utförare i egen regi – det är oerhört viktigt för kvalitetsutvecklingen. Och som sagt var, finns det saker som behöver justeras och förbättras i en så här stor reform som stockholmarna uppskattar så mycket och som sattes i sjön den 1 januari 2002, och det ska vi verkligen göra. Vi liberaler kommer att fortsätta att jobba för att man ska kunna få valfrihet också inom de särskilda boendena.

Anförande nr 213

Borgarrådet O l o f s s o n (v): Det är helt fascinerande att höra Helen Jäderlund Eckardt tala. Hon återkommer till allt det positiva som ni skrev när ni skulle införa modellen. Men jag har talat om för dig och du borde kunna läsa innantill, eftersom du säger att du har läst utredningarna, att det står att de inte kan svara upp mot någonting av det som ni skrev.

Kvalitetssäkringen kan vi diskutera, den kan jag återkomma till. Det har inte blivit bättre säger USK. Lika för alla – så är det inte, det säger även Handelshögskolans utredning. Det blir inte lika för alla över hela landet, eftersom man måste ha en geografisk täthet i boendet för att kunna genomföra detta. Mångfalden finns inte, det är samma utbud hos kommunen som hos de privata utförarna.

Och så kommer ni till punkten att människor vill bestämma över sin vardags innehåll, och det är på den punkten som jag tycker att ni fallerar, det är på den punkten som ni sviker. Det är på den punkten som ni faktiskt inte gör någonting.

Anförande nr 214

H e l e n J ä d e r l u n d E c k a r d t (fp): Kort sagt är jag väldigt glad över att Vänsterpartiet är oerhört isolerat i den här frågan.

Anförande nr 215

M o n i k a L i n d h (s): Jag vill kommentera något av det som Helene säger och som också någon av de övriga i oppositionen har framfört beträffande uppföljningen och hur den ska gå till.

I vårt ärende skriver vi i att-sats 5 att kommunstyrelsen ska ges i uppdrag att utarbeta riktlinjer för hemtjänst, ledsagning och avlösning i enlighet med vad som anges i detta ärende. I ärendet framgår i ett antal punkter på sidan 1561 hur detta ska gå till.

Vi skriver i texten till vårt beslut att det centrala är att all verksamhet som staden ansvarar för ska kunna följas upp på ett likvärdigt och jämförbart sätt så att kvaliteten kan upprätthållas oavsett i vilken form verksamheten bedrivs. Det är klart att jag gärna ser att oppositionen hänger med på vår femte att-sats, för den innehåller precis det som ni själva har sagt här i kväll.

Anförande nr 216

C h r i s t e r Ö h g r e n (mp): Om det gick dig förbi så vill jag förtydliga att jag faktiskt fortfarande ifrågasatte valfriheten i just den här frågan. Detta visar sig ju på ett tydligt sätt när det gäller till exempel mångfalden.

Jag skulle hoppas att de anordnare som utför verksamheten skulle präglas av ett större mångfaldsperspektiv, till exempel kunde det vara invandrarorganisationer och andra. Vi kan konstatera att det har varit mycket mer framgångsrikt när det gäller till exempel friskolor. I det fallet har den här typen av valfrihet varit betydligt mer framgångsrik.

Det finns nog skäl att fundera över hur man kan nå upp till ett mångfaldsperspektiv och hur man kan gå vidare i valfrihetsdiskussionen och inte begränsa diskussionerna till att handla om vilken verksamhetsanordnare som man ska vända sig till.

Anförande nr 217

H e l e n J ä d e r l u n d E c k a r d t (fp): I vår att-sats har vi verkligen förtydligat att det är oerhört viktigt att man har likvärdig uppföljning mellan privata utförare och kommunala utförare. Det är oerhört viktigt, och tyvärr är detta inte riktigt fallet.

Anförande nr 218

M a r g a r e t a B j ö r k (m): Ordförande, fullmäktige! För tre år sedan skrev Socialdemokraterna och Vänsterpartiet i en reservation i äldreomsorgsberedningen följande: Införandet av äldreomsorgspeng är endast ännu ett exempel på den borgerliga fixeringen vid mångfald av utförare som en generell lösning på allt från kvalitetsutveckling till valfrihet.

I april i år skrev Socialdemokraterna och Miljöpartiet i äldreomsorgsberedningen: Mångfalden gynnar kvaliteten.

I dag har alltså två av tre partier i majoriteten kommit till en annan och bättre insikt efter en mycket grundlig utvärdering som har gjorts av kundvalsmodellen. Det är bra. Annat hade varit politiskt självmord, som någon s-märkt person sagt i en tidningsintervju. Kundvalsmodellen är här för att stanna eftersom våra äldre medborgare uppskattar den. Nästan hälften av brukarna tycker att det är mycket viktigt att kunna välja eller att kunna byta utförare. Nästan 30 procent har valt en annan utförare än kommunen.

Varför ska åldersbetyget avgöra om man ska få välja hemtjänst, ledsagning eller avlösning? Vad är det som säger att en person i hög ålder inte kan eller är lika kapabel att välja efter sina behov likaväl som föräldrar kan välja utifrån barnens behov.

När nu staden fortsätter med modellen är det viktigt att förbättra vissa delar; ökad information till seniorerna om möjligheterna att välja är mycket viktigt. Mindre än hälften av brukarna känner till möjlighet att välja, vilket inte är acceptabelt. Vi tror att majoritetens ovilja, framför allt med det ansvariga borgarrådet i spetsen, har bidragit till detta.

Ersättningssystemet måste ses över till lika nivå. Om detta vittnar inte bara de enskilda utförarna utan också många av de kommunala utförarna som gått med kraftiga underskott trots subventioner från stadsdelarna. Vi noterar även att Socialdemokraterna och Miljöpartiet nu vill ställa sig bakom vårt tidigare förslag om en hemställan till regeringen om en speciallagstiftning som tillåter certifiering av utförare utan föregående upphandling.

Staden behöver ett kvalitetsuppföljningssystem inom äldreomsorgen, det har både revisorerna och äldreomsorgsinspektörerna påpekat. Självklart ska ett och samma system gälla oavsett huvudman.

Nu gäller det att gå vidare och att införa kundvalsmodellen även inom de särskilda boendeformerna, för varför ska vi ha åldersdiskriminering i detta fall?

Leve valfrihetsrevolutionen även för våra seniorer! Jag yrkar bifall till vår reservation!

Anförande nr 219

L i l i a n F a l k b ä c k (s): Jag är socialdemokrat och sitter i äldreomsorgsberedningen. Du pratade om den.

Jag instämmer i vad flera andra talare har sagt – man kan ju faktiskt ändra sin ståndpunkt när man ser hur det är. Det är dessutom inte bra att riva upp även kundvalsmodellen. Det räcker med den oro som äldre känner inför förändringen av servicehusboendet.

Det är så olika hur många som har valt, som ni just har talat om. Många har stannat kvar i den kommunala omsorgen.

Jag ville bara förklara varför vi har tänkt om. Det är viktigt att kunna välja, men informationen måste nå ut. Margareta har rätt i att man ska kunna välja även innehållet, inte bara utförare.

Anförande nr 220

M a r g a r e t a B j ö r k (m): Lilian, du har alltid varit en klok person, det har vi alltid tyckt. Jag undrar ändå varför ni inte tidigare har anslutit er till vårt yrkande om att införa ett kvalitetsuppföljningssystem för hela staden. Det har vi moderater yrkat i årets budget, och vi har också gjort det ett antal gånger i äldreomsorgsberedningen.

Anförande nr 221

A n n - M a r i e S t r ö m b e r g (v): Ordförande, fullmäktige! Det var jag som var vice ordförande i äldreomsorgsberedningen under förra mandatperioden då valfrihetsmodellen infördes. Vi var oerhört kritiska då, och vår kritik kvarstår.

Vi är fortfarande kritiska till kundvalsmodellen eftersom vi anser att den inte innehåller vare sig valfrihet eller mångfald. Däremot innebär den byråkrati som tar resurser i anspråk som borde användas bättre.

Ni i oppositionen gör en mycket stor affär av att det var 59 procent som tyckte att det var bra att kunna välja utförare, men ni bryr er inte om att 84 procent tycker att det är viktigt att kunna påverka innehållet. Dessa siffror är hämtade ur USK:s undersökning.

Er kundvalsmodell ger de äldre ingen möjlighet att påverka innehållet. Innehållet styrs fortfarande av biståndsbedömningarna som i sin tur styrs av resurserna. Det är mycket precisa bedömningar det handlar om.

Valfrihet för oss i Vänsterpartiet är att kunna påverka innehållet, att kunna styra vad man vill ha hjälp med. Det är en viktig valfrihet och det är en resursfråga. Er kundvalsmodell innebär inte heller mångfald.

Jag kommer ihåg då vi Liljeholmens stadsdelsnämnd fick information i samband med införande av kundvalsmodellen. Det var två kommunala utförare och två privata. Man kunde lägga karbonpapper mellan deras erbjudanden. De sade samma saker och i deras broschyrer stod det samma saker. Om jag hade varit pensionär och skulle ha valt så hade jag räknat ole, dole, doff.

Inte heller gynnar er modell de små utförarna och nischverksamheterna. Det är de som har problem eftersom de får betalt för utfört arbete men inte för transporttiderna. Det är de som tvingas begränsa sig geografiskt. Det är också de som går i konkurs – Judisk hemtjänst till exempel. Er modell gynnar inte de små utförarna.

Verklig valfrihet och verklig mångfald innebär att de äldre själva kan påverka innehållet. I den frågan har vi något bra på gång i Liljeholmen, nämligen att inom biståndsbedömningens ram låta de äldre få välja tjänster som de vill få utförda – det

kan handla om promenader, att någon går ärenden, att göra en inköpsresa. Det är inte mycket tid det handlar om, men det är en bra början.

Det handlar om resurser och då kan man också påverka innehållet. Det är den viktiga valfriheten det handlar om, inte om att få välja vem som betalar lönen för den som kommer hem. Som någon tidigare påpekade får man nämligen inte välja vem som kommer hem, bara vilken firma som betalar lönen till den som kommer hem. Det är fortfarande många olika personer som kommer hem, det är ingen kontinuitet eftersom de små utförarna tvingas anlita underentreprenörer.

Er modell innebär varken valfrihet eller mångfald. Jag yrkar bifall till Vänsterpartiets reservation!

Anförande nr 222

A n n - K a t r i n Å s l u n d (fp): Ann-Marie Strömberg, du säger att innehållet är viktigt, det man vill ha hjälp med, och att ni inte vill ha den biståndsbedömning som finns nu. Men det är ju bestickande att pengarna inte räcker i dag, de räcker inte ens till den biståndsbedömning som ska göras enligt de riktlinjer som gäller inom staden.

Ska det vara så att de som har rätt till hjälp i dagens läge inte ska få den hjälpen därför att era pengar inte räcker eftersom ni ska ge de pengarna till personer som i själva verket inte behöver hjälp lika mycket, till personer vars behov inte ska bli föremål för biståndsbedömning över huvud taget.

Du säger att vår modell inte gynnar de små utförarna. Vi har ju sagt att vi vill vidareutveckla modellen; er modell dödar de små utförarna för de får inte ens finnas till i ert system.

Anförande nr 223

A n n - M a r i e S t r ö m b e r g (v): Er kundvalsmodell ger ju inte äldreomsorgen mer resurser. Det blir inte mer pengar i systemet. Däremot tar byråkratin runt kundvalsmodellen tid och resurser som skulle kunna användas till annat. Om det är resurser som behövs, då är inte kundvalsmodellen lösningen på problemet.

Så till frågan om de små utförarna. Det fanns en del nischade verksamheter redan innan kundvalsmodellen infördes. Man kunde träffa avtal med dessa. Det gjorde vi bland annat i Liljeholmen. Vi anlidade till exempel Judisk hemtjänst, liksom vi har anlitat olika äldreboenden som drivs i annan regi för personer som särskilt har önskat detta. Den möjligheten fanns redan innan kundvalsmodellen infördes.

Nu har den här modellen med dess byråkrati tagit över och tar mycket tid och resurser. Man kunde i stället ägna tid och resurser till att arbeta med innehållet.

Anförande nr 224

M a r g a r e t a B j ö r k (m): Ann-Marie, jag tycker att du har en väldigt respektlös inställning till hur de äldre i din stadsdel ska få välja – ole, dole, doff, säger du. Jag tror att de äldre har både förmåga och vilja att läsa de informationsbroschyrer som eventuellt finns.

Jag trodde att Vänsterpartiet var ett småföretagparti – i alla fall har er förra kvinnliga partiledare alltid hävdat det. Nu har ni chansen att höja ersättningen i kundvalsmodellen, men det har ni inte gjort, och det är klart att småföretagen inte klarar av detta.

Som sagt var, titta på kommunens egna enheter. Väldigt många av dem gick back förra året.

Det är intressant att höra Vänsterpartiet försöka förklara sin syn på valfrihet och mångfald. Jag kan bara konstatera att det är en vanlig klassisk kommunistisk syn, det vill säga att det är ni som ska bestämma över andra.

Anförande nr 225

A n n - M a r i e S t r ö m b e r g (v): Nej, vi vill inte bestämma över andra. Jag vill att pensionärerna ska kunna välja, inte bara vem som betalar lönen för den som kommer hem till dem. Jag vill att de ska kunna påverka innehållet, att de ska kunna påverka hur vårdbiträdena använder den tid som de har fått. Det tycker jag är en betydligt viktigare valfrihet än att kunna välja firma.

När det sedan gäller informationen i Liljeholmen så var det inte fråga om att inte förstå. Jag förstod utmärkt väl att det var fyra olika utförare som lovade precis samma saker, för det stod precis samma saker i deras broschyrer. Om jag hade varit pensionär så hade det varit helt egalt vem av de fyra som kom hem till mig, de lovade ju precis samma saker. Det var det jag sade. Det var samma innehåll och fyra olika utförare, men besluten om vad man får hjälp med styrs ju i all fall av biståndsbedömningarna.

När det sedan gäller småföretagen så har de som tidigare sagts inte gynnats av er modell. De har tvärtom fått svårigheter.

Anförande nr 226

E w a S a m u e l s s o n (kd): Mångfald innebär ju att det finns mer än en. Om man nu erbjuder samma innehåll så är det väl det som är efterfrågat och det är det man erbjuder de äldre.

Ni vill bara se kommunen som utförare, och det är det som vi vänder oss emot. Vi vill ha olika utförare.

Ni upprepar med den drucknes envishet, för att klara er ur den här debatten, att innehållet är det viktiga. Se då till att det blir möjlighet att välja innehåll! Ni är i

majoritet. Vi motsätter oss inte att de äldre ska få vara med och fatta beslut om innehållet utöver att välja utförare. Se till att det finns resurser, de till att det finns pengar så att de kan klara att utföra det arbetet!

Anförande nr 227

A n n - M a r i e S t r ö m b e r g (v): Mångfald för oss i Vänsterpartiet innebär att det finns en mångfald i innehållet och att den äldre kan välja innehåll. Det är mångfald – inte att välja mellan olika utförare som gör samma saker. Det är en helt annan typ av mångfald.

Det hade ju varit bra om ni hade ägnat en del av ert intresse till innehållet i stället för att tjata så oerhört om er kundvalsmodell som om detta vore den mest fantastiska uppfinningen sedan hjulet uppfanns. Det är ungefär så det låter på er.

Innehållet har ni inte varit intresserade av att diskutera. Ni har inte varit intresserade av de 84 procent som faktiskt tyckte att det var viktigt att påverka innehållet, vilket är betydligt fler än dem som tyckte att det var viktigt att välja utförare.

Anförande nr 228

M a g n u s H e l l s t r ö m (m): Vänsterpartiet blandar ihop olika frågor i den här debatten. Jag protesterar mot beskrivningen av kundvalsmodellen i Liljeholmen. Den var mycket lyckad och jag tycker att Vänsterpartiets företrädare uppvisar en mycket nedlåtande attityd gentemot de människor som har gjort ett val.

Rätten att välja har betydelse för dem som är missnöjda, det är de som vill kunna byta. För dem är valfriheten viktig. För dem som är nöjda spelar det mindre roll, de behöver ju inte välja något annat. De kan fortsätta som tidigare.

Det är för dem som är missnöjda som det har stor betydelse att man har möjlighet att välja bort det man inte är nöjd med, och det borde ni inte visa sådant förakt för.

Anförande nr 229

A n n - M a r i e S t r ö m b e r g (v): Det var 3,6 procent av dem som hade hemtjänst som valde att byta utförare. En del har tvingats att välja annan utförare eftersom den tidigare har minskat sitt verksamhetsområde eller tvingats lägga ned sin verksamhet.

I Liljeholmen var det en handfull personer som bytte åt vartdera hållet, det var något fler som bytte från privat till kommunal utförare. Jag kan inte säga att denna verksamhet var speciellt lyckad.

Vid tillfälle kan vi ta fram de fyra broschyrerna från de fyra utförarna så ska vi se om du kan förklara för mig vilken skillnaden mellan dem är. Jag har läst broschyrerna åtskilliga gånger och jag kan inte se någon skillnad. Det är fyra utförare som lovar

precis samma saker och gör på samma sätt. Jag förstår att det var ett fåtal som valde. Det var också glädjande många som var nöjda med hemtjänsten i vår stadsdel.

Anförande nr 230

Borgarrådet O l o f s s o n (v): Ordförande, fullmäktige! Jag tänkte beröra några saker. Flera deltagare i debatten har sagt att det har blivit bättre. Många har sagt att det har blivit bättre, och då får man väl studera USK:s utredning. Vad är det som har blivit bättre? Utvärderingen av kvaliteten har visat att det inte har blivit bättre utan snarare lite sämre. Utvärderingen visar också att målgruppen är mest nöjd med bemötandet från personalen och minst nöjd med hur personalen informerar om förändringarna i hjälpen. Detta är också ganska viktigt att studera, tycker jag. Framför allt anser man att kvaliteten har sjunkit något. Därför kan man inte säga att det är bättre.

Ibland är man så yr av glädje över att man tycker att det här är så bra att man kommer med kommentarer om att man får bestämma vem som kommer in i ens hem, men det får man ju inte. Tvärtom visar USK:s utredningar att det är ungefär samma bekymmer med den enskilda utföraren som med kommunens när man vill byta. Man är ungefär lika missnöjd med ungefär samma saker, det vill säga att man tycker att man blir nonchalant bemött eller inte får den hjälp som man behöver och sådana saker. De har också samma problem, problem med att få kvalificerade anställd personal, de har problem med att få god avans på sina intäkter, de får för liten vinst.

Det som jag ändå tycker är väldigt spännande i denna debatt är att man över huvud taget inte tar upp frågan om ökad byråkrati, att systemet är kostnadsdrivande. Handelshögskolan skriver att det behövs en god ekonomi för att kunna ha ett kundvalssystem och att det definitivt inte gynnar dem som bor i ytterstadsområdena.

Det ni i oppositionen skriker om är att det behövs mer pengar. Samtidigt kunde vi läsa i årsredovisningen och handlingarna i ärendet att ni säger att vi har en för stor kostym och att majoriteten gör av med för mycket pengar i verksamheterna. Hur ska ni ha det egentligen, kära vänner?

Ordförande, jag tänker ändå fortsätta att yrka bifall till Vänsterpartiets förslag till beslut, men om det av någon outgrundlig anledning skulle bli en omröstning, så tänker vi under punkten 5 välja det minst dåliga. Det innebär att på den punkten kommer vi att stödja det socialdemokratiska och miljöpartistiska förslaget. Punkten 9 i m-fp-kd-förslaget yrkar jag avslag på!

Anförande nr 231

A n n a S t a r b r i n k (fp): Jag tycker att Margareta Olofsson ska sluta sura, eftersom det står ganska tydligt i utredningen att det är mycket som har blivit bättre. Jag kan läsa upp det så kanske du blir på bättre humör.

Det faktum att många tycker att kundvalsmodellens möjligheter är viktiga fastän de inte har provat att byta utförare tyder på att det finns en stor nytta med modellens

existens, säger man i utredningen. Dessutom säger man att resultaten sammantaget pekar på att kunderna tycks ha fått det bättre. Biståndshandläggarna har fått mer att göra men är nöjda med modellen. Lite längre fram står det att kundvalsmodellen enligt Stadsledningskontoret är den modell som bäst främjar en långsiktig kvalitetsutveckling och den modell som bäst motsvarar brukarnas önskemål. Du kanske ska läsa utredningen, Margareta Olofsson.

Anförande nr 232

Borgarrådet O l o f s s o n (v): Det är väldigt fascinerande att Anna Starbrink nämner just de exempel som är en värdering, en tolkning eller det som stadsledningskontorets tjänstemän tycker om någonting.

Jag har läst enkäten, jag har läst vad de gamla tycker, jag tycker faktiskt att det är viktigare. Det står klart och tydligt på sidan 1540 att de gamla faktiskt tycker att det har blivit sämre. Jag tycker att det är oändligt mycket viktigare.

Anförande nr 233

M a r g a r e t a B j ö r k (m): Det är oförskämt av ett borgarråd att säga om en utredning från stadsledningskontoret att det är vad en tjänsteman tycker. Man måste väl ändå lita på vad de lägger fram utifrån den professionalitet som de ändå besitter.

Du säger att det här har varit en kostnadsdrivande modell. Men du talar bara om halva sanningen. Det finns flera utredningar som berör frågan om ifall kundvalsmodellen är kostnadsdrivande. Dels studerar man det övergripande, över hela staden, och så studerar man detta också utifrån vad som har hänt från stadsdelsnämndssynpunkt. Det finns en del olikheter.

När man ser på det övergripande säger man att kundvalet utifrån ekonomistyrningssynpunkt tycks ha varit mycket effektivt. Med tanke på de underskott som finns i stadsdelsnämndernas ekonomi tycker jag att ni ska studera detta lite närmare.

När det gäller stadsdelsnämndernas synpunkter säger man också att man har gjort en jämförelse mellan de stadsdelar som hade upphandlat 25 procent av verksamheten kontra annan verksamhet.

Och slutligen, Margareta, säger ni i kommunfullmäktige att kvalitet och inflytande för brukarna ska var utgångspunkt för stadens äldreomsorg. Lev upp till det!

Anförande nr 234

Borgarrådet O l o f s s o n (v): Med glädje ska jag göra det. Det är bara det att du och jag har olika tolkning av kvalitet och inflytande. Nästa gång som du klagar på stadsledningskontoret ska jag påminna dig vad du sade här, det finns ju upptecknat.

Jag har läst alla utredningar fram- och baklänges 78 gånger, så jag kan dem. Jag vet också att den utredning som är gjord av stadsledningskontoret slutar med att det kan

vara kostnadsdrivande, Handelshögskolan talar klart och tydligt om att det behövs en god ekonomi för att införa ett kundvalssystem. Jag tycker faktiskt att man ska ta fasta på det.

Det finns många andra tabeller och annat att studera, men det framkommer ändå att man tror att det här systemet är kostnadsdrivande, och i vissa fall är man tydlig med denna slutsats. Läs hela utredningen, välj inte bara halva meningar!

Anförande nr 235

Ewa Samuelsson (kd): Det är klart att det här blir en ideologisk fråga när jag hör dig tala i talarstolen. För mig och Kristdemokraterna är det oerhört viktigt att framhålla medborgarnas möjlighet till både frihet och trygghet. Om de då har möjligheten att välja själva och det ger trygghet så har de också fått frihet.

Om du bara vill ha in alla i samma fälla, där kommunen bestämmer allt, då kanske det blir enklare och billigare. Det är ju det det handlar om när man diskuterar ideologiska frågor, man får bestämma vad man vill lägga pengarna på. Vi tycker att den här frågan är viktig och vi tror att det påverkar hela samhällsklimatet att människor blir delaktiga i beslut som handlar om dem själva.

Anförande nr 236

Borgarrådet Olofsson (v): Jag hade en intressant radiodebatt med vice ordföranden i kommunstyrelsens pensionärsråd. Han höll i slutändan med mig. Han tyckte faktiskt att det viktigaste var det som vi försökte tala om för er, nämligen att människor ska själva få välja innehållet, vara delaktiga i det beslutet. Det är det som 90 procent av de funktionshindrade tycker är det viktigaste, 9 av 10 tycker så. 84 procent av de äldre tycker att det är det viktigaste.

Det har ni röstat emot när vi gör en försöksverksamhet, Ewa. Ni har röstat emot det, kom ihåg det.

Anförande nr 237

Borgarrådet Rönngren (fp): Ordförande, fullmäktige! Jag ska inte ta ifrån en folktopartist nöjet att vara glad, skadeglad, om hon tror att jag har blivit baxad till det här ställningstagandet. Jag kan säga till er andra att jag inte har det, jag har varit med hela vägen och formulerat den politik som vi nu driver.

Jag tycker att man måste sätta in sakfrågan i en kontext, i ett sammanhang, vilket ytterst få har gjort i den här debatten. Vid den tidpunkt då vi diskuterade pengsystemet, kundvalsmodellen, valfrihetsrevolutionen – under oppositionstid för mig – var de orden det enda svaret på alla frågor, oavsett vilken fråga vi än ställde från oppositionen.

Handlade det om resurser så var det valfrihetsrevolutionen som skulle lösa allt. Handlade det om organisationen av vården så var det kundvalsmodellen som skulle

lösa allt. Handlade det om missförhållanden bland privata entreprenörer så var lösningen en kundvalsmodell där de äldre skulle välja och välja bort.

Det kan ligga en del i de resonemangen, men det är ju inte hela sanningen. För oss handlade det då som nu ytterst om resursfrågan. Det handlar om hur mycket pengar det finns till denna verksamhet över huvud taget om det ska bli god kvalitet. Det handlar för det andra om att ge personalen goda förutsättningar oberoende av vilken verksamhet det handlar om. Vi har ansvaret för de kommunala verksamheterna, det påtalade vi, men lösningen i det här fallet var för den gamla borgerliga majoriteten att få privata entreprenörer. Det var enda svaret på våra frågor när vi påtalade de brister som vi upplevde.

Oberoende av driftsform måste det vara långsiktigt hållbara villkor. Det berörde Christer Öhgren. Det är också en viktig ståndpunkt för att se varför vi har fastnat för det här ställningstagandet. Det går inte att ändra system ständigt och jämt.

Jag är oerhört glad över att det är en stor, en bred, majoriteten för detta förslag här i dag. Det bådär gott för framtiden. Oberoende av majoritet kommer detta system att behållas, och vi kan jobba med att utveckla det.

Vi har tillfört mer pengar till äldreomsorgen. Som flera har beskrivit har vi lagt ett antal förslag som bland annat handlar om att arbeta med biståndsbedömningen, att man inte ska behöva prövas. Det är ett gammalt Folkpartiförslag som lades i riksdagen och som regeringen sade nej till. Vi lade det som förslag här och när ni satt i majoriteten förra gången sade ni nej till det. Politiken har många vändningar.

Nu kommer vi att försöka testa det här i två eller tre stadsdelar. Vi tror att det är en framkomlig väg också för att få en bättre vård och omsorg som bygger på samverkan. Men det bygger också på att man har vårdkedjor som fungerar. Därför måste vi inte bara se till att det finns olika alternativ att välja mellan, vi måste också i mycket hög grad se till att det finns fora och organisation för samverkan och diskussion mellan olika utövare oavsett om de är kommunala, privata eller om det är landstingets olika delar som driver verksamheten.

Det gynnar framför allt våra äldre. Det gynnar också möjligheter för den enskilde att i förlängningen kunna påverka. Det är de viktiga frågorna.

Anförande nr 238

A n n a S t a r b r i n k (fp): Leif Rönngren, du får gärna försöka inbilla oss att du tycker likadant nu som då. Och det kanske du gör, men ditt parti gör det inte. Du talar om svaret från oss på alla frågor ni ställde. När det gäller resurser så satsade vi 1,3 miljarder kronor vi på äldreomsorgen.

Organisationen är en sak, ja. Kundval är en viktig organisationsfråga som ökar människors frihet. Missförhållanden i äldreomsorgen, talade du också om. Vi införde en äldreomsorgsombudsman och vi satsade på kompetensutveckling. Vi satsade stort på utveckling av boenden, på demensvård, på kvalitetgranskningar, på trygghets-

kvitto och så vidare. Ert svar på många av de här förslagen var nej, nej och nej. Jag är glad att ni har ändrat er på i vart fall en punkt.

Anförande nr 239

Borgarrådet Rönngren (s): Ordförande! Jag måste ha varit otydlig, jag tycker inte samma sak nu som då. Jag försökte förklara varför jag har ändrat ståndpunkt. Det beror på att vi har en annan majoriteten nu som ser en helhet i äldrepolitiken, en helhet i politiken över huvud taget – något som ni inte hade.

Svaret på varenda fråga vi ställde, oavsett vad det handlade om var att man skulle ha kundvalsmodell inom äldreomsorgen. Simsalabim skulle alla bekymmer och problem lösas. Det var ett synsätt som jag vände mig emot då och som jag vänder mig emot nu. Men med de resurser som vi har nu och med de politiska redskap vi har kan vi rätta till det. Det här är ett viktigt ärende för att rätta till några av de missförhållanden som vi upplever finns inom ramen för peng- och kundvalsmodellen.

Sedan kan man fundera på vad EU:s tjänstedirektiv kommer att medföra nu när vi har kundvalsmodeller, inte bara i Sverige utan på flera ställen. Det blir en diskussion som vi får återkomma till.

Anförande nr 240

Ewa Samuelsson (kd): Nej, Leif, jag tror faktiskt inte att det här bara var en resursfråga och att det var därför som du funderade lite längre på det. Socialdemokraterna har alltid velat bestämma över människors liv. Jag kommer ihåg Radio Nord. De fick bege sig långt ut till havs för att få sända. Pysslingen AB skulle inte få bedriva sin verksamhet. Och skolpengen skulle inte heller få följa eleverna.

Sakta men säkert har ni efter hand tvingats ge upp en del av er inställning för människorna runt om i Sverige har krävt sin frihet, de vill vara med och bestämma om sina egna liv och de vill fatta de besluten. Det gäller också våra äldre.

Anförande nr 241

Borgarrådet Rönngren (s): Nej, Ewa Samuelsson, jag kommer inte ihåg Radio Nord – jag var inte född då.

Jag kommer ihåg diskussionen vi hade. Jag berörde äldres möjlighet till val i vardagen. Det raljerades oerhört mycket från den andra kanten över detta, jag ska inte nämna några namn. Det var framträdande borgerliga borgarråd som gjorde sig löjliga över att jag tog upp sådana saker som att man ska kunna träffa andra människor, bestämma vilka kläder man ska ha på sig, gå ut och handla och så vidare. Det är ytterst en resursfråga.

Kundvalsmodellen löser inte resursproblemen. Man måste ha fokus på andra saker. Det försöker vi åstadkomma nu, inte bara med mer pengar utan också med de

satsningar vi gör inom ramen för kompetensfondssatsningen. Successivt och metodiskt jobbar vi med arbetsorganisationsfrågorna. Du, Ewa, berörde själv de frågorna och nämnde frågorna om delaktighet och inflytande. Det tror jag är en framgångsnyckel inför framtiden. Vårdbiträden kan mycket mer, skulle kunna göra mycket mer, men de är i dag totalreglerade i sin yrkesutövning. Det tror jag är förödande.

Anförande nr 242

M a r g a r e t a B j ö r k (m): Borgarrådet Rönngren, om nu detta är en resursfråga så skulle jag vilja fråga dig om du tänker se till att de 24 eller 27 miljonerna som den icke biståndsbedömda hjälpen kommer att kosta tillförs de stadsdelar som nu ska ha försöksverksamhet.

Anförande nr 243

Borgarrådet R ö n n g r e n (s): Herr ordförande! Till skillnad från er inför vi saker och funderar på förändringar. Sedan vill vi genomföra utvärderingar av hur de har fungerat, om de har fungerat eller inte. Ni hade ju som metod att alltid slänga upp allting i luften, fatta politiska beslut, köra på, oavsett om rättsläget var oklart eller inte – som ni gjorde med privatiseringen av socialtjänsten och annat. Vi gör inte så. Vi får se vad som händer med detta.

Det pågår också utredningar på statlig nivå av Linköpingsmodellen, som detta ytterst handlar om. Det är ett gammalt fint Folkpartiförslag. Vi får se vad det leder till, om det är lagligt eller inte. Vi tänker i alla fall pröva.

Man måste försöka hitta nya vägar. Det där kan vara en framgångsväg som gör att biståndsbedömningen inte är totalreglerad, vilket innebär att vårdbiträdena kan utöva sitt arbete på ett helt annat sätt.

Vi skulle kunna ta tillvara mycket av den erfarenhet och den kunskap som vårdbiträdena har. Dessutom ger den nuvarande majoriteten dem också utbildning för att kunna klara av sitt jobb.

Anförande nr 244

A n n - K a t r i n Å s l u n d (fp): Ordförande, fullmäktige! Ja, du, Leif Rönngren, du säger att vi inte inväntade klarläggande av rättsläget innan vi genomförde saker, men det gör ni. Då säger jag bara ett ord: kompetensfonden. Jag säger inget mer.

Du säger att du bara hörde ett svar, att det fanns ett mantra som handlade om kundvalsmodell. Men då var det för att du inte lyssnade tillräckligt mycket. Det var väl också så att du tyckte att det var så förfärligt med kundvalsmodellen att det var det enda du hörde.

Du säger att ni har tillfört resurser, men ni tillför mindre resurser till äldreomsorgen än vad vi gjorde. Pengarna räcker inte. Vi har hört läsas upp under frågestunden stadsdel efter stadsdel som ska tillämpa restriktivare biståndsbedömning. Det finns ju inga pengar kvar, och då ska ni i stället använda dem till icke biståndsbedömd verksamhet. Det är ju lite konstigt.

Jag är ändå glad över att ni har ändrat er. Du påstår att ni inte har ändrat er, men det har ni ändå gjort.

Jag skulle också vilja fråga Socialdemokraterna en sak. Margareta Olofsson är den allra största motståndaren mot hemtjänstpeng. Hon anser att den är kostnadsdrivande, att få har valt, att modellen skulle inte gå att genomföra i Norrland – kort sagt är detta något som hon avskyr högt och rent. Ändå är det just Margareta Olofsson som ska genomföra detta.

Jag har ställt en fråga tidigare till Socialdemokraterna som jag inte har fått något svar på. Tycker ni att det är optimalt, och har ni fullt förtroende för att modellen genomförs på allra bästa sätt med Margareta Olofsson vid rodret?

Anförande nr 245

Borgarrådet R ö n n g r e n (s): Det är väl klokt att kunna erkänna att man ibland vet mer efter det att man har inhämtat kunskap och fått något utvärderat. Vi har ändrat ståndpunkt, ja – det skäms inte jag ett dugg över. Jag tycker att det är bra att vi har en bred majoritet i den här salen för den här frågan. Det bådär gott för de äldre i framtiden.

Vi satsade hundra miljoner kronor mer än vad ni gjorde i er majoritet. Det var det första vi gjorde i vår budget för 2003. Hundra miljoner kronor satsade vi på att anställa fler och utbilda personalen. Vi genomför successivt alla våra vallöften. Ni får vara motståndare till det om ni vill, men vi gör så i alla fall.

Vi får se vad Linköpingsmodellen innebär. Folkpartiet föreslog den i riksdagen och blev nedröstade, vi tyckte att det var värt att prova den idén. Vi får se om det fungerar och vad det leder till och om det finns anledning till sådana farhågor. Det kanske är så att det blir väldigt bra och att ni nästa mandatperiod, då vi har vunnit valet igen, kanske ändrar er och hänger med. Man kan ändra sig som politiker om man upptäcker att någonting är väldigt bra.

Anförande nr 246

A n n - K a t r i n Å s l u n d (fp): Jag har tidigare sagt att jag tycker att det är väldigt bra att ni har ändrat er.

Du talar om Linköpingsmodellen, och det är väl bra om det finns pengar så att det räcker, men du borde läsa Tertialrapport I från Vantör, från Skarpnäck, från Hägersten och från Hässelby-Vällingby. Där räcker inte pengarna i dag till den lagstadgade verksamheten. Man säger att man inte tror att man kan uppfylla

riktlinjerna. I det läget, utan extra resurser, vill du genomföra en mer omfattande hjälp utan biståndsbedömning. Det är det som vi vänder oss emot. Det är ju prioriteringar det handlar om. Anslå mer pengar så att de räcker, då har vi inget att erinra mot detta!

Anförande nr 247

Borgarrådet O l o f s s o n (v): Jag tänker inte svara på frågan till Socialdemokraterna som handlade om mig. Jag tackar för att jag fick chansen att begära replik.

Ann-Katrin Åslund nämner åter tertialrapporterna för stadsdelarna som vi talade om i frågestunden. Det framkommer att de uttrycker farhågor. Men det är inte så att någon har någon som helst möjlighet att frånga de riktlinjer som gäller. Jag tycker att det är viktigt att man från en förvaltnings sida nämner de eventuella farhågorna.

När en tertialrapport har lämnats är det politikerna och majoriteten som måste vidta åtgärder, och det får de göra inom ramarna. Det är inte så att allting kräver att man måste ha mer pengar. Det är det enda som ni tjarar om här när ni inte kan prata längre om hur glada ni är över att Socialdemokraterna och Miljöpartiet har övergivit sina tidigare ståndpunkter. Då är det pengarna ni pratar om. Det blir en lite andefattig debatt.

Anförande nr 248

A n n - K a t r i n Å s l u n d (fp): Jag undrar om de som blir utsatta för den restriktivare biståndsbedömningen, som ska spara in 6,1 miljoner i en stadsdel, tycker att det är en andefattig debatt. Jag tror inte det.

Anförande nr 249

Ordföranden: Vi har faktiskt en talarordning och vi har bestämt att man ska vara apostroferad för att få rätt till replik. Vi har gått med på att om den stadsdelsnämnd som någon sitter i blir omnämnd så får man rätt till replik. Från och med nästa gång kan man inte begära replik bara för att den stadsdelsnämnd man sitter i blir nämnd. Man måste vara personligen apostroferad.

Anförande nr 250

C h r i s t e r Ö h g r e n (mp): Med tanke på hur lång tid ni har ägnat åt den här diskussionen så kanske jag borde beslut att få en kola i stället för att tala.

Man kan väl säga till Ann-Katrin Åslund, som frågade vilket förtroende vi har för Margareta, att det finns många sammanhang där det har visat sig att de som är mest kritiska också är de som är duktigast på att genomföra någonting som de är tveksamma till. Är man tveksam och kritisk i en fråga så har man en helt annan kritisk infallsvinkel också. Jag tror att det är precis som med EU-frågan – de som är kritiker är de som är bäst lämpade att sitta i EU-parlamentet.

Anförande nr 251

A n n - K a t r i n Å s l u n d (fp): Det är inte så att jag har krävt Margareta Olofssons avgång. Jag frågar vad ni tycker. Jag har fått svar från Miljöpartiet. Christer Öhgren tror att det är bra. Om man är tveksam och kritisk kan man bli den bästa genomföraren, säger du. Men den här situationen är skild från den du talar om, för det här handlar inte om ifall en person som är tveksam och kritisk. Här handlar det om någon som klart ogillar modellen. Det är ju lite skillnad.

Jag noterar att jag ännu inte har fått något svar från Socialdemokraterna.

Anförande nr 252

M e h d i O g u z s o y (v): Ordförande! Många har berättat om för- och nackdelar med det här systemet, men en sak som man inte har nämnt i debatten är de demokratiska brister som det här systemet medför.

Vi är högst ansvariga i den här staden och ska trygga invånare som är beroende av hemtjänst. Om vi missköter våra uppdrag kan väljarna rösta bort oss i nästa val. Om de är missnöjda med en utförare så kan de i bästa fall byta till en annan dålig utförare. Så är det tyvärr.

På sikt kan detta hota stadens kompetens att driva verksamheten i egen regi. Så kommer det att bli när man ser att det behövs mer personal med kompetens och kvalifikationer. De hundra eller tusen utförarna berikar inte innehållet, vilket mina kamrater har sagt. Tvärtom är det några profithungriga företag som ser sin chans att tjäna pengar. Vi får mindre vård för mer pengar. Det är helt förkastligt. Jag yrkar bifall till Vänsterpartiets reservation! Det är synd att sossarna har tänkt om och hakat på det nyliberala godståget.

Anförande nr 253

A n n a S t a r b r i n k (fp): Demokratin är hotad, säger du, jag förstår inte riktigt hur. I dag kan man välja. Är man inte nöjd kan man välja på nytt, man kan byta. Förut kunde man inte välja, var man inte nöjd fick man stå ut. Det tycker inte jag är bra.

Du säger att kundvalsmodellen hotar egenregiverksamheten. Ja, det gör den bara om de äldre själva så vill. Om de äldre tycker att de får bättre omsorg någon annanstans så hotar de egen regin. I dagsläget är vi inte där, utan många väljer ju att ha kommunen som utförare. Andra väljer privata utförare, jag tror inte att du behöver oroa dig.

Anförande nr 254

M e h d i O g u z s o y (v): Jag sade just att vi som högst ansvariga i den här församlingen ska trygga människors behov av hemtjänst. Om vi missköter oss kan medborgarna låta bli att välja om oss, men om de råkar få tjänsten av en utförare, då kan de i bästa fall byta till en annan dålig utförare.

Anförande nr 255

E w a S a m u e l s s o n (kd): Jag blir stum!

Med fler utförare kan våra medborgare känna friheten och tryggheten att under pågående mandatperiod byta utförare. Det är den friheten vi ger dem – under mandatperioden kan man vara med och byta utförare.

Vi tilltror människor förmågan att kunna fatta de besluten alldeles själva. Vi vill bara vara med och se till att de får den möjligheten. Människor ska inte behöva vänta tills det blir val i vart fjärde år för att kunna göra dessa val. Under hela mandatperioden ska människor vara med och fatta beslut själva. Det är demokrati.

Vi vet att det kanske kan bli billigare med ett annat styrelsesätt och bara en sak och inga val, men i den riktningen vill inte vi gå.

Anförande nr 256

M e h d i O g u z s o y (v): För dig innebär demokrati kanske att vi som politiker ska bli förvaltare i stället för att styra verksamheterna. Många har talat om att det förhållandet att det finns tusen olika utförare inte berikar innehållet, det är faktum. Om 6 procent av alla som nyttjar hemtjänst i staden aktivt väljer en privat utförare så förstår inte jag hur man kan höja det systemet till skyarna. Människor behöver först och främst bra hemtjänst – som de har rätt till och som kommunen kan garantera.

Anförande nr 257

M a r g a r e t a B j ö r k (m): Du avslöjar dig själv. Du säger att vi som politiker inte kan styra verksamheten. Du vill att en äldre person bara ska kunna välja vart fjärde år. Du sade själv att vid ett misslyckande i omsorgen så kanske inte ni blir omvalda. Det handlar om din egen makt, det är makt som du är ute efter – inte den äldres möjlighet att själv välja.

Du säger att äldres egna val underminerar stadens kompetens, men det handlar om att våra egna kommunala enheter får exakt samma ersättning – de ska i alla fall få det enligt det löfte som ni har gett i fullmäktigedebatten. Och eftersom så väldigt många av kommunens egna enheter går back tror jag inte att någon gör så stora vinster på att i dag utföra hemtjänst i Stockholms stad.

Anförande nr 258

M o n i k a L i n d h (s): Ann-Katrin Åslund har ställt frågor som jag tyvärr inte har kunnat replikera på. Jag avstod för att få en kola. Det har ställts frågor om huruvida socialdemokraterna tror att ett borgarråd som heter Margareta Olofsson skulle kunna hantera det här kundvalssystemet.

Självklart. Det finns väl ingenting som säger någonting om det. Socialborgarrådet är ytterst kompetent, ytterst duktig, ytterst erfaren.

Om jag nu ska säga något om denna kundvalsmodell när vi börjar närma oss slutet på debatten, så är det så att också i de mest borgerligt revolutionära ögonblicken – när man tror att man genomför en valfrihetsrevolution – så kan det vara väldigt bra att ha lite reformistiska ögon. Alla revolutioner ska landa i en verklighet, och då behövs det verkanskraft inåt i byråkratin och beslut i organisationer och rutiner för administrationen. Det är ett enkelt recept på reformism.

Dessa brister såg vi redan vid sjösättningen av systemet, det framgår tydligt och klart av protokollen från debatten år 2001 att vi var väldigt bekymrade över hur detta skulle gå. Vi såg att de erfarenheter som man skulle göra i försöksstadsdelarna under hösten skulle man kanske inte få i tillräcklig omfattning – och det fick man inte.

Bristerna vid införandet har gjort att översynen har varit nödvändig, vi ser det på resultatet. Det skulle ju också vara mycket märkligt om en ny modell i en verksamhet som omsätter några miljarder inte lyfts till beskådande efter den första tiden. Det skulle vara rätt oansvarigt av den här församlingen att inte göra en utvärdering med tanke på att vi ska förvalta skattekrona.

Nu har vi gjort det, vi baxar kundvalssystemet, oavsett hur trassligt, ofullständigt, nytt, spännande och märkligt det än är. Det ska ändå baxas under lång tid tillsammans med brukare och utförare, och det ska vara stabila och bra villkor. Och det ska fungera.

Det är ett jättejobb som vi har framför oss, och jag tror att vi får ta ansvar för detta allihop i den här salen, på de nivåer och i de verksamheter där vi befinner oss.

Jag kan säga så här till Folkpartiet: Tacka oss för att vi baxar upp detta kundvalssystem och reformerar det!

Anförande nr 259

A n n - K a t r i n Å s l u n d (fp): Monika, vi har sagt flera gånger att vi är glada över att ni har ändrat er. Det hoppas jag att du förstår. Det är verkligen roligt att ni har tagit ert förnuft till fånga.

Monika Lindh, du låter förvånad över den fråga som jag ställde. Du säger att Margareta Olofsson är en mycket dugglig och kompetent person. Det har jag inte ifrågasatt. Det låter som om du talar om en tjänsteman. Det är det faktiskt inte. Det handlar om en politiker med en stark egen ideologi som jag hoppas och tror att vi alla har och drivs av. Det är en politisk ideologi som finns representerad längst till vänster i salen av dem som sitter där. Det är flera ledamöter där som, med Margareta Olofsson och spetsen, har uttalat att de är motståndare till kundval, de säger nej till kundval. Det handlar inte om en tjänsteman, det handlar om en politiker!

Anförande nr 260

M o n i k a L i n d h (s): Det är klart att jag vet vilken sal vi befinner oss i, Ann-Katrin Åslund. Precis på samma sätt som du har att hantera en verklighet som du

kanske inte till alla delar står bakom ideologiskt i en koalition hanterar vi motsvarande frågor i den här koalitionen. Det är väl inga märkvärdigheter. Det är precis så politiskt vardagsarbete går till. Man hantera verkligheten utifrån de förutsättningar som demokratiskt arbete ger. Det är väl inget konstigt.

Anförande nr 261

E w a S a m u e l s s o n (kd): Nej, Monika, det är ingen som har ifrågasatt att kundvalsmodellen skulle utvärderas. All verksamhet ska utvärderas, det är självklart och det är ett krav.

Det som vi är glada över är att den utvärdering som har gjorts har lett fram till det här förslaget till beslut och att vi nu har fått stöd från er också, det är det som gläder oss.

Anförande nr 262

M o n i k a L i n d h (s): Ewa Samuelsson får det nästan att låta som om hon skulle ha stått och velat ha den här översynen och den paus som översynen har inneburit.

Det är faktiskt så att ni var starka motståndare till en utvärdering av kundvalsmodellen. Nu vi gjort det, vi har sett en del uppenbara och svåra brister. Men trots att detta är som en humla som inte borde kunna flyga så gillar folk den, och då får man ta det som det är. Då får vi göra det bästa av situationen. Så pragmatiska är vi.

Anförande nr 263

S t e l l a n F H a m r i n (v): Det är många som vill kunna välja omsorg. Nu kan man välja företag, man kan inte välja utförare. Våldigt få väljer över huvud taget. Hälften är nöjda. Kundvalsmodellen ökar kostnaderna.

Vi vänsterpartister vill ha en bra kommunal omsorg, med möjlighet till eget val och med utnyttjande av entreprenörer när så behövs. Vi vill ha mångfald i innehållet under kommunalt ansvar, gärna med företag utan vinstintresse. Vi behöver garantier för att privata storföretag inte slår ut idealisterna ur verksamheten.

De resurser som nu går till utökad administration, ökad kontroll och vinst bör gå till förbättrad omsorg för de äldre, till ett varierat innehåll och till kontinuitet i verksamheten.

Socialdemokraterna vill ha kontinuitet och samarbete, det vill vi också. Får man kontinuitet och samarbete med massor av utförare av vilka alltid ett antal kommer att gå i konkurs och där alla slåss för de egna intressena? Det tror inte vi.

Det var bra att tjänstedirektivet nämndes i debatten. Det kommer, som de flesta nu vet – och om EU får igenom det som regeringen tidigare har skrivit under på –, att

innebära att till exempel franska företag utan representanter och personal i Sverige tar över delar av ruljansen. Lycka till med den verksamheten!

Anförande nr 264

H a r d y H e d m a n (kd): Det låter som om du skulle eftersträva ett system där vi har en enda butik. Det skulle ju vara enklare. Då skulle hälsovårdsmyndigheterna bara kontrollera en enda butik. Det är ju löjligt att tro att detta inte har någon påverkan på priset på tjänsterna och på kvaliteten på sikt.

När man går till olika butiker väljer man inte bara att gå till en ICA-butik utan man väljer en butik som man tycker ha bra varor. Det är ju fullständigt barockt att tro att valet av utförare inte har någonting med innehållet att göra. Det skulle betyda att man enbart valde utifrån butikens namn och bestämma att man alltid ska handla i den. Det är stolligt att tro att ett sådant system skulle kunna överföras på den vanliga ekonomin i samhället. Det är klart att detta system med val gynnar mångfald.

Anförande nr 265

S t e l l a n F H a m r i n (v): Det vi vill ha är en stor saluhall med många små butiker i.

Anförande nr 266

H e l e n e J ä d e r l u n d E c k a r d t (fp): Först några ord om ekonomin. I senaste revisionsrapporten i Hässelby–Vällingby uttalar revisorerna att de inte förstår hur stadsdelen ska kunna klara sina åtaganden inom äldreomsorgen och omsorgen om funktionshindrade med den budget som föreligger. Det har gjorts stora besparingar i den stadsdelen och de kommer att fortsätta.

När det gäller förtroendet för de privata utförarna och tilliten till förekomsten av stabila och likvärdiga villkor, så är det oerhört viktigt att ansvarig politisk ledning sänder ut rätt signaler så att de privata utförarna kan se att de verkligen har förtroendet. På den punkten kan man kanske ifrågasätta Vänsterpartiets inställning.

Valfrihet, ökad makt till människor, tycker vi liberaler kan få kosta. Om man läser man utredningen ordentligt så ser man emellertid att man kommit fram till slutsatsen på sidan 1575. Det handlar om att man verkligen undersökt om detta system varit kostnadsdrivande. Det står att ”sammantaget finns det ingenting som tyder på att kundsystemet varit kostnadsdrivande”. De kostnadsökningar som skedde 2002 berodde på den borgerliga majoritetens stora satsning på kvalitetshöjande insatser inom äldreomsorgen. Ni kan ju läsa innantill själva.

På vår tid satsades det, till skillnad från vad som är fallet nu!

Stockholmarna uppskattar den här reformen. Det är de som har sett till att socialdemokraterna och miljöpartisterna har ändrat sig och att vi har en stor majoritet

i den här viktiga frågan som kommer att ge mer makt till våra äldre och funktionshindrade i staden.

Anförande nr 267

Borgarrådet O l o f s s o n (v): Då kräver alltså inte Folkpartiet min avgång, men det går ju att diskutera utifrån den diskussion som flera folkpartister har fört här. Det är bättre att ni ställer frågan direkt till mig. Jag tycker att ni har ett otrevligt sätt.

Om du nu läser på sidan 1575, den sida som du hänvisade till, så tycker jag att du ska läsa slutklämmen i samma rapport, den står på sidan 1580. Det är den jag hänvisar till. Jag tycker att man kan kräva även av dig att du läser Handelshögskolans utredning, läsa revisionskontorets rapport och alla andra rapporter och inte fastna för ett stycke, som innebär att en tjänsteman på stadsledningskontoret egentligen förklarar att det här är en omöjlighet att utreda. Hans slutsats är att det kan vara så att kundvalssystemet kan ha haft en kostnadsdrivande effekt.

Anförande nr 268

H e l e n J ä d e r l u n d E c k a r d t (fp): Då verkar vi vara överens om att det inte går att säga om det verkligen varit kostnadsdrivande.

Anförande nr 269

M o n i k a L i n d h (s): Jag ska ytterligare komplicera den här diskussionen. På alla de sidor som räknats upp görs analysen där man å ena sidan säger si och å andra sidan säger så. Det som gör att en del stadsdelar har fått ökade kostnader upp till ersättningstaket beror på att de haft en stor enskild regi som tidigare låg en bra bit under ersättningsnivån och i det fallet har alltså kostnaderna ökat. På det sättet kan man säga att det har varit kostnadsdrivande. Man kan också säga att kundvalssystemet, i stadsdelar där man haft en stor egen regi, har fungerat som ett ekonomistyrningsmedel och tvingat ner kostnaderna mot ersättningstaket.

Detta framgår av texten på sidan 1585. Där finns den fantastiska bilden som också visar varför kundvalssystemet egentligen infördes. Läs och begrunda!

Anförande nr 270

M a r g a r e t a B j ö r k (m): Ordförande, fullmäktige! I denna sena timme skulle jag kunna förlänga debatten med en ingående diskussion om huruvida kundvalsmodellen har varit kostnadsdrivande eller ej. Vi skulle också kunna föra en lång diskussion om kvalitetsuppföljningssystem. På den punkten finns det oerhört mycket att diskutera. Vi skulle också kunna föra en diskussion om huruvida stadsdelsförvaltningarna subventionerar de egna kommunala enheterna, med tanke på de stora underskott som uppvisas.

Det tänker jag inte göra. Med tanke på de positiva ordalag som Socialdemokraternas och Miljöpartiets företrädare har använt om kundvalsmodellen i kväll och med tanke

på att det finns en färdig utredning om att införa kundvalsmodellen även på särskilda boendeformer så skulle jag bara vilja veta – eftersom ni båda har sagt att ni tänker yrka avslag på vår sista att-sats – varför ni tycker att det är så bra med kundvalsmodell inom hemtjänsten men inte alls inom särskilda boendeformer.

Anförande nr 271

Monika Lindh (s): Då ska vi ta detta sist av allt. Det är så att jag inte vill förlänga debatten i kväll genom att starta en ny debatt om särskilda boendeformer för den debatt ni startat och den att-sats som ni har slängt in i sista sekunden. Den härrör egentligen från en motion skriven av Jan Björklund, och den motionen kommer upp till behandling om två veckor, såvitt jag förstår. Den kommer säkert att föranleda en lång debatt i den här salen. Vi ska inte köra några dubbelspår här, så att säga.

Ni argumenterar som om det är väldigt bra att införa kundvalsmodellen i särskilda boendeformer. Därför måste jag fråga er om ni har läst utvärderingarna. De organisatoriska förändringar som vi har framför oss är mycket genomgripande, och de brister som uppvisas i kundvalsmodellen visar inte att det skulle var lämpligt att införa dem i särskilda boendeformer. Man kan inte hänvisa till kundvalssystemet då.

Anförande nr 272

Margareta Björk (m): Det är så här, Monika, att vi inte alls har slängt in det här i sista sekunden, som du säger. Det var faktiskt så att vi har skaffat fram en utredning om detta och har yrkat på detta under hela den här mandatperioden.

Man kan ju undra hur Nacka, Danderyd och Täby kan ha kundvalsmodellen inom särskilda boendeformer men inte Stockholm. Detta verkar mer vara en politisk intention.

Det är konstigt att ni å ena sidan tycker att det är en möjlighet för en äldre person att välja, å andra sidan inte tycker att det är någon möjlighet för dem som bor i särskilda boenden.

Anförande nr 273

Borgarrådet Björklund (fp): Herr ordförande, fullmäktige! Jag tänker ställa några frågor till Vänsterpartiets ledamöter om hur de tänker rösta i voteringen i kväll. Margareta Olofsson har nämligen yrkat bifall till de förslag som hon tidigare stått för i kommunstyrelsen. Så bör det ju vara.

I slutet av kvällens votering så kommer ett antal texter att ställas mot varandra. Margareta Olofssons föredragandetext kommer att ställas mot Socialdemokraternas och Miljöpartiets text, det vill säga kommunstyrelsens, och den i sin tur mot den borgerliga texten.

Det normala i en sådan situation är att man avstår från att delta i huvudvoteringen när det egna förslaget fallit. Att inte göra så kallas för taktikröstning. Det är inte

förbjudet, men jag minns Lars Ohlys uttalanden i TV när Vänsterpartiet angrep regeringen när Socialdemokraterna nyligen övervägde taktikröstning i riksdagen i frågan om övergångsreglerna.

Att rösta på ett förslag som totalt strider mot den egna uppfattningen i en fråga för att kunna sitta kvar som socialborgarråd är märkligt. Det är möjligt att jag har missuppfattat Margareta Olofsson, och då får hon gärna säga det.

Jag tänker läsa upp några meningar och fråga hur ni tänker rösta om de meningarna.

”Utvärderingen visar att kundvalsmodellen har fallit väl ut och mot den bakgrunden föreslås att systemet kvarstår.” Tänker ni rösta för den meningen?

”Kundvalsmodellen är fortfarande i sin linda och har en betydande utvecklingspotential.” Tänker ni rösta för den meningen?

”Brukarna uppskattar möjligheten att välja utförare och många har gjort ett aktivt val.” Tänker ni rösta för den meningen?

Detta är ju kommunstyrelsens anförandetext, och den ställs emot den borgerliga texten i slutvoteringen. Om ni lägger ner era röster, vilket vore rimligt, då kommer det borgerliga förslaget att vinna i kväll. Men om ni röstar emot er egen uppfattning för att kunna sitta kvar på era poster så är det något som vi tänker upplysa väljarna om.

Anförande nr 274

Borgarrådet O l o f s s o n (v): Jan Björklund, du vet lika väl som jag att det inte är första gången som det förekommer sådana här omröstningar i den här salen, där man faktiskt väljer det minst dåliga alternativet. Det sade jag också att jag tänkte göra under punkten 5. Ni har nästan alla punkter gemensamt.

Även under punkten 5, det sade jag, kommer jag att stödja det minst dåliga av de förslagen och det gäller även på den punkten.

Det är en omöjlighet för mig rösta för ert förslag. Jag kommer självfallet i första hand att rösta för vårt förslag, men i fullmäktige har vi alltid haft den ordningen att man stöder det ena eller andra för att se till att det som man tycker är minst dåligt går igenom.

Jag kan förstå vilken taktik ni har haft, eftersom folkpartisterna stått och diskuterat mig högt och ljudligt i salen utan att jag deltar i den debatten. Det är oerhört oförskämt av er!

Anförande nr 275

Borgarrådet B j ö r k l u n d (fp): Ordförande! Den sista slängen förstod jag inte alls. Är det oförskämt av mig att fråga om du tänker rösta emot din egen uppfattning eller för din egen uppfattning?

Ni står här och argumenterar emot äldreomsorgspengen, men när det kommer till den avgörande voteringen så röstar ni för äldreomsorgspengen i socialdemokratisk tappning. Du kommer att rösta för de meningar som jag läste upp om att kundvalsmodellen ska behållas, och du gör det av en enda anledning: för att få sitta kvar som socialborgarråd.

Moral är bra, men dubbel moral är inte dubbelt så bra, Margareta Olofsson!

Anförande nr 276

Borgarrådet O l o f s s o n (v): Man kan använda sig av samma replik många gånger, Jan Björklund. Men du har gjort det en gång för mycket. Du har gjort det minst en gång för mycket!

Det här handlar inte om dubbelmoral. Ni har byggt upp det här hela kvällen, ställt frågor till andra om mig som borgarråd. Jag har tidigare fått frågan av en av era ledamöter i Folkpartiet om jag tänker fullfölja arbetet, om jag tänker administrera de beslut som fattas. Ja, har jag svarat. Jag tänker inte göra som Folkpartiet, Moderaterna och Kristdemokraterna gjorde förra mandatperioden. De beslut som fullmäktige hade fattat tidigare och som ni inte gillade, dem struntade ni. Dem lade ni längst ner i byrålådan. Jag tänker inte göra så.

Ni har också fått klart svar på frågan. Jan Björklund, leta reda på en enda gång där något parti i fullmäktige i slutändan inte har valt, för att slippa det sämsta alternativet – vilket ert förslag faktiskt är – har valt det som är mindre dåligt. Det har vi gjort i fullmäktige många år, i stort sett alla år jag varit ledamot, Jan Björklund.

Detta handlar inte om ifall Vänsterpartiet ska sitta kvar eller inte. Det här är ingen fråga som vare sig Socialdemokraterna eller Miljöpartiet kräver min avgång på. Men ni kräver det indirekt, och det tycker jag är oförskämt. Ni har byggt upp den debatten här i kväll.

Jan Björklund, gå tillbaka i historien, hitta ett enda tillfälle då det inte varit så att ett parti ändå i slutändan, då man vetat att man haft avgörandet med sin röst, valt att rösta för det alternativ som varit minst dåligt!

Jag begärde ordet och hade naturligtvis tänkt säga någonting annat, herr ordförande. Jag hade bland annat tänkt ta upp frågan om barnkonventionen som vi ska behandla efter det här ärendet. Jag tänkte göra en jämförelse. Vi hade ett beslut i fullmäktige där ni struntade i att genomföra fullmäktiges beslut, ni bevakade inte ens ärendet för att ta upp saken till fullmäktige för att ändra beslutet. Ni fullföljer inte fullmäktiges beslut.

Jag har stått i talarstolen och sagt att jag följer fullmäktiges beslut, jag kommer att göra det och jag önskar att alla partier gjorde det, men det gör inte ni.

Vårt förslag, som ligger framför er alla på bordet, det handlar om att vi vill remittera frågan till stadsdelsnämnderna och till kommunstyrelsens handikappråd, eftersom vi tycker att de har kunskaper som kunde tillföra ärendet något.

I andra sammanhang blir det ett väldigt bråk när man inte remitterar ärenden till stadsdelsnämnderna, men i detta fall vill ingen det. Man kan fråga sig varför.

Ordförande, jag tänker för tydlighetens skull tala om, åter en gång, att om det blir votering så kommer Vänsterpartiet att rösta på det förslag som är minst dåligt från vår synpunkt sett. När det gäller punkten 5 kommer vi att stödja Socialdemokraterna och Miljöpartiet. Om fullmäktige därutöver ska votera om anförandetexterna så kommer Vänsterpartiet att stödja det som vi tycker är minst dåligt, det vill säga smp-förslaget. Vi yrkar avslag på m-fp-kd förslagets punkt 9!

Anförande nr 277

Borgarrådet B j ö r k l u n d (fp): Ordförande! Margareta Olofsson säger att man alltid taktikröstar. Det är ren humbug! Jag har suttit i fullmäktige sedan 1991 och jag tror inte att jag har varit med om att man taktikröstar så våldsamt som ni gör i kväll. Ni röstar tvärtemot er uppfattning.

Det är en sak om det hade varit punkten 5. Det är ju en liten fråga i sammanhanget, för det är en sak hur utvärderingssystemet ska läggas upp. Det är ingen stor sak, men i slutvoteringen kommer ni att rösta för Socialdemokraternas argumentation för det system som ni röstar emot! Det är ju det som är så märkligt. Ni röstar emot kundvalsmodellen, och hela din text talar om hur dåligt det är – och sedan röstar ni för Socialdemokraternas argumentation för kundvalet. Det är det som kallas taktikröstning. Det är mycket ovanligt att göra så.

Det är självklart att du ska följa fullmäktiges beslut. Men ni kommer att rösta emot er egen uppfattning när fullmäktige ska fatta beslut. Det är det jag kritiserar, inte att ni följer fullmäktiges beslut, för det ska alla göra. Ni bidrar aktivt till att rösta emot er egen uppfattning. Du ska inte inbilla mig att ni inte hade gjort detta om det inte varit så att ni satt på era poster i koalitionen.

Anförande nr 278

Borgarrådet O l o f s s o n (v): På sig själv känner man andra, brukar det heta. Det är väl det du hade gjort i sådant fall.

Jag har suttit i fullmäktige några år längre än du, Jan Björklund. Jag har sagt till dig att du ska leta reda på ett enda tillfälle sedan du själv kom in 1991 då man inte valt att rösta på det som är minst dåligt. Om man inte gör det är man faktiskt ganska dum.

Vad det handlade om i riksdagen – jag tycker faktiskt att det förtjänar att påpekas – var att det diskuterades i medierna om man skulle taktikrösta för att Socialdemokraternas förslag skulle vinna bifall. Det här är något helt annat. Vi skulle väldigt gärna ha taktikröstat – om det var det det handlade om – för att vårt eget

förslag skulle gå igenom. Men det är inte det det handlar om. Vi väljer det minst dåliga, enligt vårt sätt att se saken.

Anförande nr 279

C h r i s t e r Ö h g r e n (mp): Jag tycker att den här sista diskussionen blev väldigt konstig. Politisk taktik tror jag att vi alla då och då måste använda oss av. Jag tror att borgarrådet Björklund inte är helt främmande för att ägna sig åt det, han heller.

Även om jag inte har samma åsikt som Margareta Olofsson, så stöttar jag henne i hennes val av taktik.

Röstförklaring

Anförande nr 280

Borgarrådet O l o f s s o n (v): Vänsterpartiet valde att efter det att det egna förslaget fallit stödja det förslag som är minst dåligt ur Vänsterpartiets synpunkt, vilket i detta fall innebar det gemensamma förslaget från Socialdemokraterna och Miljöpartiet.